

Türkiye Diyanet Vakfı

Nisan - Mayıs - Haziran 2003 • Sayı : 78

Haber Bülteni

*Kutlu
Doğum
Haftası
2003*

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

HABER BÜLTENİ

Sahibi

Türkiye Diyanet Vakfı Adına
A. İhsan SARIMERT
Genel Müdür

Yayına Hazırlayan

Mehmet Şükrü EROĞLU
Yüksel SEZGİN

Grafik & Tasarım

Mehmet ÖZTÜRK

Dağıtım Sorumlusu

Fehmi YILMAZ

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B
06640 Kocatepe - Ankara
Tel: (0312) 417 12 35 • Fax : 417 12 45

İnternet Adresi

www.diyagnetvakfi.org.tr

E-Posta

tdv@diyanetvakfi.org.tr

Baskı

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
YAYIN MATBAACILIK ve TİCARET İŞLETMESİ
OSTİM Örnek Sanayi Sitesi 358. Sokak No: 11
06370, Yenimahalle / ANKARA
TEL : (0312) 354 91 31 • Fax : 354 91 32

Renk Ayrımı

Çağdaş : 342 01 93 / Ankara

Başyazı3

Not Defterinden4

Kutlu Doğum Haftası5

Gül Günü Kampanyası13

Kutlu Doğum Aşı15

Kutlu Doğum Haftası Kermesi16

SEMPOZYUM

Hz. Peygamber'in Tebliğ Metodu Işığında

İslâm'ın Güncel Sunumu17

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları

Yıl Sonu Sergisi Düzenledi36

Diyanet İşleri Başkanlığı

İl Müftüleri Toplantısı42

Bingöl Depremzedelerine Yardım51

Şubelerimizden Faaliyetler52

Derkenar57

Prof. Dr. Ali Bardakoğlu

Türkiye Diyanet Vakfı Personeli ile

Tanışma Toplantısı Düzenledi...59

Başyazı

Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU • Diyanet İşleri Başkanı
Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı

H z. Muhammed'in yirmi üç yıllık peygamberliği döneminde tamamlanan vahiy (Kur'an) ve onun açıklaması mahiyetindeki sünnet İslâm dininin inanç, ibadet ve ahlâk yanında bireysel ve sosyal hayatla ilgili temel ilkelerini ve amaçlarını belirlemiş ve dinin ana çatısını kurmuştur. Bununla birlikte İslâm'ın bu iki aslî kaynağının, bu kaynaklarda ifade edilen ilke, hüküm ve hedeflerin, örnekendirme ve benzetmelerin anlaşılması, yorumlanması ve bunlardan amelî hayatın çeşitli yönlerine ilişkin bazı değer hükümlerinin ve uygulanabilir sonuçların çıkarılması aklî muhakeme ile ve dindarlığımızı güncelleştirmemizle mümkün olmaktadır. Sınırlı sayı ve içerikteki nasların yani Kur'an ve Sünnet metninin, sınırsız sayıda ve çok çeşitli olaylara ışık tutabilmesi, farklı tür ve mahiyetteki insan davranışlarını yönlendirebilmesi ancak böyle bir anlama ve yorumlama faaliyetiyle mümkün olur.

Anlama, yorumlama ve bakış açısı yönüyle bireyler arasında önemli farklılıkların bulunması, üstelik insanların kültür, gelenek, bilgi ve tecrübe birikimlerinin dönem ve bölgelere göre de değişmekte olması aynı Kur'an veya hadis metninden aynı dönemde veya farklı dönemlerde farklı anlam ve hükümlerin çıkarılmasını kaçınılmaz kılmıştır. Bu durum, İslâm'da fikrî tartışmanın ve ihtilâfın hoşgörüsüyle karşılanıp tabii bir hadise olarak görülmesinin de, İslâm toplumu içindeki dinle ilgili birçok görüş ayrılığının bulunmasının da ana sebebini teşkil etmiştir.

Öte yandan, dinin ana metinlerinin insan zihninin cevabını aradığı her soruyu, bireysel ve sosyal hayatın her alanını ayrıntıyla ele almadığı, çoğu yerde bu konulardaki cevaba ve çözüme yardımcı olacak ana ilke ve hedefleri vermekle yetindiği ve geride dindara geniş bir hareket alanı bıraktığı da bilinmektedir. Bu alan müslüman birey ve toplumlar tarafından, dinin ilke ve hedeflerine aykırı olmaması kaydıyla serbestçe düzenlenebilecektir. Bu serbestlik de haliyle İslâm dünyasında tarihi seyir içinde dönemlere ve bölgelere göre değişiklik gösteren zengin bir çeşitliliğin yaşanmasının bir diğer sebebini teşkil etmiştir.

Böyle olunca, Kur'an'ın metninden, sünnetin içeriğinden ve İslâm toplumunun asırlarca devam eden geleneğinden açıkça anlaşılan ve müslümanların asgari müstereğini teşkil eden değişmez bir İslâmî öz ve ana unsur yanında bir de anlama, yorumlama ve bakış açısına göre değişebilen ve çeşitli toplumlara renk ve ton farkıyla değişerek yansıyan bir İslâmî hayattan ve gelenekten söz etmek mümkündür.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı olarak on beş yıldır icra ettiğimiz Kutlu Doğum Haftası, insanlığın yolunu aydınlatan ve onlara kurtuluş yolunu gösteren, buna kendi hayatıyla ve örnek şahsiyetiyle fiili rehberlik eden Hz. Muhammed'i ve O'nun sünnetini hem yukarıda değindiğimiz değişmez özün kurucu bir unsuru hem de o içinde yaşadığı çağla sağlıklı iletişim kurmak isteyen günümüz insanının aydınlık yolu olarak tanıtmayı amaçlamaktadır. ■

not defterinden

A. İhsan SARIMERT • Genel Müdür

İnsanlık tarihinin en önemli hadiselerinden biri Hz. Muhammed'in (s.a.v.) risaletidir. Allah Resulü, yeryüzüne numune-i imtisâl olarak gönderilmiş bir peygamberdir. Çünkü, Ebedi risaletin sahibi Hz. Peygamber, insanî bütün meziyetleri kendisinde toplamış müstesna bir şahsiyettir.

Kutlu Doğum Haftasını ihya etmekteki gayemiz, Erbil Atabeği Muzafferüddin Gökbörü ve Mevlid yazarı Süleyman Çelebi ile aynıdır. Aynı kaygılar ve aynı inanç bizi bu haftayı ihyaya yöneltmiştir. Mevlidi; Türk kültürünün sağlam bir mesnedi, milletimizi birlik ve bütünlük içinde aydınlık geleceğe taşıyacak sağlam bir gelenek olarak görüyoruz. Hafta dolayısıyla hazırladığımız programları belirlerken gözettiğimiz gaye hep bu olmuştur.

Takip ettiğimiz geleneğin gücü ve bunun hâlâ milletimizin gönlünde dipdiri yaşaması, gelecek için bizleri umutlandırmaktadır. Yüzyıllardır görülmüştür ki Türk Milleti inançlıdır, hoş görülüdür, dinî inançlarını bir kavgaya konusu olarak değil, barış ve huzur kaynağı olarak görmektedir. Bu düşüncelerle 15 yaşına basmış olan Kutlu Doğum Haftası, milletimizin arzusu ve tarihî geleceği üzerine bina edilmiştir.

Yüce Allah'ın dünyayı esenlik ve barış yurdu haline getirmek ve insanlar arasında adaletin gerçekleşmesi için koyduğu ilahi değerleri insanlığa ulaştırmak için görevlendirdiği peygamberler halkasının son zinciri Hz. Muhammed'in doğumu, sıradan bir doğum hadisesinin çok ötelinde, bir çok değişim ve gelişmenin habercisi olmuştur. Bilindiği üzere insani değerler açısından trajedilerin yaşandığı bir zaman diliminde Hz. Peygamber aracılığı ile bütün insanlığa sunulmuş olan ilahi hakikatler, müslümanların tarihinde olduğu kadar insanlık tarihinin akışında da köklü değişikliklere vesile olmuştur.

İlahi lütfun bir tecellisi olan bu olayın önemini çok iyi bir şekilde idrak etmiş olan milletimizin aziz fertleri, asırlardan beri bu Kutlu Doğumu, Hz. Peygambere olan derin bağlılıklarının izharı ve O'nun varlığının her aşaması ile ilgili koyduğu dipdiri ve hayat bahşedici ilkelerini

hafızalarına nakşetmenin bulunmaz bir fırsatı olarak değerlendirmişlerdir.

Kutlu Doğum Haftası ikliminde; Hz. Peygamberin açtığı manevi pencereden çağın insanı olarak Kur'an'a, sünnete ve hayata bakmalı, yaşanan dünya şartlarını da dikkate alarak Kur'an ve sünnetin ilahi ve evrensel mesajlarıyla çağın insanını buluşturacak çalışmalar içerisinde olmalıyız. Bir fazilet ve hidayet meşalesi olan Allah'ın elçisini her yönüyle iyi tanımalı; O'nun yüce hayatını, insanlığa tebliğ ettiği universal ahlakî değer ve faziletleri çok iyi kavramalı ve hayatımıza uygulamalıyız. Yüce kitabımız Kur'an-ı, sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v)'i, mensubu olduğumuz İslâm dinini doğru bir şekilde anlamalı ve anlatmalı, yanlış anlayış ve istismarları gidererek, ortadan kaldırmak suretiyle müslümanlara yeni bir ilim, düşünce, tefekkür ve çalışma aşkı kazandırmalıyız.

Kutlu Doğum Haftası'nı bu anlayış ve düşünce ile ihya etmeye çalışmalı, Hz. Peygamber'e sevgi ve bağlılığımızı yeniden gözden geçirerek değerlendirmeli ve bunun muhasebesini yapmalıyız. Bununla beraber; O'nun getirdiği sevgi, saygı, hoşgörü, kardeşlik, yardımlaşma, bütün insanlığa faydalı olmak gibi prensipleri toplumda yaygınlaştırarak, birlik ve bütünlüğümüzü bozucu kin, nefret ve düşmanlık duygularını ortadan kaldırmanın gayreti içerisinde olmalıyız.

Unutmayalım ki; ülkemizin aydınlık geleceği, huzuru ve mutluluğu; kin, nefret, husumet, şiddet, kavgaya çatışmaların kökünün kesilmesine, aramızda hoşgörü ve kardeşlik anlayışının kök salıp yaygınlaşmasına, farklı anlayış ve düşüncelerle birlikte birbirimizi kabullenmemize, farklı kulvarlarda bulunan insanlarla asgari müştereklerde buluşarak toplumsal uzlaşmayı sağlamamıza, kamplaşmalara ve ideolojik çatışmalara imkan ve fırsat vermeden milletimizin kalkınması, ilerlemesi ve yükselmesi için hep birlikte el ele, gönül gönüle vererek çalışmamıza bağlıdır.

Saygılarımla.

*Kardeşler arasına heyhât, sû-i zan düştü
Zedelendi sağduyu; körleşen iz'ân düştü
Şarkısıyla yaşadık yıllar yılı baharın
İnsanlık bahçemize sensizlik hazân düştü.*

Kutlu Doğum Haftası

Kainatın efendisi, varlıkların en şerefli, Allah'ın sevgilisi, Peygamberler zincirinin son halkası, alemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Muhammed (s.a.v.)'in evrensel risaletini, yüce ahlakını ve örnek şahsiyetini bütün insanlığa yeni bir anlayış içinde anlatmak maksadıyla Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye

Diyanet Vakfı tarafından 1989 yılından itibaren kutlanmaya başlanan Kutlu Doğum Haftası'nın 15'cisi tüm yurttan büyük bir coşkuyla kutlandı.

Bu yıl Türkiye genelinde ve yurtdışında gerçekleştirilen Kutlu Doğum Haftası çerçevesinde ağırlıklı olarak "Hz. Peygamberin Aile Hayatı", "Hz. Peygamberde Çocuk Sevgisi", "Hz.

Peygambere Göre Kardeşlik, Sevgi, Saygı ve Hoşgörü" konuları üzerinde duruldu. Düzenlenen programlarda, manevi bunalımlardan kurtuluş reçetesi olarak Hz. Peygamberin tanınması ve tanıtılması, O'nun getirdiği en saf şekliyle bizzat uyguladığı üstün ahlak prensiplerinin öğretilmesi, ihtiyaç duyduğumuz sevgi, hoşgörü ve uzlaşma ortamını gerçekleştirmede Hz. Peygamberin örnekliliği anlatıldı.

Kutlu Doğum Haftası'nın 15'ncisi Ankara'da düzenlenen bir programla başladı ve bir hafta süren değişik etkinliklerle devam etti. Saygı duruşu, İstiklâl Marşı ve Kur'an-ı Kerim okunması ile Kocatepe Camii Konferans salonunda başlayan programa T.B.M.M. Başkan Vekili İsmail Alptekin, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Meh-

met Ali Şahin, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu, milletvekilleri, siyasi parti temsilcileri, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Rıdvan Çakır ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Hafta münasebetiyle 16-18 Mayıs 2003 tarihleri arasında "Hz. Peygam-

ber'in Tebliğ Metodu Işığında İslâm'ın Güncel Sunumu" konulu bir de sempozyum düzenlendi. Çok sayıda ilim adamının katılımıyla 16 Mayıs 2003 Cuma günü Kocatepe Camii Konferans Salonu'nda başlayan sempozyum üç gün sürdü.

Kocatepe Camii Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen Kutlu Doğum Haftası açılış programında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili İsmail Alptekin, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin ile Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Rıdvan Çakır birer konuşma yaptılar.

Açış konuşmalarını müteakip Ankara Müftülüğü Tasavvuf Musikisi Korosu tarafından Türk tasavvuf ve sanat müziğinin seçkin örneklerinin sunulduğu bir konser verildi.

İsmail ALPTEKİN
TBMM Başkan Vekili

Kutlu Doğum'un ülkemize, İslâm alemine ve bütün insanlığa barış, huzur, birlik, beraberlik ve hayırlar getirmesi dileğiyle konuşmasına başlayan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili İsmail Alptekin, Kutlu Doğum Haftası kutlama programında bulunmaktan dolayı büyük bir mutluluk duyduğunu ifade ederek, "Allah'ın, bütün zamanlara önder olarak seçtiği emsalsiz şahsiyet, insanlığın kurtuluş rehberi, yüce ahlak sahibi, merhamet ve hoşgörü timsali Yüce Peygamberimiz Hz. Muhammed'in dünyaya teşriflerini kutlamak üzere düzenlenen Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle bir arada bulunmanın engin mutluluğu içerisindeyim." dedi.

Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'in doğum yıldönümlerinin Türk ve İslâm dünyasında asırlardır Mevlid Kandili olarak büyük bir sevinç ve coşkuyla kutlandığını belirten Alptekin bu kutlamaların özellikle Anadolu'da müstesna bir yerinin bulunduğunu belirterek, "Hicri beşinci asırda "Muzaferreddün Gökboru" tarafından başlatılan Mevlid-i Nebvi yani "Kutlu Doğum" kutlamaları Türk ve İslâm dünyasında çeşitli merasimler ve ihya geceleri şeklinde, büyük bir coşku içinde kutlanmaktadır. Asırlardan beri Anadolu'da kutlanmakta olan Mevlid-i Nebi kutlamalarının ayrı ve müstesna bir yeri vardır. Son ilahi vahiy ve son mukaddes kitap olan Kur'an'ı Kerim'i insanlığa bildiren ve aynı zamanda kendi örnek hayatında onu yaşayan yüce Peygamberimizin hayat modeli demek olan "Siyret-i Nebi"nin ve "Sünnet-i

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan
[Kutlu Doğum Haftası Mesajı]

Yoğun çalışmalarım münasebetiyle iştirak edemediğim Kutlu Doğum Haftası açılış törenine davetiniz için teşekkür ederim. İslâmîyet tüm insanlara kucak açan iyi ahlakı, doğruluğu, dürüstlüğü, hakka ve hukuka saygıyı emreden bir sevgi dinidir. Sevgili Peygamberimizin örnek kişiliğinde yüce dinimizin verdiği mesajların ve insana kattığı güzelliklerin tüm insanlarla sevgi ve hoşgörü içinde paylaşılması, aklın ve bilimin ışığında iyi anlaşılması manevi huzur ve mutluluğumuzun teminatıdır.

Kutlu Doğum Haftası çerçevesinde düzenlenen etkinliklerin bu amacın gerçekleştirilmesine İslâmîyetin ve sevgili Peygamberimizin tüm insanlığı sevgiyle kucaklayan anlayışının anlatılmasına ve iyi anlaşılmasına vesile olacağı inancıyla başarılı geçmesini temenni ediyor sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

O, kusursuzluğun, eksiksizliğin, mükemmelliğin ve kemalin eşsiz temsilcisidir. İnsanlık; küfür, kin, intikam, düşmanlık, zorbalık ve zulüm saltanatından O'nun getirdiği din sayesinde kurtuldu; O, peygamberlik zincirinin son halkasıdır.

Prof. Dr. Mehmet AYDIN

Devlet Bakanı

[Kutlu Doğum Haftası Mesajı]

Bilindiği gibi, Peygamberimiz Hz. Muhammed'in doğum yıl-dönümü 1989 yılından itibaren "Kutlu Doğum Haftası" adıyla ve çok zengin bir program çer-çevesinde kutlanmaktadır.

Bu faaliyetlerin önemli bir kıs-mı, Peygamberimizin örnek ve önder kişiliğini; İslâm'ın evren-sel ilkelerini ve tarihin seyri içinde zengin bir açılım göste-ren kültürel değerlerini konu edinen bilimsel faaliyetlere ay-rılmakta; bu arada basın ve ya-yın yoluyla toplumumuzun ay-dınlanmasına katkıda bulunul-maktadır.

13-19 Mayıs 2003 tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan Kutlu Doğum Haftası mü-nasebetiyle düzenlenecek olan; "Hz. Peygamber'de İn-san ve Çocuk Sevgisi", "İs-lâm'da Verimlilik ve Çalışma Hayatı", "Hz. Peygamberin Ai-le Hayatı" ile "Hz. Peygambe-rin Örnek Hayatı" konulu kon-ferans ve panellere ağırlık ve-ren bu yılki faaliyetlere yurttd-ışında bulunduğum için katıla-mıyorum.

Haftanın başarılı geçmesini di-ler, bu vesile ile saygılarımı su-narım.

Seniyye"nin de ayrı ve müstesna bir önemi vardır." dedi.

Diyanet İşleri Başkanlığı tarafın-dan hadis-i şeriflerin doğru şekilde öğretilmesi konusunun önemi üze-rinde duran İsmail Alptekin 2000 yı-lında Diyanet İşleri Başkanlığınca oluşturulan "Hadis" komisyonunun daha etkin hale getirilmesinin gerek-liliğini belirterek, "Ezberleme ve yazı ile tespit şeklinde hıfzedilip, korunan hadis-i şeriflerin milletimizin genç nesillerine öğretilip, doğru bir şekil-de açıklanması konusunda en büyük hizmet şüphesiz Diyanet İşleri Ba-şkanlığımıza terettüp etmektedir.

Yüce Peygamberimizin tebliğ bu-yurdukları mesajın temel esprisinin milletimize anlatılmasında en önem-li kriterlerinden biri O'nun evrensel sevgisinin ve örnek yaşayış modeli-nin oryantalist etki ve özentilerin ya-pay müdahalelerinden korunması-dır. Bu bağlamda "Siyret-i Nebi" ko-nusunda yeni çalışma üniteleri de gerçekleştirilebilir. 2000 yılında, Din İşleri Komisyonu döneminde, Ba-şkanlıkça oluşturulan "Hadis" Kom-isyonunun etkin hale getirilmesi bu konuda, ilk olarak akla gelen faaliyet-lerdi. "Reddiye" türünde kitaplar ha-zırlanması da düşünülebilir." dedi.

Peygamber Efendimiz Hz. Mu-hammed (s.a.v.)'in kişiliğinden ör-nekler veren İsmail Alptekin, Hz. Peygamber'in toplumdaki adaleti te-sis etmek için büyük çaba sarfettiği-ni ve ahlakın O'nun için çok önemli olduğunu belirterek, "Hz. Peygam-ber için ahlak ve dürüstlük çok önemliydi. O, sevgi, hoşgörü, merha-met ve adalet timsaliydi: "İman et-medikçe Cennet'e giremezsiniz. Bir-

birinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız" diyerek birbirimizi sev-menin önemini belirtmiştir. "Komşu-su açken tok yatan bizden değildir" diyerek merhamet ve sosyal yardım-laşmanın dindeki yerini göstermiştir. O, aynı zamanda, kusursuzluğun, eksiksizliğin, mükemmelliğin ve ke-malin eşsiz temsilcisidir. Dünyada hiçbir fani, Peygamber efendimiz ka-dar sevilmemiş ve O'nun kadar ilgi görmemiştir. İnsanlık, küfür, kin, in-tikam, düşmanlık, zorbalık ve zulüm saltanatından O'nun getirdiği din sa-yesinde kurtuldu; O, peygamberlik zincirinin son halkasıdır." dedi.

İnsanlığın kurtuluşunun Hz. Pey-gamberi anlamaktan geçtiğini vur-gulayan Türkiye Büyük Millet Mecli-si Başkan Vekili İsmail Alptekin, "Medeniyet, modernite, insan hak-ları, hukukun üstünlüğü, yükselen değerler, hümanizm... vb. kavram-ların en çok kullanılır hale geldiği, fakat bu iddiaların sadece sözde kal-dığı günümüzde; insanlığın gerçek kurtuluşunun Kainatın Efendisi ve son Peygamberi Hz. Muhammed'i ve O'nun Yüce Mesajını iyi anlamak ve yaşamak olduğunu artık daha iyi idrak edecektir. Bu dönemde ilahi-yatçılarımıza terettüp eden önemli görev de bunun yeni söylem ve yeni yorumlarını getirmektir; ayrıntılar konusunda boğulup kalmak değıl-dir. Sosyal hadiseleri doğru algılaya-rak, dinimizi özüne uygun bir şekil-de yorumlayarak, bid'at ve hurafe-lerden arınmış temiz bir din duygu-suyla insanlarımızı, çocuklarımızı, gençlerimizi nakış gibi işlemeli ve bezemeliyiz ki, yanlışlara sapmaya-lım." dedi.

Mehmet Ali ŞAHİN

Devlet Bakanı ve Başbakan Yard.

Peygamber efendimizin getirdiği kutlu mesajın milletimiz ve ecdadımız tarafından asırlar önce kabul edilerek, milletimizin İslâm'la şereflendiğini ve bugün bununla iftihar ettiklerini belirterek konuşmasına başlayan Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin "Aziz milletimiz, hem İslâm'la şereflenmiş hem de elinden geldiği kadar inançla ve samimiyetle İslâm'a hizmet etmeye gayret etmiştir. O bakımdan, böylesine bir milletin bireyi olmak hepimiz için birer iftihar kaynağıdır." dedi.

Bugün, insanlığın, Peygamber Efendimizin getirdiği mesaja ihtiyacı olduğunu ifade eden Mehmet Ali Şahin, O'nun inançlı ve kararlı bir kişiliğe sahip olduğunu vurgulayarak "İnanç ve kararlılığı, O'nun hayatında, O'nun getirdiği mesajda görüyoruz. Bir elime ayı, bir elime güneşi, tüm dünyayı bağışlasanız davamdan dönmem diyen kararlılık ve inancı O'nda görüyoruz. Hakkı, hakikati, kul hakkını gözetmeyi, O'nun hayatında görüyoruz. "Kimin malını aldım, işte malım gelsin alsın; kimin sırtına vurdum, işte sırtım gelsin vursun" diyen bir anlayışı O'nda görüyoruz. O'nun getirdiği mesaj, namlunun ucunda çiçekler açtıracak bir mesajdır. İnsanları birbirine kardeş yap-

cak bir mesajdır. O'na, bugün, insanlığın, her zamankinden daha çok ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Tüm yaratıkları Yaratandan ötürü sevmeyi, O'nun mesajından alıyoruz." dedi.

Peygamber Efendimizin asırlar önce getirdiği mesajların, müslümanlar tarafından yaşanıp ötelere götürülmesi gereken mesajlar olduğunu belirten Mehme Ali Şahin bunun için Peygamberimizin getirdiği mesajı insanlığın iyi anlamaya ve iyi yorumlamaya ihtiyacı olduğunu söyledi.

Diyanet İşleri Başkanlığı'nın ayrı bir yeri ve önemi bulunduğu da işaret eden Mehmet Ali Şahin "Türkiye Cumhuriyeti Devleti, daha kuruluşundan itibaren, diyanî hizmetlere çok büyük önem vermiştir. Diyanet İşleri Başkanlığı cumhuriyetle yaşıttır. Cumhuriyet kurulduğunda üç kişinin makamı vardı; biri Cumhurbaşkanının, biri Genelkurmay Başkanının, diğeri de yanılmıyorsam Diyanet İşleri Başkanının. Anayasamız, devlette birçok görev yüklediği gibi, bireylerin manevi gereksinimlerini karşılamakta sorumluluğunu ve görevini de yüklemiştir. Nitekim, Anayasanın 24'üncü maddesinde de, din ve ahlak dersleri zorunlu dersler arasında sayılmıştır. O bakımdan, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Anayasasıyla, yasalarıyla ve kurumlarıyla vatandaşlarına dinini doğru şekilde öğretme görevini Diyanet İşleri Başkanlığına vermiş, o da yasalar içerisinde, yasa çerçevesi içerisinde bu görevi yapagelmıştır. Ama, şunu belirtmek durumunda yım ki: Bu konuda yapılması gereken birtakım yasal düzenlemeler vardır, atılması gereken adımlar vardır. Bu camianın görevini daha iyi yapabilmesi için, devlete ve hükümetlere düşen görevler vardır. Bunun bilinci ve şuuru içinde olduğumuzu huzurumuzda belirtmek istiyorum." dedi.

Ridvan Çakır

Diyanet İşleri Başkan Yard.

Alemlere rahmet olarak gönderilen, sevgi, şefkat, merhamet ve hoşgörü timsali olan Hz. Muhammed (s.a.v.)'in dünyaya teşriflerinin 1432'inci yıldönümünün kutlandığını belirterek konuşmasına başlayan Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Ridvan Çakır, bu gecenin müslümanlar arasında müstesna bir yere sahip olduğunu, ve bu gecenin Hz. Peygamberin evrensel risaletini, yüce ve örnek ahlakını hafızalarda tazelemek amacıyla asırlardan beri "Mevlid Kandili" olarak kutlandığını söyledi.

Bütün müslümanlar ve özellikle Türkler arasında köklü bir gelenek olan Mevlid Kandilinin, milli ve dini bir terbiye müessesesi, zarif ve samimi Türk dindarlığının estetik bir formu olduğunu belirten Ridvan Çakır, "Her mevlidde okunan Kur'an-ı Kerim, sanki orada bulunan cemaat için bir kere daha nazil oluyormuş gibi gönülleri aydınlatmakta ve ruhları serinletmektedir." dedi.

Türk milletinin Peygamber Efendimizin doğum yıldönümlerini tarih boyunca kutladığını ifade eden Ridvan Çakır, "Aziz milletimiz tarih boyunca, alemlere rahmet olarak gönderilen peygamberimizin doğumunu, ilahi bir lütfun tecellisi olarak idrak etmiş ve asırlardan beri bu kutlu doğumunu İslâmî değerlerin anlaşılmasında, birlik ve beraberliğin sağlanmasında, düşmanlıkların bitip dostlukların başlamasında ve peygambere olan sevgi ve bağlılıkların ortaya çıkmasında bulunmaz bir fırsat olarak görmüştür." dedi.

"O'nun getirdiği mesaj, namlunun ucunda çiçekler açtıracak bir mesajdır. İnsanları birbirine kardeş yapacak bir mesajdır. O'na, bugün, insanlığın, her zamankinden daha çok ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Tüm yaratıkları Yaratandan ötürü sevmeyi, O'nun mesajından alıyoruz."

“Hz.Muhammed (s.a.v.), müslümanlar için önemli olduğu kadar bütün insanlık için de ayrı bir bahtiyarlık ve kurtuluş membaidır. O'nun hayatı ve sünneti, tatbik-i Kur'an'dır. Dini anlayışı da, yaşamayı da kolaylaştıran eksiksiz bir nübüvvet örneğidir. O ve O'nun uygulamaları olmadan İslâm olmaz.”

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfınca icra edilen Kutlu Doğum Haftası'nın tarihi gelenekten yola çıkarak bir manevi ziyafet ve o ziyafetten nasiplenme esasına dayanan zihinlerin ve gönüllerin sevgi ile dolmasını sağlayan bir organizasyon olarak algılanması ve değerlendirilmesi gerektiğini belirten Rıdvan Çakır, “Bu haftada Hz.Peygamberin, insanlığa sunduğu ve Kur'an-ı Kerim'de en yalın ifadeyle “Güzel ahlak” olarak tarif edilen İslâm'ın, bütün insanlığa sevgi, hoşgörü ve barış getiren evrensel mesajı, yeni bir anlayışla ele alınmakta, değerli ilim ve fikir adamlarımızın yorumlarıyla halkımıza aktarılmaktadır.” dedi.

Hız. Peygamberin insanlık için bir kurtuluş kaynağı olduğunu vurgulayan Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Rıdvan Çakır, “Her peygamber kendi kavmine gönderildi, ben ise bütün insanlığa gönderildim” diyen eşsiz insan Hız.Muhammed (s.a.v.), müslümanlar için önemli olduğu kadar bütün insanlık için de ayrı bir bahtiyarlık ve kurtuluş membaidır. O'nun hayatı ve sünneti, tatbik-i Kur'an'dır. Dini anlayışı da, yaşamayı da kolaylaştıran eksiksiz bir nübüvvet örneğidir. O ve O'nun uygulamaları olmadan İslâm olmaz.” dedi.

Peygamberimizi ve O'nun güzelliklerle dolu hayatını tanımaya ve anlamaya her devirde müslümanların büyük ihtiyacı olduğunu belirten Rıdvan Çakır, Kutlu Doğum haftalarının Hız.Muhammed'i doğru anlama ve 21. yüzyıl insanına da anlatma gayretinin bir ürünü olduğunu söyledi.

İnsanlara dünya ve ahiret mutluluğunu Kur'an-ı Kerim'in öğrettiğini; Hız. Peygamber'in de örnek olduğunu ve klavuzluk ettiğini belirten Rıdvan Çakır, “İnsanın dünya ve ahiret mutluluğu için, onun mantık ve vicdanını aydınlatan, manevi varlığını karartan her türlü kötülük ve olumsuzluktan arındırıp, ahlaki değerlere yönelterek, bizi mutedil ve huzurlu bir ruh yapısına ulaştıran Kur'an-ı Kerim'dir. Kur'an-ı Kerim'i hayatına uygulayarak bu yolda bizlere örnek ve klavuzluk eden, kitabı, hikmeti ve bilmediklerimizi öğreten ise Hız. Muhammed (s.a.v.)'dir. Her türlü manevi, ahlaki, vicdani ve medeni değerlerin ayaklar altına alındığı, bireysel menfaatlerin ön plana çıktığı, sosyal hayatın bozulduğu, insanlığın zararına olan her davranışın adeta itibar gördüğü, Hakk'ın kuvvete boyun eğdiği, merhamet ve şefkatin gönüllerden silindiği bir zamanda Hız. Muhammed (s.a.v.), insanlığın ufkunu aydınlatan bir rahmet olarak doğmuştur.” dedi.

Hız. Peygamberin gelişile kaybolan tevhid akidesinin yeniden canlandırıldığını, cehalet ve sapık inançlarla karanlıkların ışığa kavuştuğunu, insanlık için aydınlık bir devrin başladığını belirten Rıdvan Çakır, “Peygamberler zincirinin son halkası olarak gönderilen bu büyük ve eşsiz insan; cehaletin her türlüşüne karşı savaş açmış, getirdiği ilim ve tefekkür anlayışıyla karanlıkları aydınlatmış, hak, eşitlik, merhamet, sevgi, hoşgörü gibi ilahi ve evrensel prensiplerle, insanı insana kul eden zincirleri ortadan kaldırmıştır. Güçsüzün, yetimin yoksulun ve kimsesizlerin hamisi olmuş; sevgi ve saygıyı yaygınlaştırarak, kin, nefret ve haset gibi kötü duyguları da ortadan kaldırmak suretiyle kardeşliği pekiştirmiş, böylece zulüm, haksızlık, hor görülme, kan ve gözyaşını sona erdirmiştir. Bizler O eşsiz insanın davetine icabet ederek, önümüzü aydınlatan ışığı ile yüzyıllardır mutlu ve huzurlu bir yaşantı sürdük ve bütün işlerimizde hep O'nu örnek almaya çalıştık. Ne zaman ki O'ndan ve O'nun getirdiği

mesajdan uzaklaşmaya, şahsi hırs ve ihtiraslarımızın peşinden koşmaya başladık, O'nu zamana göre iyi anlamadık, O'nun bıraktığı mirası koruyamadık işte o zaman çeşitli sıkıntılarla karşı karşıya kaldık.” dedi.

İnsanları hüsrana sürükleyen olayların temelinde, inançsızlık ve ahlaksızlığın olduğunu vurgulayan Rıdvan Çakır, “Dinimizin iman, amel ve ahlaki faziletlerini öğreten prensiplerinden uzaklaşmanın; ailelerimiz, toplumuz ve insanlık üzerinde bıraktığı etkiyi ve insanlığı ne gibi korkunç uçurumlara sürüklediğini görmekteyiz.” dedi.

İnançsızlık ve ahlaksızlık anlayışının yaygınlaşmasıyla toplum huzurunun bozulduğuna dikkat çeken Rıdvan Çakır, “Vicdanlarda bütün insanlığı kucaklayacak umumi merhamet duygularının yokluğu, insanların hukuka saygılı olmalarını sağlayacak hak ve adalet duygularının sarsılmış olması ve sözleri ile yaptıkları bir bütünlük arz eden model şahsiyetlerin de azalması, inançsızlık ve ahlaksız anlayışının yaygınlaşmasının bir sonucudur. İnsanlığı bunalımların eşliğine getirerek huzursuz eden bu ızdıraplardan kurtulmanın çaresi de, bütün beşeriyeti kucaklayacak; ırk, dil, din ve bölge ayırımı yapmadan herkese şamil olan, hak, adalet, dürüstlük ve merhamet duygularının insanlığın vicdanında hakim olmasını sağlamaktır. Bunun yolu da, insanları mu-kaddes duygu ve düşünceler ile en güzel arzu ve alışkanlıklarda birleştiren

din duygusunun kuvvetlendirilmesi ve yaşanmasından geçmektedir.” dedi.

Bütün insanlığın huzur ve güven içinde yaşamışının bir hak olduğunu ve bu hakkı ilahi iradenin verdiğini hatırlatan Rıdvan Çakır, “Bugün bütün insanlık, huzur ve güven dolu bir hayat yaşamının özlemindedir. ilahi irade, bu mukaddes hakkı bütün insanlara bahşetmiş, insanları bu kutsi haktan mahrum bırakma yetkisini hiç kimseye vermemiştir. Temiz ve güven dolu bir hayata erişmenin usul ve esaslarına dair bilgiler de, yüce Allah tarafından Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) vasıtasıyla insanlığa bildirilmiştir. Bunun adı da İslâm’dır. Kur’an-ı Kerim’de Yüce Allah “O kendisine ortak koşanlar hoşlanmasa da dinini bütün dinlere üstün kılmak için peygamberini hidayet ve hak din ile gönderendir” buyrulurak, zaman zaman İslâm ile ilgili zihinleri karıştıran yanlış ve gerçeği yansıtmayan inanç ve düşünce virüslerine karşı, hakikati ortaya çıkaracak çalışmalara dikkatimizi çekmektedir. Hz. Peygamber ve O’nun tebliğ ettiği dinin anlaşılmasında en büyük engel, özüne uygun bilgi eksikliği, önyargı ve müslümanların imaj sorunudur.” dedi.

İnsanlığın kurtuluş için Hz. Peygamberi örnek alması gerektiğini belirten Rıdvan Çakır, “Kur’an’a göre yüce ahlakın modeli ve olgunlukların zirvedeki temsilcisi Hz. Muhammed (s.a.v.)’dir. O halde Hz. Peygamberi iz-

lediğini söyleyenlerin taşımaları gereken en belirgin nitelik, emin olma niteliğidir. Peygamberimiz için emin olmak ne kadar gerekli ve önemli ise, O’nu izleyenler için de o kadar önemli ve gereklidir.” dedi.

Tarih sahnesinde büyük medeniyetler kuran müslümanların yüzyıllar boyunca İslâm’la dünyaya huzur ve barış getirdiklerini, şanlı bir geçmişin varisleri olan günümüz müslümanlarının bugün, gözünü kan bürümüş, etrafına kin ve nefret saçan bir konuma oturtulmaya çalışılmasını da asla tasvip etmediğini belirten Rıdvan Çakır, “Çünkü, müslüman olsun ya da olmasın daima insanların mutluluğunu ön planda tutan İslâm’ın yapısında, bu tür davranışlara, caniliğe, teröre, şiddete rastlamak mümkün değildir. Ama maalesef dünyada bazı çevrelerce İslâm terörizmle özdeşleştirilmeye çalışılmaktadır. Ben bunu büyük bir talihsizlik olarak değerlendiriyorum. Tabii bunu söylerken dünyanın muhtelif yerlerinde, İslâmî kimliklerini ön plana çıkaran bazı grupların, bu anlayışa maalesef zemin hazırladıklarını da biliyorum. İslâm toplumlarının bugün arzu edilen yere henüz ulaşmamaları ve bir çok alanda dünyayı geriden takip eder hale gelmelerinin, bu aşırı yorumlara zemin hazırladığı da bir gerçektir ve bu husus birçok sosyal bilimci tarafından da ifade edilmektedir. Ancak her ne gerekçe ile olursa olsun, İslâm ve müslümanlar

hakkında oluşan bu olumsuz imajın behemahal giderilmesi gerekir. Bunun yolu da müslüman toplumların bir an önce ilimde, irfanda, ekonomide ve sosyal yaşantıda medeni ülkeler diye tarif edilen ülkelerin seviyesine yükselmelerinden geçmektedir.” dedi.

Bugün müslümanların önünde duran en büyük problemin, binlerce yıllık ilmi birikimin titizlikle incelenip, geleceği inkar etmeden yeni bir anlayış ve yeni bir kavrayışla yeni bir gelecek oluşturmamakta yattığını vurgulayan Rıdvan Çakır, “Çağdaş dünyanın ve çağdaş insanın problemlerine yeni çözümler üretirken, binlerce yıllık mirası yeni bir anlayışla ele alırken en önemli referans noktası; İslâm’ın en iyi tebliğcisi, en güzel örneği ve en iyi yorumcusu Hz. Peygamberimiz ve O’nun hayatı olacaktır. O’nu anlamadan yeniyi üretmemiz mümkün değildir. Bu sebeple, müslüman topluluklar hem kendi sorunlarını çözmek, hem de İslâmî değerleri yeniden günümüz şartlarına göre yorumlayarak, insanlığın önüne mutluluk reçetesi olarak sunmak mecburiyetindedirler.” dedi.

Rıdvan Çakır konuşmasının sonunda tüm dünyada huzur, kardeşlik ve sevginin yaygınlaşmasının karşılıklı anlayış ve hoşgörüde yattığını belirterek, “Kan ve gözyaşı içinde bunalan insanlık; artık birbirini üzmemeli, çatışmalardan, bölünmelerden uzak durmalı; farklı kulvarlarda bulunan insanlara hasmane duygularla yaklaşmamalı, karşılıklı münasebetlerimizde mantık ve muhakeme temelleri üzerine kurulu sevgi, saygı, hoşgörü ve diyalog yollarını kullanmalıdır. Unutmamalıyız ki; ülkemizin ve dünyanın aydınlık geleceği, huzuru ve mutluluğu; kin, nefret, husumet, şiddet, kavga ve çatışmaların kökünün kesilmesine, aramızda hoşgörü ve kardeşlik anlayışının kök salıp yaygınlaşmasına, farklı anlayış ve düşüncelere sahip insanların birbirlerini kabullenebilmelerine, asgari müştereklerde buluşarak toplumsal uzlaşmayı sağlamalarına, kamplaşmalara ve ideolojik çalışmalara imkan ve fırsat vermemelerine bağlıdır.” dedi. ■

Gül/ Günlü Kampanyası

G ünümüzde insanlığın en çok ihtiyaç duyduğu değerlerin başında gelen sevgi ve hoşgörü toplulumumuzun her kesiminde yaygınlaştırmak ve insanlar arasında bir muhabbet, bir gönül köprüsü kurmak amacıyla 1995 yılında başlatılan "Bir Dal Gül Ver Kampanyası"nın dokuzuncusu Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Rıdvan Çakır'ın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili İsmail Alptekin, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin ve Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu'na gül taktim etmesiyle başladı.

Çiçeklerin en güzeli olan gül, Sevgili Peygamberimizin simgesidir. Gülün güzel kokusu da, Sevgili Peygamberimizin mübarek tenine benzetilmiştir. Gül, sevginin, muhabbetin, barışın sembolüdür.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı da; sevginin, muhabbetin, barışın, hoşgörünün toplumumuzun her kesimine yayılması, birlik ve bütünlüğümüzün sağlam temellere oturması ve toplumumuzda hoşgörünün kalıcılığının sağlanması amacıyla "Gül Günü"nü ihdas etmiştir.

Bugün ülkemizin her köşesinde Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakfımız organizesinde, müftülüklerimizin gayretleriyle gül günü kutlanmaktadır. Bir adet gülün takdimiyle oluşan sevgi ve hoşgörünün kalıcı olmasını temenni ediyoruz.

Ayrıca her yıl olduğu gibi bu yıl da Vakfımıza ücretsiz gül bağışında bulunan Ankara Çiçekçilik Esnafı Odasına ve Ankara Marmara Tarım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne desteklerinden dolayı teşekkür ediyoruz.

GÜL

Türkler tarafından eski devirlerden beri bilinmekte olup edebiyatta çokca kullanılan motiflerden biridir. Farsça'daki genel anlamı "çiçek" olan gül, Türk edebiyatında da "gül-i bâdâm" (bâdem çiçeği), "gül-i yâsemen" (yasemin çiçeği) gibi ifadelerde aynı manada kullanılmıştır.

Gül, çeşitli vasıflarıyla daha çok sevgilinin sembolü olarak kabul edildiğinden şairlerin ilham kaynağı, çiçeklerin de sultanıdır. Divan edebiyatında en çok sözü edilen kırmızı güldür.

Baharın bir adının "gül mevsimi" oluşu güle verilen önemden kaynaklanmaktadır. Güller bu mevsimde açtığından bahar için "vakt-i gül, mevsim-i gül, devr-i gül" ifadeleri de kullanılır. "Gülzar, gülşen, gülistan" gülün bulunduğu mahallerin adıdır.

Çiçeklerin en güzeli olan gül, sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'in simgesidir. Gül'ün güzel kokusu da sevgili Peygamberimizin mübarek tenine benzetilmiştir.

Bu benzetmeler, İslâm'ı bir "Sevgi dini" olarak algılayan aziz Türk Milletinde, bir hayat, kültür ve medeniyet seçkinciliğiyle derin bir zevk ve estetik boyut kazanmıştır. Bunların başında onun her yönüyle Hz. Peygambere benzetilişi gelmektedir. Yunus Emre'nin, "Çiçek eydür ey derviş gül Muhammed teridir" mısrasında ifade ettiği gibi gülün kokusunu Resul-ü Ekrem'in terinden aldığına inanılır. Halk arasında, "Gül koklamak sevaptır" sözü de daha çok bu çiçeğin Hz. Peygamberin sembolü olmasından kaynaklanmaktadır. Gül koklandığında, gülyağı veya gül suyu ikram edildiğinde salatü selam

getirilmesi, bu inanışın müslümanlar arasında köklü bir geleneğe sahip olduğunu gösterir. Mevlid törenlerinde gül suyu serpmek, bunun için yapılmış sanat eseri niteliği taşıyan gülabdanların ortaya çıkmasına vesile olmuştur. Tasavvufi sembolizmde gül ilahi güzelliği ifade ettiği gibi Allah'ın mahbubu Hz. Muhammed'i de temsil eder. Bundan dolayı "verd-i Muhammedi" ve ya "gül-i Muhammed"i adı verilen gül şeklinde Hilye-i şerifler yapılmıştır. Öte yandan tasavvufta servi vahdeti, gül de kesreti temsil ettiği için "serv-i gül endam" gibi sözlerle kesret altında gizlenen vahdet anlatılmak istenmiştir.

Bütün klasik Doğu edebiyatlarında olduğu gibi divan edebiyatında da gül bülbülle birlikte aşığı ve sevgiliyi temsil eder. Aşk macerası, bu ikisi arasında cerayan eden büyük bir hadise gibi bütün safhalarıyla anlatılır.

Klasik Türk edebiyatında gül sevgili tipinin bütün özelliklerini taşır. Hatta çok defa sevgiliyle gül güzellik yönünden karşılaştırılır.

Tasavvufi sembolizmde gonca halindeki gülün vahdeti, açılmış gülün kesreti ifade etmesine karşılık gülşen gönül açıklığını yahut

*Canım feda olsun,
Senin yoluna.
Adı güzel,
kendi güzel Muhammed.*

Yunus Emre

kirinden, pasından temizlenerek ilahi güzelliğin yansımasına hazır hale gelmiş kalbi ifade eder. Rivayete göre Hz. Ali son nefesine vermeden önce Selman-ı Farisi'den bir deste gül istemiş ve getirilen bu gülleri kokladıktan sonra ruhunu Hakk'a teslim etmiştir. Bundan dolayı Bektaşilik'te gül önemli bir semboldür.

Divan edebiyatında, Türk halk ve tekke edebiyatlarının hemen bü-

tün ürünlerinde de güle yer verilmiştir. Gülün çeşitli özellikleriyle ele alındığı mani, türkü, atasözü, deyim, ninni, ağıt, ilahi, halk hikayesi ve kıssalar bugün de Türk halkı arasında canlı olarak yaşamaktadır.

Gül, Osmanlılar'dan başlayarak günümüze kadar Türklerin günlük hayatlarında önemli bir yer tutar. Erkek ve özellikle kadın kıyafetinde ve ziynet eşyasında yaygın bir motif olarak kullanılmıştır. Türk mut-

fağında özel gül reçeli ve gül şurubundan başka parfümeri sanayiinde de gül suyu ve gül esansı eskiden beri bilinmektedir. Türkçe eserlere ad verme geleneğine bağlı olarak gül kelimesiyle başlayan bir çok mesnevi, tarih, tezkire ve teracim-i ahval kitabı bulunmaktadır. Kız çocuklarına gül ve içinde bu kelimenin yer aldığı çeşitli adlar verilmesi de günümüze kadar gelen yaygın bir gelenektir. ■

Ankara Çiçekçiler Esnafı Odası Başkanı Sayın Hüseyin Çakır ve Ankara Marmara Tarım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Adına Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Yakup Özkılıç'a plaket verildi.

Kutlu Doğum Aşı

**Hafta münasebetiyle
5000 kişilik olarak hazırlanan
etli pilav ve ayrandan oluşan
Kutlu Doğum Aşı
16 Mayıs Cuma günü,
Cuma namazını müteakip
Kocatepe Camii avlusunda
misafirlere ikram edildi.**

Kutlu Doğum Haftası programları çerçevesinde 1996 yılında başlatılan “Kutlu Doğum Aşı” uygulamasına bu yıl da devam edildi.

Artık Kutlu Doğum Haftası'nın vazgeçilmez bir unsuru haline gelen “Geleneksel Pilav Günü” her yıl olduğu gibi bu yıl da vatandaşlarımız tarafından büyük ilgi gördü.

Misafirlere yemek ikram etme, bu yemek esnasında toplumumuzun değişik kesimlerinden insanları kaynaştırma amacıyla Türk kültürünün derinliklerinde pilav günlerinin unutulmaz bir yeri vardır. Bu gelenek halen bir çok şöenlerde, merasimlerde, yıl sonu etkinliklerinde icra edilerek yaşatılmaktadır. Kutlu Doğum Haftası etkinliklerinin bir ayağını da bu geleneğimizin devamı olan “Kutlu Doğum Aşı” oluşturmaktadır.

Hafta münasebetiyle 5000 kişilik olarak hazırlanan etli pilav ve ayrandan oluşan Kutlu Doğum Aşı 16 Mayıs Cuma günü, Cuma namazını müteakip Kocatepe Camii avlusunda misafirlere ikram edildi. ■

KUTLU DOĞUM HAFTASI KERMESİ

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları, İncesu Kültür Merkezi Kursiyerlerinin dönem boyunca hazırladıkları el becerilerini Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Kocatepe Camii Konferans Salonu Fuayesi'nde düzenlenen bir kermes ile ziyaretçilerin beğenisine sundu.

Beş gün süreyle açık kalan kermeste, Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları İncesu Kültür Merkezi'nde eğitim gören kursiyerler tarafından yapılan ebru, tezhip, resim gibi hanımlarımızın el emeği, göz nuru olarak niteleyebileceğimiz çeşitli el işleri sergilendi. Ayrıca hanımlarımızın hazırladıkları Türk mutfağının seçkin örnekleri de kermeste yer aldı. ■

H. Peygamber'in Tebliğ Metodu Işığında İslâm'ın Güncel Sunumu

Sempozyum

**KUTLU
DOĞUM
HAFTASI
2003**

Bu yıl büyük bir coşkuyla kutlanan Kutlu Doğum Haftası programı çerçevesinde “Hz. Peygamberin Tebliğ Metodu Işığında İslâm'ın Güncel Sunumu” konulu bir sempozyum düzenlendi. Kocatepe Konferans Salonu'nda tertip edilen ve üç gün süren sempozyuma, Türkiye genelinden katılan sahasının uzmanı ilim adamları tarafından sunulan tebliğler ve yapılan müzakerelerde; günümüz araç, teknoloji, ekonomi ve değer yargıları ışığında tebliğin sunumunun nasıl yapılacağı akademik disiplinler çerçevesinde ele alınarak anlatıldı.

Sempozyumda sunulan özenle hazırlanmış tebliğlerde ve yapılan

müzakerelerde Peygamberimizin tebliğ metodu dile getirilerek, İslâm'ın toplumlara aktarılmasında neler yapılabileceği ve tebliğcilerde bulunması gereken özellikler detaylı bir şekilde anlatıldı.

Üç gün boyunca dolu dolu geçen sempozyum adeta bir ilim, bilgi, kültür sofrası idi. Bu sempozyumda sunulan tebliğler ile yapılan müzakerelerin kitap olarak bastırılarak kamuoyunun bilgisine sunulacak olması da hiç şüphesiz sevindirici bir durumdur.

Biz bültenimizin bu sayısında değerli okuyucularımıza sempozyum hakkında bir fikir vermek amacıyla oturumlarda sunulan tebliğleri kısa bir özet halinde sunmaya çalıştık.

İslâm'ın Güncel Sunumu 16 - 18 MAYIS 2003

I. Oturum

TEBLİĞDE TEMEL KAVRAMLAR VE İLKELER

Tebliğde Temel Kavramlar ve İlkeler konulu I. Oturuma Prof. Dr. Nesimi Yazıcı başkanlık etti. Doç. Dr. Zekeriya Güler, Yrd. Doç. Dr. Şevket Yavuz, Prof. Dr.

Halis Albayrak, Doç. Dr. İsmail Karagöz ve Prof. Dr. Mehmet Özdemir'in tebliğci olarak katıldığı oturuma, Prof. Dr. Mustafa Çağrı, Prof. Dr. Nasuhi Karaaslan,

Prof. Dr. Şerafettin Gölcük, Prof. Dr. M. Şevki Aydın, Prof. Dr. Suat Cebeci ve Yrd. Doç. Dr. Ahmet Özdemir müzakereci olarak iştirak etti.

TEBLİĞİN MÂHİYETİ VE SINIRLARI

Doç. Dr. Zekeriya GÜLER
Selçuk Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Tebliğinin başında, tebliğe muhatap insanın veya kitlenin sahip olduğu inanç ve değer farkı bakımından iki kategoride ele alınmasının uygun olacağını ifade eden Doç. Dr. Zekeriya Güler, konuyu; "Gayr-i Müslimlere Tebliğ" ve "Müslümanlara

Tebliğ (Emir bi'l-Ma'rûf Nehiy Anî'l-Münker)" başlıkları altında ele aldı.

"O halde bu kıssayı anlat, ki belki derin derin düşünürler" âyetinin tebliğ faaliyeti esnasında Kur'an kıssalarından faydalanmanın önemine işaret ettiğine değinen Güler, tebliğe muhatap fert ve toplulukların yaşadıkları psikolojik durumların, içinde bulundukları konjonktüre bağlı olarak değişen şartlara ve ortamlara göre tebliğin açık ve gizli yönünün söz konusu olduğunu ifade etti.

Peygamber efendimizin ve diğer peygamberlerin tebliğ metodlarını örnekleriyle aktaran Doç. Dr. Zekeriya Güler, "Bütün bu kullanımlar, İslâmî literatürde tebliğin, "dini tanımayan/bilmeyen insanlara onu ulaş-

tırmak, onun hakkında doğru ve sağlıklı bilgi sahibi olmalarını sağlamak, akıl ve idraklerine sunarak onların müslüman olmaları için gayret göstermek" mânasında anlaşıldığını göstermektedir." dedi.

Davetin gayri müslimlere, irşadın müslümanlara yapılabileceğini belirten Güler, "Da'vet ve tebliğin muhatapları daha ziyade gayr-i müslimler iken, emir bi'l-ma'rûf nehiy anî'l-münker anlamında irşadın hedef kitlesi ise müslümanlar olmaktadır. Başka bir tabirle, da'vet ve tebliğ dışa dönük bir hareket vasfı taşıırken, irşad ve ıslah içe yönelik bir faaliyet olmaktadır." dedi.

Kötülüklerin ve çirkinliklerin üstesinden gelinebilmesi, iyiliklerin ve

güzelliklerin yaygınlaştırılabilmesi için müslümanın tebliğ görevini yerine getirmesi gerektiğini belirten Zekeriya Güler, “Müslümanın yaşadığı ortam ve şartlar ne olursa olsun fitne ve fesadın değil, huzur ve salahın yerleşmesi, savaşın değil barışın yapılması, kötülüğün değil iyiliğin egemen olması için gayret göstermelidir. O, sarfettiği gayretin müsbet netice vermesi için, kendi hareket ve davranışlarını kontrol altına alarak topluma örnek olmalıdır.” dedi.

KAYNAK, ALAN VE METOT AÇISINDAN MİSYONERLİK VE TEBLİĞ FAALİYETLERİNİN EPİSTEMİK ÇÖZÜMLEMESİ

Yard. Doç. Dr. Şevket YAVUZ
18 Mart Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Kaynak, Alan ve Metod Açısından Misyonerlik ve Tebliğ Faaliyetlerinin Epistemik Çözümlemesi konulu bir tebliğ sunan Yard. Doç. Dr. Şevket Yavuz, tebliğini “Giriş”, “Misyonerlik ve Tebliğin Meşruiyet Kaynaklarının Soy kütüğü, Alanlarının Koordinatları ve Metotlarının İnşası” ile “Sonuç” başlıkları altında ele aldı.

Giriş bölümünde her dinin kendini dillendirme ve yayma gayreti olduğunu, bunun Hristiyanlıkta misyonerlik, İslâm’da ise tebliğ olarak adlandırıldığını belirten Şevket Yavuz, bu dillendirmede kullandıkları yöntemler üzerinde durdu.

“Misyonerlik ve Tebliğin Meşruiyet Kaynaklarının Soy kütüğü, Alan-

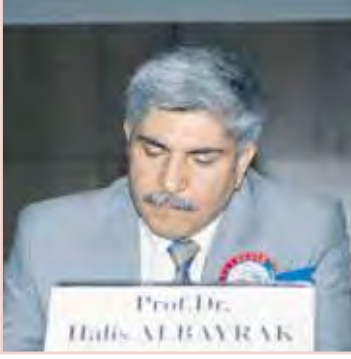
larının Koordinatları ve Metotlarının İnşası” bölümünü iki başlık altında ele alan Yavuz, bunları “Hristiyan Misyonerliği” ve “İslâm Tebliği” arabaşlıkları altında açıkladı.

Hristiyanlık Misyonerliği konusunu “Otoritenin Dilimlenmesi veya Dilimlenen Otoritenin Kanonize Edilmesi ve Manevî/Spiritüel Otoritenin Maddî/Dünyevî Otoriteye Eklemelenmesi” ve “Misyonerlik Metodlarının İnşası” olarak ele alan Yard. Doç. Dr. Şevket Yavuz, “İslâm Tebliği” konusunu ise, “Otoritenin İnşası” ve “Metodların İnşası” şeklinde işledi.

Sonuç bölümünde dinlerin ve ideolojilerin varolabilmek için mesajlarını başkalarına ulaştırmak zorunda olduklarına değinen Yavuz, bu zorunluluğun da ‘iletme’nin meşru kaynaklarını belirlediğini söyledi.

TEBLİĞ VE DAVET KAVRAMLARININ ANALİZİ

Prof. Dr. Halis Albayrak
Ankara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Tebliğ ve davet kavramlarının kelime anlamlarını izah ederek tebliğine başlayan Prof. Dr. Halis Albayrak, "tebliğ" kelimesinin ulaşmak/varmak, sona yaklaşmak, ulaştırmak; "davet" kelimesinin ise ça-

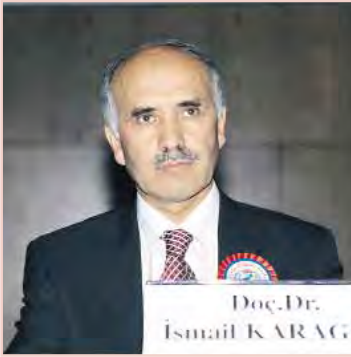
ğırarak, seslenmek (dua etmek), yardım istemek, yalvarmak, adlandırmak, sormak ve temenni etmek gibi anlamlara geldiğini söyledi.

Tebliğde üç temel unsurdan söz edilebileceğini ifade eden Albayrak, bunların tebliğ eden, kendisine tebliğ edilen ve tebliğ edilecek mesaj olduğunu belirterek, her unsuru ayetlerle açıkladı. Davet kavramıyla ilgili dört boyut üzerinde durmak gerektiğini söyleyen Halis Albayrak, Bunların da davet edenler, davet edilenler, kendisine davet edilen varlıklar ve olgular, davetin biçimi olduğunu ifade etti.

Konuşmasında tebliğ ile davet arasındaki farklılıklara değinen

Prof. Dr. Halis Albayrak, "Tebliğ'le davet arasında bir karşılaştırma yapacak olursak, tebliğ, sadece peygamberlerin işi iken davet, diğer insanların da yaptığı bir iş olarak karşımıza çıkar. Tebliğ'de Allah'ın vahiy yoluyla gönderdiklerinin yalın ve net biçimde duyurulması söz konusu iken, davet, davetçinin ihtiyaca göre kendi ifade kalıplarıyla yeni formlar üreterek gerçekleştirdiği bir faaliyettir. Tebliğde zaman zaman muhatapları azarlayan, eleştiren, reddeden ve polemige giren bir nitelik mevcutken, davette; çekicilik, yumuşaklık, incelik ve ikna edicilik nitelikleri ön plana çıkar." dedi.

TEBLİĞ YÖNTEMLERİ İLE İLGİLİ KUR'ÂN KAVRAMLARININ ANALİZİ

Doç. Dr. İsmail KARAGÖZ
Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi

Tebliğine kavram kelimesinin manasını açıklayarak başlayan Doç. Dr. İsmail Karagöz, "Kavram; bir fikir, bir sistemi anlatmak için kullanılır; o fikrin, o sistemin ifade edilmesinde önemli ve baş rolü oynayan sözcüklerdir. Bu sözcüklere önemine

binaen "anahtar terim", "teknik terim", "odak kelime" denir." dedi.

İnsana ait bilgilerin, kavramlarla ifade edildiği gibi, Kur'an'da yer alan bilgilerin de aynı şekilde kavramlarla ifade edildiğini ifade eden Karagöz, "Bu nedenle "Kur'ânî bilgiler" demek, bir anlamda "Kur'ânî kavramlar" demektir. İnsanın iradeye bağlı bütün söz, fiil ve davranışları kazandığı kavramlara bağlı olduğuna göre, "Kur'ânî bilgilerin" hayata aktarılması da bu kavramların kazanılmasına bağlıdır. İnsan, "Kur'ânî kavramları" ne kadar çok elde ederse o kadar Kur'an'ı tanımış ve davranışlarına yansıtmış, dolayısıyla yeterli düzeyde "Kur'ân bilgisine" ve kültürüne sahip olmuş olur." dedi.

Kur'ânî bilgilerin, Kur'ânî lafızlarla ifade edilen bilgiler olduğunu vurgulayan İsmail Karagöz, "Dolayısıyla Kur'an'ı tanımak, tanıtmak ve başkalarına anlatabilmek için Kur'an kavramlarını iyi öğrenmek ve analiz etmek gerekmektedir." dedi.

Konuşmasında tebliğ ve davet yöntemleriyle ilgili kavramları detaylı olarak analiz eden Doç. Dr. İsmail Karagöz, bu bağlamda Va'z, Mev'ize; Zikir, Zikrâ, Tezkire; Nasihat; Tavsiye, Ta'lim, İrşâd, Hidâyet, Emr-i bi'l-ma'rûf ve Nehy-i ani'l-münker, İnzâr, Tahzîr, Tebşîr, Hikmet, Kavli Leyin, Kavli Belîğ, Kavli Hasen, Kavli Ma'rûf, Mücadele, Üsve-i Hasene ve Şâhid kavramlarını tek tek ele alarak detaylı bir şekilde açıkladı.

FETİH-TEBLİĞ İLİŞKİSİ

Prof. Dr. Mehmet ÖZDEMİR
Ankara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Fetih ve tebliğ ilişkisi konulu bir tebliğ sunan Prof. Dr. Mehmet Özdemir, fetih hareketlerinin Ortaçağ tarihinin en önemli olayı olduğunu ifade etti.

Fetihlerin öneminin, fetihler sonrası fethedilen ülkedeki insanların müslüman olmasından kaynaklandığını belirten Özdemir, "Fetihlerin asıl önemli tarafı, ülkelerin ele geçirilmesine paralel olarak burarlarda yaşayan halklarının da tedrici

bir biçimde kitleler halinde İslâm dinine girme iradesi sergilemiş olmalarıdır. Bu ihtidalar sayesinde fethedilen topraklar birer müslüman yurduna dönüşmüş ve sonuçta günümüz İslâm dünyasının büyük bölümü bu suretle ortaya çıkmıştır." dedi.

Fetih-tebliğ ilişkisi ile fetihlerin gerekçeleri konusunda Peygamber efendimiz zamanından örnekler veren Prof. Dr. Mehmet Özdemir, "Hz. Peygamber'in askerî faaliyetleri ve bunun bir sonucu olarak gerçekleştirildiği fetihlerin arka planında, Medine'de kendi liderliği altında oluşan dinî siyasî yapıyı muhafaza etme gayreti yanında; en başta Mekkeli müşriklerin, buna paralel olarak da diğer müşrik Arap kabilelerinin ve yahudi topluluklarının İslâm dininin yayılmasına mani olmak için oluşturdukları cepheyi çökertme niyeti yatmaktaydı. Ancak, bu niyet, asla, kar-

şı cephedeki insanların, askerî güç ya da hep söylendiği gibi kılıç korkusu altında İslâm dinine girmelerinin sağlanması gibi bir düşünceyi ihtiva etmiyordu. Zaten, her şeyden önce gerek Mekke, gerekse Medine döneminde birbirini tamamlar şekilde Kur'an'da ortaya konan tebliğ ilkele-ri, buna imkan tanımayacak kadar açık ve kesindi." dedi.

Fetihlerdeki asıl gayenin tebliğin önündeki engelleri kaldırmak olduğunu belirten Özdemir, "Hz. Peygamber'in askerî faaliyetlerinin ya da fetihlerin İslâmî tebliğe katkısı, fetih esnasında veya sonrasında insanların baskı altında din değiştirmeye zorlama şeklinde değil, tebliğin önündeki direnç merkezlerinin kontrol altına alınması suretiyle buralarda davetin daha rahat ve güvenli bir biçimde yapılmasına zemin hazırlama biçiminde olmuştur." dedi.

İslâm'ın Güncel Sunumu 16 - 18 MAYIS 2003

II. Oturum

TEBLİĞDE GÜNCEL SORUNLAR

Tebliğde Güncel Sorunlar konulu II. Oturuma Prof. Dr. Şerafettin Gölcük başkanlık etti. Doç. Dr. Recep Kaymakcan, Doç.

Dr. Sönmez Kutlu, Prof. Dr. Nasrullah Hacımüftüoğlu, Prof. Dr. Hayati Hökelekli'nin tebliğci olarak katıldığı oturuma, Doç.

Dr. Ali Erbaş, Doç. Dr. M. Ali Büyükkara, Doç. Dr. Yusuf Ziya Keskin müzakereci olarak iştirak etti.

TEBLİĞİN ÖNÜNDE BİR ENGEL OLARAK İMAJ SORUNU (MÜSLÜMAN İMAJI)

Doç. Dr. Recep KAYMAKCAN
Sakarya Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Tebliğinde İslâm dininin bu dine mensup olmayanlar tarafından nasıl algılandığını ve bu algılamaya etki yapan sebepleri anlatan Doç. Dr. Recep Kaymakcan, batıda İslâm ve müslüman imajının İngil-

tere örneğinde ders kitaplarında nasıl sunulduğunu ve sınıflarda İslâm'ın sunumundaki yanlış anlatımları açıkladı.

Öncelikle Batıdaki müslüman imajı üzerinde duran Kaymakcan, "Nüfusunun büyük çoğunluğunu Hristiyan dini mensuplarının teşkil ettiği batıya İslâm tebliğinin yeterince yapıldığını söylemek mümkün değildir." dedi.

Günümüzde iletişim araçlarının çoğalmasının İslâm'ın tebliğinde bir yandan önemli fırsatlar oluştururken diğer yandan da İslâm hakkında yanlış ve önyargıların yaygınlaşmasını kolaylaştırdığını ifade eden Recep Kaymakcan, çoğu zaman da İslâm hakkında oluş-

turulan olumsuz imajın kaynağının yalnız bilgisizlik ve müslümanların yapmış olduğu olumsuz uygulamalar olmayıp bazen de bilinçli olarak üretilen imajlar olduğunu söyledi.

Batı'daki İslâm imajına tarihsel açıdan değindikten sonra İngiltere'deki ders kitaplarında ve sınıflarda İslâm öğretiminde oluşan ön yargılı ve yanlış anlatımları ortaya koyan Doç. Dr. Recep Kaymakcan, "Özellikle ders kitaplarının geniş kullanımı sebebiyle okullardaki milyonlarca öğrencinin zihninde İslâm imajının oluşmasını etkilediği bir gerçektir. İngiltere'de İslâmîyetin aslına uygun olarak anlatılmasına yönelik gayretlere rağmen olumsuz İslâm ve müslüman imajının

varlığını sürdürdüğü görülmektedir.” dedi.

İslâm'a bakış açısıyla alakalı önyargılı ve yanlış anlatımlara diğer Avrupa ülkelerinde de yer verildiğini söyleyen Kaymakcan, “İslâmîyetle ilgili olumsuz imajın, İslâm ve şiddet, İslâm'da kadın, İslâmîyetin kuralcı bir din olması, Hz. Muhammed'in sunumu gibi konular üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Özellikle Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 11 Eylül saldırısı sonrası İslâm ile şiddet, terörizm arasında irtibat kurma şeklindeki yanlış İslâm sunumu medya yardımıyla daha da artmaktadır.” dedi.

Yapılacak etkili bir İslâm tebliği ile batıdaki insanların İslâm'ı daha iyi anlamalarını sağlamanın ve önyargılarını olabildiğince gidermenin mümkün olabileceğini belirten Kay-

makcan, “Geniş bir kitleyi etkileme gücüne sahip ders kitapları hazırlanma sürecinde batılı her ülkenin kendine özel hukuki durumu da dikkate alınarak din dersi, tarih vb. derslerde İslâm'ın gerçeklere uygun olarak anlatımını sağlamak için özellikle batıda yaşayan müslümanların bulundukları ülkelerin eğitim otoriteleri ile işbirliği yapmalarının gerekliliği ortadadır.” dedi.

TEBLİĞLE İLGİLİ MEVCUT ORGANİZASYONLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Sönmez KUTLU

Ankara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Dinî, siyasî veya ideolojik bir mesajın, insanlar tarafından benimsenmesi ve toplumda taban bulabilmesi için, mesajın doğruluğu kadar kim tarafından, nasıl ulaştırıldığına da son derece önemli olduğunu vurgulayarak tebliğine başlayan Doç. Dr. Sönmez Kutlu, bir mesajın ne kadar doğru olursa olsun, kaynaktan alıcıya iyi bir zamanlamayla uygun kanallardan iletilmemesi durumunda, olumlu bir yansımanın alınmasının mümkün olamayacağını ifade etti.

Allah'ın, ilahî mesajlarını gönderirken, bu göreve insanlar arasında, akıllı, güvenilir, dürüst, emanete hıyanet etmeyen, hoşgörülü başarılı ve onurlu kimseleri seçtiğini belirten Kutlu, “Böyle olduğu halde bile,

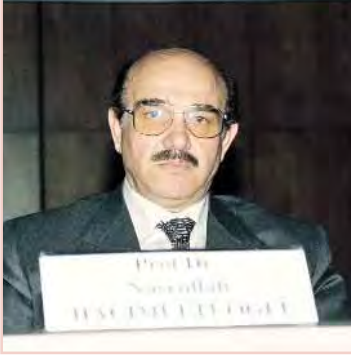
elçiler, tebliğ görevlerini yerine getirirken zaman zaman bazı hatalar yaptıkları için, Allah'ın ikazına muhatap olmuşlardır. Ancak mesajı ileten Peygamber hayatta olduğundan, bu gibi hatalardan ve yanlış anlamalardan kaynaklanan sorunlar İlahi bir müdahaleyle çözüme kavuşturulmuştur. Bu sebeple İslâm'ın insanlara en başarılı ve doğru bir şekilde ulaştırıldığı, imaj ve güven probleminin yaşanmadığı dönem, Hz. Peygamber dönemi olmuştur.” dedi.

İslâm mesajının, Hz. Peygamber'in ölümünden sonra, sahabenin gayretleri, bilginlerin ilmî faaliyetleri, siyasî iktidarların fetihleri, mezhepler, tarikatlar ve diğer yollarla yayılmaya devam ettiğini belirten Sönmez Kutlu, “Mezhepler, felsefi ekoller ve tarikatların kurumlaşmasından sonra, mesajın anlaşılması ve aktarılmasında farklı anlayışlar ve metodlar geliştirildi. Ancak Peygamberlik Hz. Muhammed'le sona erdiği için, ondan sonra bu mesajın anlaşılması ve insanlara ulaştırılmasında yapılan hataların bizzat mesajın sahibi Allah tarafından düzeltilmesi yolu kapandı.” dedi.

Bugüne gelindiğinde dünyada siyasî, kültürel ve ekonomik alanlarda küresel düzeyde yaşanan rekabettten, dinler ve kültürlerin de nasibini aldığını ifade eden Kutlu, bu sebeple de tarihi çok gerilere giden dinler arası ve kültürler arası rekabetin büyük bir ivme kazandığını söyledi.

Günümüzdeki bireysel ve toplumsal ilişkilerde yaşanan değişimler sonucu ortaya çıkan dini ihtiyaçların giderilmesi için İslâm'ın yeniden yorumlanması ve İslâm'ın bugünkü iletişim ve halkla ilişkiler konusundaki gelişmeler ışığında bütün insanlığa uygun yollarla en iyi bir biçimde sunulmasına büyük ihtiyaç olduğunu belirten Doç. Dr. Sönmez Kutlu, “Bugün bazı cemaatlar, insanları İslâm'a ısındırmak yerine İslâm'dan soğutmaktadırlar. Onların İslâm'ı bizatihi siyasal bir din veya mistik bir dünya görüşü ya da ritüel dindarlık olarak algılamaları sebebiyle, İslâm'ın ve müslümanların tarihte bıraktıkları olumlu imaj, yerini korkulan ve ihtiyatla yaklaşılacak bir İslâm imajına bırakmıştır. Halbuki İslâm, asıl gücünü siyasî olmaktan değil insanlığa emniyet ve güven telkin eden iman ve ahlak sistemi sunmuş olmaktan almaktadır.” dedi.

TEBLİĞCİDE NİTELİK SORUNU

Prof. Dr. Nasrullah HACİMÜFTÜOĞLU
Atatürk Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Bir ilahiyatçı olarak, yıllardır tebliğ göreviyle meşgul olduğunu ve bütün ilahiyatçıların aynı pozisyonda bulunduğunu belirterek tebliğine başlayan Prof. Dr. Nasrullah Hacımüftüoğlu, İmam-hatip, ilahiyat ve bu alanda yapılan bütün çalışmaların nihai hedefinin tebliğ olduğunu ifade etti.

İnsanların kemâl ve irşat bakımından üç ana gruba ayrıldığını belirten Hacımüftüoğlu, bunları şöyle sıraladı:

“Birincisi; kendisi kâmil olmadığı gibi, başkasını da kemale erdirmeye gücüne sahip değil. Bu grup, irşada ve tebliğe muhtaç bir grup.

İkincisi; kâmil, mükemmel; ama, başkasını ikmal etmeye, kemale erdirmeye gücü yok, yeteneği yok, bilgi bakımından eksik. Ama, kendisi mükemmel, ahlaki mükemmel, mümince, müslümanca yaşayan, her türlü kötülüklerden etrafı kendisinden emin, fevkalade dört dörtlük model bir insan. Peygamber’i takdir eden bir insan; ama, ne hikmetse, kendisinden başka hiç

kimseye etkisi yok, olmuyor, Allah nasip etmemiş.

Üçüncüsü; bu zümre hem zâtında mükemmel, hem başkalarını kemale erdirmeye de güçlü; yani, fevkalade yetenekli, yetişmiş. Tabii bu zümreyi meydana getirenlerin başında peygamberler gelir, ondan sonra ulema, hususiyle yetişmiş tebliğciler vesaire gelmektedir.

Tebliğde belagat esaslarına riayet edilmediği takdirde etkisinin olmayacağını belirterek belagatin ne olduğu üzerinde duran Prof. Dr. Nasrullah Hacımüftüoğlu, “Belagat, yorulmadan ve yormadan manaları karşı tarafa aktarma sanatıdır.” dedi.

Tebliğ etmekle görevli olan insanların sunacağı tebliğe iyi hazırlanmaları gerektiği üzerinde de duran Hacımüftüoğlu, “Hangi kademedede olursa olsun, önce imam, vaiz; müftü, üniversitedeki öğretim elemanı, hangi seviyede olursa olsun irşat göreviyle direkt me-mur olanlar, kendisini çok güzel bir takdimle hazırlamak mecburiyetindedir, mecburiyetindeyiz. Nasıl sunacağız, onu mutlaka hal-etmemiz lazım.” dedi.

TEBLİĞDE YÖNTEMLE İLGİLİ SORUNLAR (YAYGIN EĞİTİMDEKİ UYGULAMALAR)

Prof. Dr. Hayati HÖKEKLİ
Uludağ Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Tebliğinin başında, modern iletişim ve ulaşım tekniklerinin geliştiği günümüzde, İslâm dininin farklı din ve kültür mensuplarına duyurulup, davetin yeterince yapıldığını söyleyebilmenin mümkün olmadığını ifade eden Prof. Dr. Hayati Hökekleli, bu hizmetlerden tatmin edici sonuçlar elde edilememesinin çok yönlü sebepleri olduğunu belirterek, tebliğ yöntemi ile ilgili eksik ve hatalardan kaynaklanan bir kısım sorunlar üzerinde durdu.

Din hizmetinin iki tür bilgiyi gerektirdiğini söyleyen Hayati Hökekleli, "Birincisi, dini esas ve öğretilerin bilgisi; ikincisi de, bunların kendisine ulaştırıldığı insan ya da hedef kitlenin bilgisi. Yöntemle ilgili düzenleme ve belirlemeler ise bu iki değişken arasındaki ilişkinin tasarlanma biçimine ve ulaşımak istenen hedeflerin durumuna göre ortaya çıkar. Dini tebliğ ile ilgili sorunların önemli bir kısmı, tebliğe muhatap olan kişi ya da kişilerin özelliklerinin bilinmemesi ya da dikkate alınmamasından kaynaklanmaktadır." dedi.

Kitle iletişim araçları vasıtasıyla geniş halk kesimlerinin gözü önünde yapılan dini tartışmaların bir çok sakıncalı duruma yol açtığını belirten Hökekleli, "Bilindiği gibi bu programlarda birçok ilâhiyatçı, dini araştırma ve yazılarıyla ünlü uzman kimseler yer almakta ve konular çoğul bir ortamda tartışılmaktadır. Böyle bir ortamda din, ilâhi değerler bütünü konumunda değil, "piyasa koşullarında tüketici topluluğuna pazarlanan bir ürün" durumuna düşürülmüş olmaktadır." dedi.

Radio ve televizyonlarda yapılan dini programların arzu edilen neticeyi vermediğini belirten ve bu programların faydalı olabilmesi için neler yapılması gerektiği hususlarına değinen Prof. Dr. Hayati Hökekleli, "Radio ve televizyonlarda yapılan dini programlar çoğu zaman cansız, sıkıcı, tek biçim; dolayısıyla fazla ilgi uyandırmayan bir özellik göstermektedir. Daha çok tek başına ya da iki kişinin karşılıklı konuşması tarzındaki sunumların, günümüz bilgisayar teknolojisinin sağladığı imkanlarla ilgi çekici, değişik biçimlerde denenmesi sağlanabilir. Söz konusu teknoloji ile her tür görüntüyü oluşturma ve yayınlama imkânı bulunmaktadır. Arka fonda konuyla ilgili, dini ve kutsal sembollerin görüntüleri, sesli ifadelerin aynı zamanda yazılı karşılıklarına yer verilmesi ya da, verilmek istenen mesajın temsili veya gerçek bir olayın tabii akışı içerisinde sunulması, daha dikkat çekici ve dolayısıyla iletişimin etkisini artırıcı olacaktır." dedi.

III. Oturum

GÜNCEL TEBLİĞDE HZ. PEYGAMBER'İN ÖRNEKLİĞİ

Güncel Tebliğde Hz. Peygamber'in Örnekliği konulu III. Oturuma Prof. Dr. Suat Cebeci başkanlık etti. Prof. Dr. İbrahim Sarı

çam, Doç. Dr. Bünyamin Erul, Doç. Dr. Cem Zorlu, Yard. Doç. Dr. Osman Eğri'nin tebliğci olarak katıldığı oturuma, Prof. Dr. Cemal Tosun, Prof.

Dr. Hüseyin Algül, Doç. Dr. Muhammed Çelik, Doç. Dr. Şinasi Gündüz, Yard. Doç. Dr. Ahmet Keleş müzakeri olarak iştirak etti.

DEĞERLERİN HAYATA GEÇİRİLMESİNDE HZ. PEYGAMBER: GÜVEN ÖRNEĞİ

Prof. Dr. İbrahim SARIÇAM
Ankara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Değerlerin Hayata Geçirilmesinde Hz. Peygamber (Güven Örneği) adlı bir tebliğ sunan Prof. Dr. İbrahim Sarıçam, öncelikle "Değer" ve "Güven" kavramları üzerinde durdu.

Değer kavramının felsefe sözlüklerinde çeşitli tanımlarının yapıldığını ifade eden Sarıçam, Değer'in; "Arzu edilen, arzu edilebilen şey ve olaylarla ilgili insan davranışı", "Bir toplum, bir sınıf, bir insan için önem taşıyan nesne ve olaylar", "Bir şeyin arzu edilebilir/iyi veya edilemez/kötü olduğu hakkındaki inanç" gibi anlamlar taşıdığını söyledi.

Güven'in de bir duygu ve aynı zamanda bir değer olduğunu ifade eden İbrahim Sarıçam, "Güven, bir kimseden beklenen vasıfların, o kimsede mevcut olduğunu görmektir." Bunu günlük hayatımızda "itimat etme" olarak da kullanırız. "Güven, bir toplumun iş hayatına, siyasi durumuna ve benzerlerine bağlı emniyet duygusudur.", "Güven, korku, çekinme ve kuşku duy-

madan inanma ve bağlanma duygusudur." dedi.

H.z.Peygamber ve Güven konusunu geniş şekilde ele alan Sarıçam, H.z. Peygamber'in adı ile biraraya geldiğinde güvenin tüm boyutlarıyla ortaya konulmasının bu bildirinin sınırlarını aşacağını ifade etti.

H.z. Peygamber'in güveni, mü'minde zaruri olarak bulunması gereken vasıflar arasında saydığını belirten Prof. Dr. İbrahim Sarıçam, Peygamber Efendimizin bu konudaki bazı sözlerini şöyle sıraladı:

"Mü'min, insanların kendisine güvendiği kimsedir."

"Emanete riayeti olmayanın imanı yoktur."

"Kişinin kalbinde iman ile küfür birarada olmaz. Güvenilirlik ve hainlik de birarada bulunmaz."

HZ. PEYGAMBER VE BEDEN DİLİ

Doç. Dr. Bünyamin ERUL
Ankara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Mazereti sebebiyle Sempozyuma katılamayan Doç. Dr. Bünyamin Erul'un tebliğini, yerine görevlendirdiği Muhammed Emin sundu.

Doç. Dr. Bünyamin Erul tebliğinde; İletişimde Beden Dili ve Önemi, Hz. Peygamber ve Beden Dili, Dış Görünüm ve İlk İzlenim, El, Kol ve

Parmakların Kullanımı (Jestler), Samimiyet, Yakın Mesafe ve Temas, Yüz İfadeleri ve Baş Hareketleri, Mimikler; Duruş, Oturuş ve Yürüyüş Tarzı konularına yer verdi.

Tebliğinde bedenın insanın iç dünyasının dili olduğunu ifade eden Erul, "Buna göre bedene ait her duruş, her hareket, her kaş-göz işareti, bakış biçimleri, yüz ifadeleri, oturma, kalkma ve yürüyüş şekilleri, ses tonları, birisine karşı önü veya arkayı çevirme davranışları gibi bedenle ilgili her davranış, bir kimseye karşı duygu ve düşüncelerimizi ifade eder. Hatta giyim, kuşam, saç, sakal ve her türlü makyaj, ağlama, gülme gibi eylemlerle insanlar başkalarına bir şeyler anlatmak isterler. Bütün bu anlatılanlar bedenın duyguları ifade eden dildir." dedi.

Bildirisinde günümüzde İslâm'ı kitlelere anlatma konumunda bulunan din görevlileri ve din eğitimcilerinin, çağımız insanına daha etkili ve başarılı sunuş yapabilmeleri için beden dili konusunda bilgi sahibi olmaları ve bu alanda yapılan bazı çalışmaları okuyarak, bu husustaki tespit ve verileri dikkate almaları gerektiği üzerinde duran Bünyamin Erul, beden dilinin kullanılmasının getireceği faydaları şöyle sıraladı:

1. Kendimizi ifade etmeyi kolaylaştırır.
2. Karşımızdaki insanı daha kolay anlamamızı sağlar.
3. Konuşmaya bütünlük katar.
4. Kendimizin ve ilişkide olduğumuz insanların iç dünyalarını anlamada önemli ipuçları verir.

TEBLİĞDE ÖNCELİK VE TEDRİCİLİK

Doç. Dr. Cem ZORLU
Selçuk Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Davetçinin gayesine ulaşabilmek için sıhhatli ve doğru olan usûl ve metotlara başvurmak zorunda olduğunu belirterek tebliğine başlayan Doç. Dr. Cem Zorlu, bunu yaparken de kaynaklara ve İslâmî

esaslara bağlı olunmasının gereği üzerinde durdu.

Davette tedricilik ve önceliğin davetin başarıya ulaşmasındaki önemi-ne dikkat çeken Zorlu, öncelik ve tedricilik noktalarını üç ana çerçevede ele alarak, bunları; metotta tedricilik, muhtevada tedricilik ve muhatapta tedricilik olarak sınıflandırdı.

Metotta Tedricilik konusunu "Hikmetle Davet", "Güzel Öğüt", "Mücadele ve Münakaşa" ve "Sert Davranış" başlıkları altında ele alan Doç. Dr. Cem Zorlu, "Cenâb-ı Hakk'ın Resûlüne "(İnsanları) Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütlerle davet et ve onlarla en güzel yol ve şekille mücadele et." buyurarak temel hareket tarzını belirlemiştir." dedi.

Muhtevada tedricilik konusunu işlerken insan psikolojisinin kolayla meyyal olduğuna işaret eden Zorlu, "Bu sebeple ona yapılan teklif ve sunulan tebliğ, kolaydan zora, esastan teferruata, bilinenden bilinmeyene doğru zamanla ilerleyen bir tedrici metoduna sahip olmalı, muhataptan yapabileceği şey istenmeli, ondan, yerine getirebileceği, altından kalkabileceği şeyler talep olunmalıdır." dedi.

Üçüncü olarak Muhatapta tedricilik konusuna değinen Doç. Dr. Cem Zorlu, tebliğde muhatap kitleyi tedrici esası çerçevesinde şöyle sıraladı: 1- Kendisi 2- Ailesi 3- Yakın akraba 4- Uzak akraba 5- Dost, ahab ve arkadaşlar 6- Komşu 7- Hemşehri (Aynı şehir halkı) 8- Vatandaş (millet) 9- Ümmet 10- Beşeriyet 11- Kainat (alem)

BİR TEBLİĞ ARACI OLARAK BİRARADA YAŞAMA KÜLTÜRÜ

Yard. Doç. Dr. Osman EĞRİ
Gazi Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi / ÇORUM

Tebliğini "Giriş", "Hz. Peygamber Devrinde Birarada Yaşamayı Temin Edici Uygulamalar ve Sonuçları" ve "İslâm Tarihi'nde Birarada Yaşamayı Temin Edici Uygulamalar ve Sonuçları" anabasklıkları altında ele alan Yard. Doç. Dr. Osman Eğri, konuşmasında:

1. Hz. Peygamber, mesajlarını insanlara ulaştırırken onların ırk, din, milliyet ve cinsiyet farklılıkları konusunda nasıl bir kriter ve anlayış geliştirmiştir? Bu kriterler, uygulamaya nasıl yansımıştır?

2. İslâm Tarihi'nde, Hz. Peygamber devrini hatırlatan uygulamalar olmuş mudur? Bu uygulamalarda hangi tebliğ ilkeleri gözetilmiş ve hangi sonuçlar alınmıştır?

3. Tebliğ faaliyetinin başarısı ile, birarada yaşama kültürünün canlı tutulması arasında nasıl bir ilişki vardır? Gelecekte yapılacak tebliğ faaliyetlerini başarılı kılmak için birarada yaşama kültürü nasıl canlandırılabilir?

Sorularına cevap aradı.

Peygamber efendimizin insanlara mesaj ulaştırırken ırk, cinsiyet vb. ayrımlara gitmediğine işaret eden Osman Eğri, "Hz. Muhammed (s.a.v.), Allah tarafından görevlendirilmiş bir elçi olarak mesajlarını verirken, ırk, din, milliyet ve cinsiyet ayırdetmeksizin bütün insanlara hitab etmiştir. İslâm, ta başından beri ne bir kabile dini, ne bir ırk dini, ne de bir milli din olmuştur. Bugün yeryüzündeki her ırk ve milletten oluşan bir buçuk milyar müslüman, Hz. Peygamber'in görevini ne kadar başarılı yapmış oldu-

ğunun açık bir delili olarak karşımızda durmaktadır. Ondan sonraki dönemlerde yaşayan müslümanlar da, İslâm'ı ideal ölçüler içerisinde temsil ve tebliğ edebildikleri sürece pek çok insan "din" olarak İslâm'ı seçmiştir." dedi.

Herhangi bir kültüre ait davranış biçimlerinin, o kültüre şekil veren; muhtevasını oluşturan değer yargıları ile açıklandığını belirten Osman Eğri, "Bizim kültürümüzün temel karakteristiklerinden olan ve toplumların birarada yaşayabilmeleri için en çok lazım olan sevgi, hoşgörü, adalet, misafirperverlik, cömertlik gibi duygu ve davranışlar, kültürümüzün kaynağı niteliğinde olan değer yargılarımızla açıklanabilirler." dedi.

Müslüman Türklerin değer yargılarının teolojik iki temel referansının Kur'an ve Hz. Muhammed olduğunu ifade eden Yard. Doç. Dr. Osman Eğri, kültürel mirasın oluşmasında, bu iki kaynağın belirleyici ve yönlendirici bir rolü olduğunu söyledi.

IV. Oturum

TEBLİĞDE MODERN İLETİŞİM TEKNİKLERİ VE YÖNTEMLERİ

Tebliğde Modern İletişim Teknikleri ve Yöntemleri konulu IV. Oturuma Prof. Dr. Nasrullah Hacımüftüoğlu başkanlık

etti. Prof. Dr. Nusret Çam, Doç. Dr. Ramazan Acun, Prof. Dr. Naci Bostancı, Yard. Doç. Dr. Naci Kula'nın tebliğci olarak katıldığı

oturuma, Prof. Dr. Metin Yurdagür, Yard. Doç. Dr. Şakir Gözütok müzakereci olarak iştirak etti.

TEBLİĞDE SANAT UNSURLARININ KULLANIMI (TİYATRO, SİNEMA, KARİKATÜR, RESİM, ÇİZGİ FİLM...)

Prof. Dr. Nusret ÇAM
Ankara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Bildirisinde insanoğlunun sanatla olan münasebetini ve sanatın tebliğ aracı olarak kullanılmasını çok çarpıcı örneklerle açıklayan Prof. Dr.

Nusret Çam, dünyanın bilinebilen eski devirlerinden beri, insanların şu veya bu şekilde sanatla iştigal ettiklerini söyledi.

İnsanoğlunun kendini ifade etmekte kullandığı en güzel ve kolay yollardan birinin sanat olduğunu ifade eden Nusret Çam, "Gerçekten de dinî telakkileri ve ideolojileri ne olursa olsun, tarih boyunca insanların, kendilerini ifade etme hususunda mürâcaat ettikleri en mühim yollardan bir tanesi de hiç şüphesiz sanat olmuştur. Hatta bilindiği üzere pek çok araştırmacı, sanatın tamamıyla dinden doğmuş olduğu kanâatinde-dirler." dedi.

İslâm sanatının daha çok soyuta yönelmiş olduğunu ve böylece kendisine yepyeni bir çığır açtığını belirten Prof. Dr. Nusret Çam, "İslâmî tecrübenin belki de en saf ve en derunî bir ifade tarzı olan mûsikinin yanında, hat, tezhip ve mimarî şaheserlerimiz ile bunlarda kullanılan tezyinat, her zaman için İslâmın sessiz, fakat vakur tebliğcileri olmuştur. Bunun en güzel iki misali hâlen bu görevlerini büyük bir haşmet ve huşû ile devam ettiren İstanbul'daki Sultanahmet Câmii ile Kurtuba'daki Ulu Câmii'dir. Hatta denilebilir ki, taş, tuğla, mermer gibi gûya cansız malzemelerden meydana gelen bu

eserler, bunlara ruh veren dinî, felsefî ve estetik değerler neticesinde eriştikleri yüksek sanat sayesinde günümüzde hiçbir kimsenin ve devletin yapamadığı güler yüzlü tebliği yalnız başlarına yapmaktadırlar. Aynı şekilde, heybetli mimarileri yanında zengin ve zarif tezrinatları ile başta Hindistan'daki Tac Mahal, Konya'daki Mevlevihane ve Bursa Yeşil Türbe olmak üzere her türbe, mezar ve dinî yapı, İslâm'da ölümün hiç de korkulacak bir hadise olmayıp, tam tersine Cennet bahçesine

açılan bir kapı olduğu mesajını kendi ölçülerinde verir mahiyettedir." dedi.

Günümüzde sanatın müslümanlar tarafından tebliğ unsuru olarak kullanılmasında karşılaşılan en önemli engelleri ve neticelerini beş madde altında ele alan Prof. Dr. Nusret Çam, bu engelleri doğuran endişeleri de maddeler halinde sıralayarak, bu yolda neler yapılması gerektiği hususlarına açıklık getirdi.

Sanatın beslendiği asıl kaynağın sevgi olduğuna işaret eden Nusret

Çam, "Unutmamak gerekir ki hukukun da, bilginin de, sanatın da beslendiği asıl kaynak sevgidir. Veya en azından bunların temelinde sevgi olduğu takdirde herkesin arzuladığı medeniyet teşekkül edecektir. Mayasında sevginin olmadığı sanat, bilgi, hukuk ve teknoloji insanlık için felâketten başka hiçbirşey veremez. Nasıl ki sevgiden, bilgiden ve estetikten mahrum bir insan kaba ve itici ise, aynı şekilde bunlardan mahrum bir toplum ve devlet de ya geri ve ilkel, ya da barbardır." dedi.

İNTERNET ORTAMININ TEBLİĞ İÇİN SUNDUĞU İMKANLAR

Doç. Dr. Ramazan ACUN
Hacettepe Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi

İnternet ortamının diğer iletişim, basım ve dağıtım teknolojilerine kıyasla çok daha hızlı ve ekonomik biçimde ve mekandan bağımsız olarak gerçekleştirildiğini ifade ederek tebliğine başlayan Doç. Dr. Ramazan Acun, bu durumun, internet'in çeşitli grup ve sektörlerce yaygın kullanımına yol açtığını ve giderek daha da yaygınlaştığını belirtti.

İnterneti yaygın kullananlar arasında çeşitli dini grupların da bulunduğuna işaret eden Acun, "Büyük ilahi dinlere mensup gruplar yanında yüzlerce farklı tarikat grupları da, hem inançlarını yaymak hem de

mensupları arasında iletişim ve dayanışmayı güçlendirmek amacıyla web siteleri açmışlardır." dedi.

Tebliğinde önce, internetin çeşitli dini gruplarca kullanımına ilişkin istatistiki bilgiler veren Ramazan Acun, "En geniş kategori dizine sahip Yahoo, Avustralya yerlilerinin dinlerinden Zoroastrianism'e kadar 63 kategoride 41350 web sitesi listelemektedir." dedi.

İnternetteki en büyük arama motorlarından olan Google'de yer alan dini siteler konusuna da değinen Doç. Dr. Ramazan Acun, "3,083,324,652 sayfayı indekslemiş bulunan Google'da üç büyük ilahi din (Hristiyanlık, İslâmîyet ve Yahudilik) için yapılan taramalar, Hristiyanların hazırladığı toplam 29 Milyon 160 bin, Yahudilerin hazırladığı toplam 7 milyon 133 bin ve müslümanların hazırladığı toplam 5 milyon 326 web sitesi/sayfası bulunduğunu ortaya koymuştur. Bu sayılar internetin bu bakımdan ne kadar canlı olduğunu göstermektedir." dedi.

İnternetin hem iyi yönde, hem de kötü yönde kullanılabildiğine işaret eden Acun, "internet kullanarak,

insan her alanda olduğu gibi manevi alanda da bilgi ve tecrübesini ileri düzeylere çıkarabilir. Buna karşılık, internette kandırmanın ve kandırılmanın da aynı derecede kolay olduğu unutulmamalıdır. Mensup olduğu dinin temellerini en az anlayan grubun müslümanlar olduğuna ilişkin bir araştırma, bu meseleye daha da dikkatli bakmayı gerektirmektedir." dedi.

Web yayıncılığının çok kolay olmasının beraberinde, yalan, yanlış ve denetimsiz pek çok bilginin internette yer alması sonucunu getirdiğini ifade eden Ramazan Acun, bu konuda ilahiyatçıların dikkatini çekerek; "Bu noktada ilahiyat fakültele- rindeki bilim adamlarına büyük görev düşmektedir: Dini alandaki internet web siteleri sürekli gözden geçirilerek, değerlendirme ve derecelendirme klavuzları hazırlanmalı ve bunlar da yine internette (ve diğer medyada) yayınlanmalıdır. İlahiyatçılarımızın ve diğer bilim adamlarımızın artık interneti çoluk çocuğun oyun oynadığı "chat" yaptığı ortam olarak görmekten vazgeçip ciddiye almalarının zamanı gelmiştir." dedi.

TEBLİĞ-MEDYA İLİŞKİSİ

Prof. Dr. Naci BOSTANCI

Gazi Üniversitesi
İletişim Fakültesi

Prof. Dr. Naci Bostancı'nın mazeretinden dolayı Sempozyum'a katılamaması sebebiyle tebliğini Arş. Gör. İbrahim Hakan Dönmez sundu. Tebliğ ve medya ilişkisi başlıklı tebliğinde; gazete, dergi ve kaset gibi kitle iletişim araçlarının İslâmî tebliğ açısından önemine yer veren Prof. Dr. Naci Bostancı, tebliğ ve medya ilişkisinin İslâmîyet'in ortaya çıkışından günümüze kadar uzanan tarihi süreci kucaklayan bir güzergah üzerinde ele alınması gereken bir konu olduğuna işaret etti.

Naci Bostancı tebliğine; Mekke'de Peygamber efendimize inen ilk ayetlerden onun yorum ve davranışlarına, sahabenin ve İslâm mütefekkirlerinin değerlendirmelerine kadar çeşitli kaynaklardan beslenen bilginin dolaşıma hangi araçlarla girdiği, bu çerçevede anlamlandırma pratiklerinin nasıl oluştuğu konusunu dahil etti.

İslâm'ın tebliği ile gazete arasındaki ilişkiyi Osmanlı'nın son dönemleri ve günümüzdeki örnekleriyle ele alan Naci Bostancı, "Volkan" gazetesinin, İslâmî tebliğ ile gazete arasındaki ilişkiye yakın tarihimizden verilebilecek ilginç bir örnek olduğuna değindi.

Gazetecilikte "habercilik yapmak" diye bir deyim olduğuna ve

bunun tehlikesine dikkat çeken Naci Bostancı, "Gazetecilikte "habercilik yapmak" diye bir deyim vardır. Habercilik yapmak, olağanın, kendi akışı dışına çıkarak, hatta bağlamının ötesine taşarak kimi unsurlarını abartılı bir şekilde öne çıkartmak, böylelikle ona esasen kendisinde olmayan bir ilgi çekicilik kazandırmaktır. Böylelikle "olduğu" gibi verildiğinde okuyucu dünyasında dikkat çekmeyecek bir konu haber haline getirilmiş olmaktadır. Gazetenin, konusu din olduğunda karakteristik haber yapma tavrının dışına çıkması, farklı bir aracıya dönüşmesi beklenemez. Gazete marifetiyle okuyuculara iletilmek istenen İslâmî tebliğin "içeriği", mesajın kendisinden çok, "habercilik yapmak" adına okuyucu eksenli hale gelecektir. İslâm'ın ne olduğundan çok okuyucunun ne isteyebileceğine ayarlı bir anlatımı zorlayan gazetenin tebliğde ciddiye alınması gereken bir potansiyel tehlikeyi barındırdığı aşikardır." dedi.

İslâmî tebliğde dergi ve gazete arasındaki farklılıklara işaret eden Prof. Dr. Naci Bostancı, "Dergilerin formatı İslâm'ı tebliğ bakımından gazeteler ile mukayese edilemeyecek ölçüde işlevseldirler. Her şeyden önce dergileri satın alanlar, ilgileri ve bilgileri itibarıyla alanla daha ilişkili ve belli ölçüde uzman kişilerdir; bu yüzden dergi üzerinden edindikleri bilgiyi anlamlı bir şekilde bağlamına yerleştirebilecekleri bir entelektüel arka plana sahiptirler." dedi.

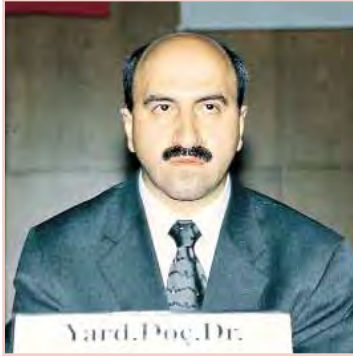
Teyp kasetlerinin yetmişli yıllardan itibaren tebliğ aracı olarak kullanılmaya başlandığını belirten Naci Bostancı, özellikle okur yazarlığı zayıf olan geniş bir kitle ile camilere gidip hocaları dinleyemeyen çok geniş bir kadın kitlesinin özellikle bu ka-

setlere başvurduğunu ifade etti.

Teyp kasetleri üzerinden yapılan İslâmî bilgi aktarımının ne tür toplumsal, entelektüel sonuçlar doğurduğu, insanların kişisel hayatlarında ne tür güzergahlar oluşturduğu üzerine ciddi araştırmalar yapılmasına ihtiyaç olduğuna işaret eden Prof. Dr. Naci Bostancı, "Esasen bu araştırmalar sadece teyp kasetleriyle değil, aynı zamanda gazeteler, dergiler için de gerçekleştirilmeli, İslâmî bilginin tebliğinde araç ve içerik ilişkisi hedefler ve sonuçlar analiz edilebilir verilere kavuşmalıdır. Bu gerçekleşirse, anlatının içeriğine ve kullandığı tekniğin etkisine dikkat etmeksizin toplumsal faydaya odaklanmanın, bazen mahzurlu bir fanteziye dönüşüp bumerang etkisine yol açıp açmadığını da gözlemlemek mümkün olacaktır." dedi.

ENGELLİLERE VERİLECEK TEBLİĞ VE İRŞAD HİZMETİ

Yard. Doç. Dr. M. Naci KULA
Gazi Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi / ÇORUM

Engellilere verilecek tebliğ ve irşad hizmeti konusunda bir tebliğ sunan Yard. Doç. Dr. Naci Kula, ülkemizde yaklaşık olarak 7-10 milyon civarında engellinin bulunduğunu, engellilik halinin bazen doğuştan gelen özelliklerle, bazen de hastalık, kaza, savaş, çevresel imkansızlıklar gibi nedenlerle daha sonra ortaya çıktığını söyledi.

Özür-engel halinin bireyin yaşamında istenmeyen beklenmedik bir durum olduğunu, böyle bir durumla karşılaşan birey ve ailesinin engel haline karşı değişik tepkilerde bulunduğunu belirten Naci Kula, "Özellikle doğumla ilgili beklentinin aksine doğan çocuğun özürülü olması aile içinde çok karmaşık

psikolojik duyguların yaşanmasına neden olabilir. Yapılan çalışmalarda yaşanan bu duyguların doğal ve evrensel olduğu belirtilmektedir." dedi.

Engelli bireyin ve ailesinin yaşadığı sıkıntıları anlatan Naci Kula, "Engelli birey ve ailesi açısından engel durumunu kabul etme, olumlu benlik kavramı oluşturma ve engel durumundan kaynaklanabilecek sorunları aşmada olumlu katkıda bulunabilecek kaynaklardan biri de din olabilir. Çünkü din bireyin kendini ve dış dünyasını tanıma, anlama ve buna bağlı olarak da bir yaşam felsefesi oluşturmaya açısından ona birtakım bilgiler sunar." dedi.

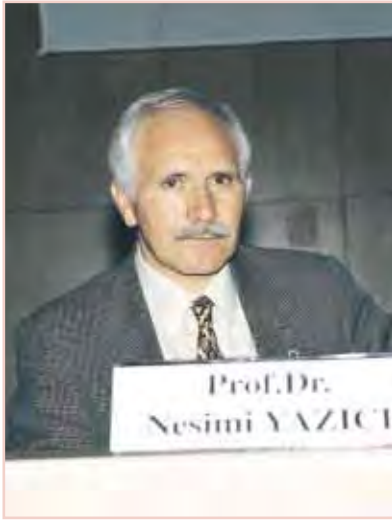
Bu durumdaki insanlara nasıl yardım edilmesi gerektiği hususlarında açıklamalar yapan Naci Kula, "İşte engelli bireyin durumunu kabul etme ve mevcut durumundan kaynaklanabilecek sorunlarını aşmada, dinin olumlu katkılarını sağlamak üzere onlara dini tebliğ ve irşad hizmetini nasıl sunmalıyız, dini anlatırken nelere dikkat etmeliyiz, aynı zamanda engelli bireyler arasında dini ilgi ve istek sonucunda dinini öğrenmek isteyenlere dini anlatır ve

öğretirken mevcut bireysel farklılıklarını göz önünde bulunduracak şekilde nelere dikkat etmeliyiz, dini onlara nasıl anlatmalıyız ve öğretmeliyiz şeklinde bazı sorular önem kazanmaktadır." dedi.

İnsanın hayatında gerek doğuştan gerekse daha sonra bazı nedenlerle meydana gelen engellilik durumunun bireysel bir farklılık olarak dikkate alınması gerektiğini ifade eden Naci Kula, "Engelliye verilecek tebliğ ve irşad hizmeti, öncelikle engellinin özellikleri dikkate alınarak onunla sağlıklı bir iletişim kurmak süretiyle gerçekleştirilmelidir. Burada da peygamberimizin hayatında uyguladığı, kolaylaştırıcı ve sevdirci olma esasına dayanan temel davranış biçimi örnek alınmalıdır. Aynı şekilde engelli bireyin sahip olduğu özellikler -bunların içinde mevcut dini inanç ve bilgi düzeyinin tanınması da yer alır- çok iyi bilinerek bu özelliklerine yönelik dini bilgi ve yükümlülükleri öğretilmelidir. Bunlar yapılırken teknik imkanlar da kullanılarak sesli ve görüntülü yayınlar, bilgisayar programları hazırlanmalı ve internet imkanlarından da yararlanmaları sağlanmalıdır." dedi.

- 18 MAYIS 2003

Prof. Dr. Nesimi YAZICI

Ankara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi

Üç gün süren Sempozyumun geniş bir değerlendirmesini yapan Prof. Dr. Nesimi Yazıcı, yapılan dört oturumda 17 tebliğ sunulduğunu, iki tebliğcinin mazeretleri dolayısıyla bizzat katılmamaları dolayısıyla, hazırladıkları tebliğlerin başkaları tarafından okunduğunu söyledi.

Tebliğin bir konuyu flaş olarak ele almak olduğuna işaret eden

Yazıcı, “yani, girişi, gelişmesiyle fazla meşgul olunmaz. Salonda bulunan kişilerin o altyapıya sahip olduğu düşünülür çoğu defa. Bu bakımdan, burada baştan sona takip edenlerin bile tebliğ kitapçığı yayınlandığında, müzakerelerle ilgili metinler yayınlandığında, onları daha sakın bir biçimde okuma imkânına kavuştuklarında, hakikaten burada üretilen bilgilerin son derece değerli bilgiler olduğunu, burada son derece faydalı ve verimli bir çalışma yapılmış olduğunu tespit edecekleri, bu kanaate ulaşacakları kanaatindeyim.” dedi.

Bütün dinlerin kendisine inananların fazla olmasını istediğini, İslâm dinin de, kendisine inananların, kendi gösterdiği yola gidenlerin çok olmasını arzuladığını ifade eden Nesimi Yazıcı, “Hazret-i Peygamber’den başlamak üzere, müslümanlar da, kendi inançlarının daha başka insanlar, daha başka topluluklar ve hatta milletler tarafından tanınmasını, kabul edilmesini istemişler ve müslümanlar kardeş olduklarına göre, kendi kardeş halkalarının genişle-

mesi yolunda çaba göstermişlerdir. Bu çaba, işte tebliğ faaliyetleriyle hayat bulacak, tebliğ faaliyeti sonucunda hedefine ulaşacak bir çabadır.” dedi.

Sempozyumun düzenlenmesindeki amaç üzerinde de duran Prof. Dr. Nesimi Yazıcı, “İslâm mesajı prensipte nedir, mesajın yayılması nedir, bu konuların burada tartışılmasını istedik. Sonra da, bu mesaj acaba günümüzün imkânları içerisinde nasıl muhataplarına ulaştırılır meselesi üzerinde durduk ve bir defa daha tekrar etmem gerekirse, bu sempozyum, sempozyumun hazırlanması ve takdimi aşamaları itibarıyla, gayesine ulaşmıştır.” dedi.

Değerlendirmesinin sonunda Sempozyuma emeği geçenlere teşekkür eden Prof. Dr. Nesimi Yazıcı, “Türkiye Diyanet Vakfı görevlilerine de, bu güzel organizasyonu yerine getirdikleri için teşekkür ediyorum. Tebliğci arkadaşlarımıza, müzakereci arkadaşlarımıza da hakikaten mesailerini bu güzel hayırlı işe ayırdıkları için teşekkür ediyorum.” dedi.

Mustafa KUTLU

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

Değerlendirmesinde sunulan tebliğlerden çok tebliğlere ana konu teşkil eden irşat faaliyetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hizmet alanı olması sebebiyle irşat alanları konusuna değinen Mustafa Kutlu, "Herkes tebliğ yapmakla görevli, mükellef ama bir de tamamen mesaisini bu hizmete adanmış kişiler var; ki, başta bilim adamları ve ilgili kurumlar. Bu bakımdan, ben, Diyanet İşleri Başkanlığımızca irşat çalışmaları, faaliyetleri, çeşitli mekânlarda nasıl yapılıyor onu ifade etmeye çalışacağım. Bildiğiniz konu muhakkak. Ama, bu arada, değerli tebliğcilerin işaret buyurdıkları ve bize tavsiye buyurdıkları hususlarda da bilgi sunma açısından bunu tekrar etmiş olacağım." dedi.

Öncelikle irşat hizmetlerinin camilerde yapıldığını belirten Mustafa Kutlu, bunun da vaazlar ve hutbeler yoluyla olduğuna işaret etti.

Camilerde yapılan hizmetlerde güncel sunumun nasıl olması gerektiği hususunu dile getiren ve konunun zorluklarına değinen Kutlu, "En yetkili ve ilmi yönden en üstün zevattan, sadece namaz kılacak kadar bilgisi olana kadar herkes cami içindedir. Bir vaiz, bir hatip, bunların hepsine İslâm'ı nasıl sunmalıdır. Bilim adamlarımızın işi biraz kolay.

Karşılarında aynı seviyede öğrenciler ve rahatlıkla her şeyi anlatabiliyorlar, söyleyebiliyorlar, karşılıklı görüşebiliyorlar. Ama bir hatip, bundan mahrum. Zaman olarak da mümkün değil ve kişilerin meşguliyeti dolayısıyla da bu mümkün değil." dedi.

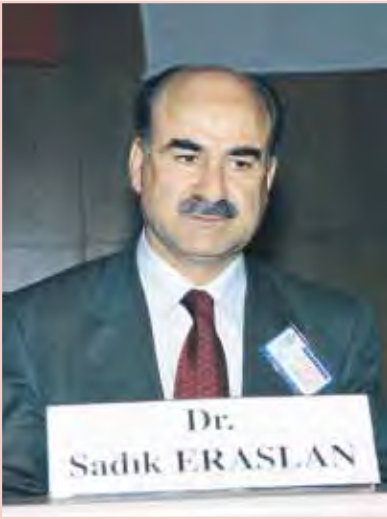
Cami içi irşatın önemli bir ayağını oluşturan hutbe konusunu ele alan Mustafa Kutlu, "Hutbeler konusunda, Türkçe'ye geçişte hakikaten geç kalınmıştır. Cumhuriyetimizin Kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün direktifiyle bu işler başlamıştır ve iyi de olmuştur. Hatta, buna paralel olarak Diyanet İşleri Başkanlığımız duaların Türkçeleştirilmesi ve buna benzer çalışmalar sürdürmektedir." diyerek, hutbelerin yazımıyla ilgili Diyanet İşleri Başkanlığı'nın uygulamaları hakkında bilgi verdi.

Değerlendirmesinde cami dersleri konusuna temas eden Kutlu, "Diyanet İşleri Başkanlığımız İslâm'ın güncel sunumunu sağlamak amacıyla, cami dersleri koymuştur ve iki yıldan beri bu çalışmalar devam etmektedir. Cami dersleri şu şekilde

yapılmaktadır: İlmihal bilgileri, dini bilgiler, cemaatimizle karşılıklı olarak soru cevap şeklinde yürütülüyor. Bu cami derslerinin programı içerisinde Kur'an-ı Kerim mealı okuma, tefsir çalışması vardır. Meal okunuyor, soru cevap yapılıyor ve daha geniş biçimde, tefsir diyebileceğimiz bir seviyede ele alınabiliyor cami dersleri olarak. Her il ve ilçemizde bu programlar, yaz ve Ramazanı Şerif hariç uygulanmaktadır." dedi.

Başkanlığın engellilere yönelik hizmetlerini de anlatan Mustafa Kutlu, "Diyanet İşleri Başkanlığımız, görme özürlü engelliler için, kabartma Kur'an-ı Kerim hazırlamış ve beş cilt halinde yayınlanmıştır. Bunlarla ilgili okumasını öğrenmek üzere, elifba dediğimiz Kur'an okumaya giriş kitabı hazırlanmak üzeredir ve böylece de, engellilerden görme özürlüler için başlangıç olarak bu çalışma yapılmaktadır." dedi.

Cami hizmetleri yanında yürütülen diğer Başkanlık hizmetlerine de değinen Kutlu, "Diyanet İşleri Başkanlığının sunduğu sosyal, kültürel ve yayın faaliyetlerine değindi.

Dr. Sadık ERASLAN

Diyanet İşleri Başkanlığı
Din İşleri Yüksek Kurulu

Sunulan tebliğler ve yapılan müzakerelerin amacına ulaştığını ifade ederek değerlendirmesine başlayan Dr. Sadık Eraslan, tebliğci ve müzakerecilerin yaptıkları konuşmalardan örnekler vererek, bunlara destek mahiyetinde yorumlar yaptı.

İslâm'ın gönüleri fethemesinde zor kullanılmadığına işaret eden Sadık Eraslan, zor kullanılmayla bir yere de ulaşamayacağını belirterek "Zorla hiç kimseye hiçbir şey kabul ettiremezsiniz. Adama, spor takımınızı tutturmayı veya partinize oy vermeyi dahi kabul ettiremezsiniz ki, dininize girmesini kabul ettiresiniz. O mümkün değil. Eğer zorla kabul ettim falan derse, o müslüman olmaz, olsa olsa münafık olur; yani, kalben gelmez fakat dille söyleyebilir. Onun için, mesele gönül fethidir. Yani, İslâm'ın fetihleri gönül fetihleridir." dedi.

Batıların ifade ettiği gibi müslümanların ganimet peşinde olmadıklarını ve İslâm'ı yaymak için sarfettikleri çabanın tamamen Allah'ın dinini tebliğ etmeye yönelik olduğunu belirten Sadık Eraslan, müslümanların misyonerler gibi para, gıda karşılığında ve toprak fethetmek amacına yönelik olarak savaşmadıklarını, İslâm'ı tebliğdeki engelleri ortadan kaldırmak

amacına yönelik savaşa girdiklerini söyledi.

İslâm fethinin en önemli temel sebeplerinden biri olarak müslümanların, Hazret-i Peygamber'in emanet, adalet, merhamet, şefkat ve hoşgörüsünün yayılması amacına yönelik olduğunu ifade eden Eraslan, "İnsanları kısa zaman içerisinde İslâm'a mal eden veya müslümanları bağırırlarına basmaya vesile olan ruh ve felsefe budur." dedi.

Tebliğin sınırı ve tebliğin kapsamı hususuna da değinen Sadık Eraslan, tebliğin kapsam ve sınırının hem Kur'an hem sünneti içerisine alacak şekilde olmasını ifade ederek, "Her şeyi Kur'an'dan almak mümkün değil. Çünkü, her şeyi Kur'an'dan alırsak, ne beş vakit namazı, ne orucu, ne zekatı bunların hiçbirini yerli yerinde yapamayız. Hazret-i Peygamber (S.A.V) Kur'an'ı canlandırarak bize öğretmiştir. Kur'ansız Hazret-i Peygamber olmayacağı gibi, Hazret-i Peygamber'in hayatı ve sünneti olmadan da Kur'an'ı anlayamayız." dedi.

Misyonerlik ve tebliğ meselesi konusuna da değinen Sadık Eraslan, günümüzde siyasallaşmış ve ekonomikleşmiş bir misyonerlik faaliyetinin bulunduğunu belirterek, misyonerlerin dikiş-nakış kursları, basket kursları gibi gençliğin cazibe noktasını oluşturan faaliyetler içerisinde misyonerlik yaptıklarını söyledi.

Tebliğ görevini üstlenen kişilerin de sosyal aktivitelerle İslâm'ı tebliğ etmesi gerekliliğine değinen Eraslan, bu tür aktivitelerle zaman zaman rastladığını da sözlerine ekledi.

Dr. Sadık Eraslan konuşmasının sonunda Sempozyumun verimli geçtiğini belirterek, sempozyuma iştirak eden tebliğci ve müzakerecilere teşekkür etti. ■

Türkiye Diyanet Vakfı

Kadın Kolları Yıl Sonu Sergisi Düzenledi

Kadının toplumsal hayatta yerini alması ve toplumda tam bir birey olması, bilimsel, sosyal ve kültürel faaliyetlerle mümkün olacaktır.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları ve Çankaya Halk Eğitim Merkezi'nin birlikte organize ettiği; okuma – yazma, klasik Türk sanatları, el sanatları ve çeşitli beceri kurslarını başarıyla tamamlayan kursiyerler için sertifika töreniyle, binbir emek ve güzellikle hazırlanmış eserlerin yer aldığı geleneksel yıl sonu sergisinin açılışı için bir program düzenlendi.

Programa Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın, Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı

Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, Ankara Vali Yardımcısı Mehmet Seyman, Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü A. İhsan Sarımer, Çankaya Halk Eğitim Merkezi Müdürü Sırrı Arpaş ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Tören münasebetiyle Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın, Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu ile Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları Başkanı Ayşe Sucu birer konuşma yaptılar.

Ayşe SUCU

TDV Kadın Kolları Başkanı

Din ve diyanet hizmetlerinin idealizmle gerçekleştirilecek bir hizmet olduğunu vurgulayarak konuşmasına başlayan Ayşe Sucu, diyanet hizmetlerinin mesleki sınırlar bağlamında ele alınabilecek, mesaisi, mekanı, araçları belli somut bir hizmet olmadığını belirterek "diyanet hizmeti; inanmak, bağlanmak, kendini adanmak, sonra da ortaya konulan çalışmanın semeresini toplamadan bir yenisine atılmaktır. Din ve diyanet hizmetleri, serhat boylarında at koştu- ran kahramanların coşkusuyla ve insan ruhunu köklerinden kavrayan, eserden eser sahibine ulaşmayı bir hizmet felsefesi gören, alperenlerin

tevazusuyla gerçekleştirilebilecek bir hizmettir." dedi.

Kalıcı ve nesilden nesile taşınabilecek eserlerin hizmet aşkıyla mümkün olduğunu belirten Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları Başkanı Ayşe Sucu "İnsan hayatının sınırlılığı ve gelip geçiciliği göz önünde bulundurulduğunda, gök kubbede hoş bir seda bırakmanın tahrik edici gücüyle, nesilden nesile, toplumdan topluma aktarabilecek veya taşınabilecek bir eser ortaya koymak, ancak hizmet aşkıyla mümkün olabilir. Bu hizmet aşkının temel esprisi, insanî olandan ilahî olana taşınabilecek bir yaklaşımı, hayatın her cephesinde ortaya koymaktır. İnsanî olan, yaşadığımız hayatın gerçekleri karşısındaki tutumlarımızla ilgilidir. İlahî olan ise, bunun ebedi bir anlama bağlanmasıdır." dedi.

Toplumsal dönüşümlerin hızlı yaşandığı dönemlerde din hizmetlerinin de dönüşümlere paralel olarak kendini yenilediğini belirten Ayşe Sucu, "Örneğin, din hizmetleri, toplumsal hayatı pasifleştiren bir formasyon olmaktan çıkarak, hayatın gerçekleriyle yüzleşip, insanî dinamikleri ateşleyen bir nitelik kazanır. Yine bu dönemde din, toplumsal dokuyu ayırtıran değil, millî kimlik değerlerini örtüştüren, bütüncü ve koruyan yeni bir boyut kazanır. İşte günümüzde böyle bir dönemi ve bunun imkânlarını yaşıyoruz." dedi.

Toplumumuzun, din hizmetlerini bir yönüyle reel sektör hizmeti olarak talep ettiğini, diğer yönüyle de ulviliğine herhangi bir halel gelmesini istemediğini söyleyen Ayşe Sucu "Bu ne demektir; bu, diğer bütün toplumsal sorunların aşılmasında din hizmetlerinin yardımcı gücüne işlerlik kazandırılması demektir. Yine bu, insanı muhatap alan ilahî mesajın, hiçbir gerekçeyle kirlenmemesi demektir. İnsan, din sayesinde hem kendi içine doğru bir derinleşmeyi, arınmayı yaşamak istemektedir, hem de günlük sorunlarının çözümünde, dinin koruyucu gücüne sığınmak istemektedir. Dinin insana sağladığı insan olma özgürlüğü, yeni bir din hizmeti felsefesini gerekli kılmaktadır. Böyle bir din hizmetinde, köylü kentli, yoksul zengin, kadın ve erkek gibi ayrımlar yoktur." dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarının da Türkiye'de dini hayat ve din hizmetlerini bu anlayış doğrultusunda ele aldığını ifade eden Ayşe Sucu "Toplumumuzun içinde bulunduğu dönüşümü ve çağdaş normları dikkate alarak, yeni bir vizyon ve yaklaşımla sürdürmeye çalıştığımız faaliyetlerimizle bir misyonu temsil etme çabasıdayız." dedi.

Ayşe Sucu konuşmasının sonunda Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarının faaliyetleri hakkında bilgi vererek, beklentilerini dile getirdi.

Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Devlet Bakanı

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarının faaliyetlerini devamlı takip ettiğini ve Kadın Kollarının özellikle kadın konusunda düzenledikleri konferanslar ve bilimsel faaliyetlerle belli bir boşluğu doldurduğunu belirterek konuşmasına başlayan Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın, bu tür faaliyetlerin Türkiye açısından yeterli olmadığını, artarak devam etmesi için de her türlü desteği sağlayacağını söyledi.

Kur'an-ı Kerim'in hayır işlerinde yarışınız dediğini, hayır işlerinin de esasında dini olduğunu belirten Mehmet Aydın, "Hangi işi yapıyorsak, eğer o işte hayır varsa, o işte güzellik varsa, o işte yarar varsa, o iş aslında İslâmîdir, o iş insanîdir, o iş özü itibarıyla ilahîdir. Bu bakımdan, biz zaten genelde hizmet felsefemiz söz konusu olduğunda, ölçüt olarak, kriter olarak onun hayrı üzerinde, güzelliği üzerinde duruyoruz. Nitekim, bugünkü toplantıda da bu birkaç şey birlikte birleşiyor, bir bakıma

*"Din hayatı,
hayatın bütünlüğü içinde
yaşanan bir güzelliştir,
bir doğruluktur,
bir iyiliktir."*

bir okuma yazma faaliyeti gösterilmiş; ki, bu İslâmî, dini değilse nedir? Zaten, Kur'an'ın ilk emrinin gereğini yerine getirmedir bu okuma işi. Tabii okuma işi; yazma işini, anlama işini, fehm etme işini hep birlikte getiriyor. Biz artık okumayı çok daha geniş manada anlıyoruz, düşünüyoruz." dedi.

Kadın Kolları tarafından düzenlenen serginin güzelliğine ve harcanan emeğe de değinen Prof. Dr. Mehmet Aydın, "Yine, hakikaten bir güzelliğin icrası konusunda bir hizmet ortaya koymuş arkadaşlarımız. Bizim klasik sanatlarımızla ilgili bir faaliyet içinde bulunmuşlar. O da hakikaten hem kültürümüz açısından, hem de mensubu olduğumuz medeniyet açısından önemlidir; ama, aynı zamanda dinin özü itibarıyla da son derece önemlidir." dedi.

Bir toplantıda, basın mensuplarından birinin "dinde reform işleri nasıl olacak" mealindeki bir sorusuna muhatap olduğunu ve hiçbir zaman dinde reformdan bahsetmediğini söyleyen Prof. Dr. Mehmet Aydın, "Dinde reform büyük ölçüde bir Protestan terimidir. Ama, iş bizim müslümanlığımıza gelince ve hemen bunu söylerken de Sayın Diyanet İşleri Başkanımızın yıllarca önce bir gazetede çıkan röportajında geçen tabirdir bu, müslümanlık tabiri, yani dini hayatımız tabiri. Dini hayatımızda, müslümanlığımızda hakikaten yeniden yapılanmaya –canınız istiyorsa buna reform diyebilirsiniz- ihtiyaç vardır. Yani, İslâm ile müslümanlığımız aynı şey değil. Müslümanlık diye adlandırdığımız, bizim yaşadığımız dini hayat, Kur'an'ın da ışığında emrine uyarak her zaman yenilenmek zorunda olan bir hayattır. Çünkü dini hayat dediğimiz şey, genel hayatın içinde yaşanıyor, ayrıca bir dini hayat özel kompartmanı yoktur. Şu anda siz ve ben, aynı zamanda bir dini hayat içindeyiz. Dinden konuştuğumuzdan dolayı değil, bu memleketin ekonomisiyle ilgili bir konferans da

olabilirdi, bilimle ilgili bir konferans da olabilirdi; ama, bu bir hayırdaki teemmül ve tefekkür, hayırdaki etüt, hayırdaki yarışma olduğu sürece o da zaten dini diyebileceğimiz bir niteliğe bürünürdü. Biz zaten her hayırlı işi ibadet sayan bir anlayıştan yola çıkarsak, yaptığımız faaliyet ne olursa olsun, iyi niyetle yapılıyorsa, güzellik için, doğruluk için yapılıyorsa, onun zaten dini niteliği, manevi niteliği, ahlakî niteliği ortadadır; ama, bazı bölümlerin öne çıkarılması lazım. Bu koparmak için, parçalamak için değil, özel bir ihtimamla yaklaşmak içindir. Sanat konusu öyledir, orada amelî hayatınızda bir yenilenme olmak zorundadır diye söylediğimde tabii anlamakta biraz zorluk çekildi. Nedir bu; açıkçası, söylediğim, yıllardır da söylemeye çalıştığım, pek çok arkadaşımın söylemeye çalıştığım konu şu: Yani, Kur'an'ı okuduğumuz zaman, orada bu dini tecrübe, dini hayat birtakım boyutlardan oluşuyor. Boyut kelimesi, zannediyorum kısımdan, şubeden daha iyi ifade ediyor. Boyut dediğimiz şey, o bütünlüğü bozmadan bir anlam ifade eden terim. Birtakım boyutlardan ibarettir. Dini hayat bilgiyle yaşanıyor. Bizim iman hayatımız, iman dediğimiz kavram dahi Hanefi – Maturidi ekolünde özellikle, marifetle tanımlanıyor." dedi

İnsanların çaresiz kaldığı için değil, bilgi tecrübesinin, bilgi anlayışının sunduğu bir sonuç olarak inandığını ifade eden Mehmet Aydın, "Ama, imanın ahlakî boyutu var, imanın estetik boyutu var, güzellik boyutu var ve bunların tamamı Kur'an'ın ortasındadır, kenarında falan değil. Kur'an-ı Kerim bize, olup bitenlere bakın diyor, aya bakın, güneşe bakın, yıldıza bakın, rüzgâra bakın, taşıdığı buluta bakın, buluttan inen rahmete bakın, yerden fışkıran güzelliklere bakın. Zaten bilim de öyle yapmıyor mu, bilim de rüzgâra bakıyor, yağmura bakıyor, topraktan çıkan bitkiye

bakıyor, âfaka bakıyor, ufuklara bakıyor, enfüse bakın diyor, içimize bakıyor. Burada psikoloji var, burada sosyoloji var, tarih var, botanik var, bir sürü şey var. Bilim dalı olarak yok; ama, onların temelinde insani deneyim olarak, insani tecrübe olarak var. Bakın diyor, bakın dediği andan itibaren bilim onun içindedir zaten. Ama, bakın, bilim yapın demekle kalmıyor, bir de, daha derini görün diyor. Onlarla, Yaratan arasındaki bağlantıyı görün diyor, oradaki güzellikleri görün diyor ve nihayet, bütün bunlar için, bütün bunlardan dolayı şükreden bir varlık olun diyor. Zaten Kur'an-ı Kerim, o dini hayat dediğimiz şeyi, o bütünlük içinde veriyor.” dedi.

İyi bir dindarın hayatının, ahlaki bakımdan da iyi olduğu, Kur'an'î bakımdan doğru, sanat bakımından da güzel olduğunu söyleyen Mehmet Aydın, “Bunun, aynı zamanda, o insanların var kıldığı kültürde de olması gerekiyor. İslâm kültürü, bilgi boyutu olan, estetik boyutu olan, ahlak boyutu olan, şükür boyutu olan bir kültürdür ve bunun dünya ölçeğinde evrensel temsilciler vardır. Ahmet Yesevi’dir, Yunus Emre’dir, Mehmet Akif’tir, Yahya Kemâl’dir. Yahya Kemâl’i okuduğunuz zaman, sadece düşünmezsiniz, bir iftar vaktinin yaklaşımını anlatan şiirini okuduğunuz zaman, sadece o günün İstanbul’un bir semtinin bir tahlili, bir tasviri değildir o; ama, aynı zamanda bir müminin iç dünyasındaki hissedişidir. Bir Ramazan akşamının, iftar vaktine yaklaşan saatlerin bu kültür ve bu medeniyet içinde ifade ettiği mana ve kıymeti dile getiriyor. Son tahlilde, din hayatı, hayatın bütünlüğü içinde yaşanan bir güzelliştir, bir doğruluktur, bir iyiliktir. Bu bakımdan, bizim hizmet alanımız da o ölçüde, Diyanet olarak o ölçüde geniştir ve bu genişlik bizim insanımızın, kültürümüzün hayrına olan bir genişliktir ve bu dünyanın hayrına olan, barışın hay-

“Bilimle, tefekkürle desteklenmeyen bir din hizmetini çağdaş bir hizmet olarak göremeyiz, gösteremezsiniz.”

rına olan bir genişliktir. Din hizmetinin bu bakımdan modern Türkiye’de çok büyük önemi vardır, çok büyük kıymeti vardır. Bunu, hepimizin göz önünde bulundurmamız lazım.” dedi.

Diyanet İşleri Başkanlığı hizmetlerinin evrensel boyutta olduğunu ve bu hizmetlerin geliştirilmesi noktasında çalışmaların yapılması gerekliliği üzerinde duran ve Hükümet olarak bu alanda her türlü desteğe hazır olduklarını vurgulayan Prof.Dr. Mehmet Aydın “Biz sadece cami hizmeti yapmıyoruz, hakikaten aynı zamanda evrensel boyutta bir hizmet üretiyoruz. Eğer bu hizmette eksikliklerimiz varsa, bunu kısa zamanda tamamlamak zorundayız; amacımız budur, gayemiz budur, hükümetin de amacı ve gayesi budur. Hakikaten, bize yaraşan, bize yakışan bir din bilgisi üre-

timi, din tefekkürü üretimi, sorunları çözen bir bilgi ve tefekkür üretimi ve bunun dini hayatımıza derken hayatımızın geneline yansımalarıdır. Türkiye’nin hakikaten buna ihtiyacı vardır ve biz artık bunu yapacak güçteyiz. Bunu yapacak bir duruma, bir konuma geldik. İyi yetişmiş insanımız vardır, iyi yetişmiş düşünürlerimiz vardır, iyi yetişmiş ilahiyatçılarımız vardır, kurumlarımız vardır. Bugüne kadar bunların yeteri kadar devreye sokulmadığını birkaç defa söyledim. Diyanet hizmeti ile ilahiyat hizmetini ayrı düşünürseniz geldiğiniz nokta çok yürekli bir nokta olmaz. Bundan da, Diyanet’teki görevlileri görevden alıp onun yerine ilahiyattaki hocaları getirip yerleştirmek anlamı çıkmaz, aklı başında hiç kimse böyle bir şey söylemez, düşünemez zaten. Ama, bu bir bütündür, bilimle, tefekkürle desteklenmeyen bir din hizmetini çağdaş bir hizmet olarak göremeyiz, gösteremezsiniz. Peki, bunu neyle yapacaksınız; işte bilimin, bilginin, tefekkürün ağırlıklı olarak üretildiği yerde, hizmetin ağırlıklı olarak üretildiği yer... Gidersek ağırlıklı söylüyorum, çünkü Diyanet’in bizzat kendisinin de bilgi üretme durumunda ve konumunda olması lazım. Hatta, Diyanet’in kendi

ürettiği bilginin apayrı bir yeri vardır; çünkü, o bilginin tecrübeden, deneyimden, hayattan, camiden, okuldan, mabetten, sokaktan gelen, o deneyimden gelen, güç alan bir bilgi olması son derece önemlidir ve bunun için biz, hakikaten hükümet olarak, her türlü yardıma hazırız. O konuda hazır olduğumuzu söyleme zaten bir bakıma zaittir, fazla bir şeydir.” dedi.

Din hizmetine günlük siyaseti sokmanın yanlışlığına değinen ve din hizmetinin, büyük bir heyecan ve şevkle üretileceğini belirten Prof. Dr. Mehmet Aydın, “Diyanet olarak, hakikaten çok heyecanlıyız. Bunun için, zaman zaman yanlış anlaşıldığımız dönemler de oldu; ama, attığımız her adımı dikkatlice atıyoruz, yaptığımız her atamayı kıllı kırk yarararak yapacağız, bundan hiç şüphemiz olmasın. Hangi arkadaşımız hangi yerde bir hizmeti en iyi şekilde nasıl yapar, bununla ilgili her zaman hassas ve titiz davranacağız. Adaletten ayrılmayacağız. Din hizmetine günlük siyaseti sokmaya tenezzül etmeyeceğiz. Çünkü, bunların hepsi gelip geçicidir. Nice hükümetler gelip geçer; ama, baki olan işte bu kubbede, bu müslüman Türk’ün inşa ettiği, ahlaki, kültürel medeniyet kubbesinde bir hoş seda bırakmaktır, bir hayırlı hizmet bırakmaktır. Münevver hanımlarımız, münevver gençlerimiz, halkımızın tamamı, gencimiz, orta yaşlımız, yaşlımız hakikaten hayırda yarışta, hem yarışta olsunlar, hem de bize bu zor işi, bu duyarlılık, bu hassasiyet isteyen işi, yani din hizmetini yapmakta bize yardımcı olsunlar. Onlar bizimle beraber olsunlar, bize yardımcı olsunlar. Biz, elimizden gelen her şeyi yapmaya hazırız.” dedi.

Prof. Dr. Mehmet Aydın konuşmasının sonunda Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarına ve Çankaya Halk Eğitim Merkezine değerli çalışmalarından dolayı teşekkür ederek, başarılarının devamını diledi.

Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU
Diyanet İşler Başkanı
Türkiye Diyanet Vakfı
Mütevelli Heyeti Başkanı

Toplumsal hayatta Kadının bir birey olarak yer almasının uzun bir serüven olduğunu ve bu hususta değişik problemlerin var olduğunu belirterek konuşmasına başlayan Prof. Dr. Ali Bardakoğlu “Aslında, toplumsal hayatta kadın ve toplumda birey olarak kadının tam var olması ve toplumun tam bir bireyi olması uzun bir serüven ve bu İslâm dünyasında ayrı bir macera görünümlüsünde. Biz, bugünlerde, bu uzun serüvenin en sarsıntılı dönemini yaşıyoruz. Bu itibarla da, konu, birçok yönden ilgimizi çekiyor.” dedi.

Kadının toplumsal hayatta birey olarak yer alma meselesinin sadece yasal düzenlemelerle halledilemeyeceğini, kişilerin kendi haklarına sahip çıkmasıyla ve bu bilince ulaşmasıyla mümkün olacağını vurgulayan Diyanet İşleri Başkanı ve Vakfı-mız Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, “Konuyu sadece yasal düzenlemeyle halletmek mümkün değildir. Cumhuriyetle birlikte kadının toplum hayatında yer alması önemli bir aşama kaydetmiştir. Konunun din söylemiyle halledilmesi de fazla önem taşımaktadır. Yani, İslâm’da kadının yerinin çok önemli olduğu, İslâm’da

kadın haklarının çok öncelikli olduğu şeklindeki söylemler de, konuyu sonuçlandırır bir etkinliğe sahip olmayabilir. Belki burada asıl önemli olan, asıl etkin olan üçüncü aşamadır; yani, bireylerin kendi haklarına, kendiliklerinden sahip çıkması, onun bilincine sahip olmasıdır. Yani, söylem düzeyinden iş düzeyine, amel düzeyine geçebilmektir.” dedi.

Diyanet Vakfı Kadın Kollarının faaliyetlerini yakından takip ettiğini, kadının toplum hayatında yer alabilmesi amacıyla gerçekleştirilen faaliyetleri takdirle izlediğini belirten Ali Bardakoğlu “Bu tür faaliyetlerin daha da genişleyerek, işlevini artırarak devam etmesini temenni ediyorum. Kadının toplumsal hayatta yerini alması ve toplumda tam bir birey olması, ancak bu tür faaliyetlerle mümkün olabilecektir. İşte, Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarının ve Çankaya Halk Eğitim Merkezinin ortaklaşa düzenlediği bu kurs ve kurs sonrası bu açılış ve sertifika faaliyeti, böyle bir anlam taşıyor. Ben de şahsen, Diyanet İşleri Teşkilatının başı olarak, bu tür faaliyetlerin hem gönül yönüyle, hem söz yönüyle, hem de her türlü alanda, her türlü boyutuyla desteklenmesinin gerektiğine inanıyorum” dedi.

Konuşmasının sonunda din hizmetlerinin kadınlara da ulaştırılması noktasında bu tür faaliyetlerin önemine dikkat çeken Ali Bardakoğlu, “Diyanet İşleri Başkanlığı bu toplumun din hizmetlerini yürüten bir kurum olduğuna göre, en az yarısı kadın nüfusumuza dayanıyor ve aynı zamanda onların da temsilcisi durumunda. Hizmeti onlara ulaştırmakta, şimdiye kadar belli alışkanlıklarımız sebebiyle kutsal davranmış olabiliriz. Bundan sonra da bu kusurumuzun sıfırlanacağını iddia etmek zordur. Ancak, bu tür faaliyetlerle, bu bilincin ve hizmet aşkının artacağına inanıyorum.” dedi.

Tören sonunda okuma-yazma kursunu tamamlayan kursiyerler ile klasik Türk sanatları, el sanatları ve çeşitli beceri kursunu başarıyla tamamlayan kursiyerlere ve kursiyerlerin yetişmesinde büyük emeği geçen öğretmenlere sertifika verildi.

Ayrıca Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarının faaliyetlerine bugüne kadar önemli destek veren değerli ilim adamları Prof. Dr. Beyza Bilgin, Prof. Dr. Behaeddin Yedişildiz, Prof. Dr. Mehmet Paçacı, Prof. Dr. Mehmet Bayraktar, Doç. Dr. Mehmet Görmez ve Doç. Dr. Ömer Turan'a Vakfımızın bir şükran ifadesi olarak plaket takdim edildi.

Kültür Bakanlığı Devlet Klasik Türk Müziği Korusu'nun, klasik ve tasavvuf Türk müziğinden seçkin örneklerin yer aldığı konseri müteakip Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu tarafından, geleneksel yıl sonu sergisinin açılışı yapıldı. ■

DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI

İL MÜFTÜLERİ TOPLANTISI

Diyaret İşleri Başkanlığı tarafından hizmette verimliliği artırmak, problemleri yerinde tesbit etmek ve çözümler üretmek amacıyla il müftülerinin katılımıyla Ankara Kocatepe Camii konferans salonunda bir toplantı düzenlendi.

Saygı duruşu, İstiklal Marşı ve Kur'an-ı Kerim okunmasıyla başlayan il müftüleri toplantısının açılışına Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın da iştirak etti.

Prof. Dr. Mehmet Aydın ve Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Rıdvan Çakır'ın birer konuşma yaptığı İl Müftüleri toplantısının açılış bölümünde, emekliye ayrılan İl Müftüleri ve aynı zamanda Türkiye Diyanet Vakfı Şube Yönetim Kurulu Başkanlarına birer şükran plaketi verildi.

Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet Aydın'ın konuşmasının tamamını önemine binaen yayınlıyoruz.

Prof. Dr. Mehmet AYDIN
Devlet Bakanı

Hepinizin bildiği bir gerçeğin dile getirilmesiyle sözlerime başlamak istiyorum; bir ülke, bir topluluk, her zaman hayatının içinde bir değişme sürecini yaşar. Ama, öyle zamanlar olur ki, bu süreç çok hızlı olabilir, çok derin olabilir ve hatta, belki, oldukça da sancılı olabilir, problemlili olabilir.

Kanaatim odur ki, sadece Türkiye değil, insanlık, bugün, tarihin çok önemli bir dönüm noktasından geçiyor. Gerek kendi dünyamızda olup bitenlere, gerek çevremizde olup bitenlere, gerek küresel boyutta olup bitenlere bir bakacak olursak, hakikaten insanlık tarihinde çok önemli bir noktada duruyoruz, çok önemli bir noktada bulunuyoruz.

Ülkemiz açısından baktığınızda, evvela hepimizin müşahade ettiği, hepimizin yaşadığı ve belki de içinde olduğumuz için yeterince fark edemediğimiz, etmediğimiz bir hızlı değişme süreci var. Türkiye, belki şu anda, dünyada en hızlı değişen ülkelerin başında, toplumumuz en hızlı değişen toplulukların başında geliyor.

Olap bitenlere bir göz atacak olursak, hukuk hayatımızda önemli değişiklikler oluyor. Sadece bir-iki sene içerisinde, hukuk dünyamızda, çok köklü, çok radikal değişimler

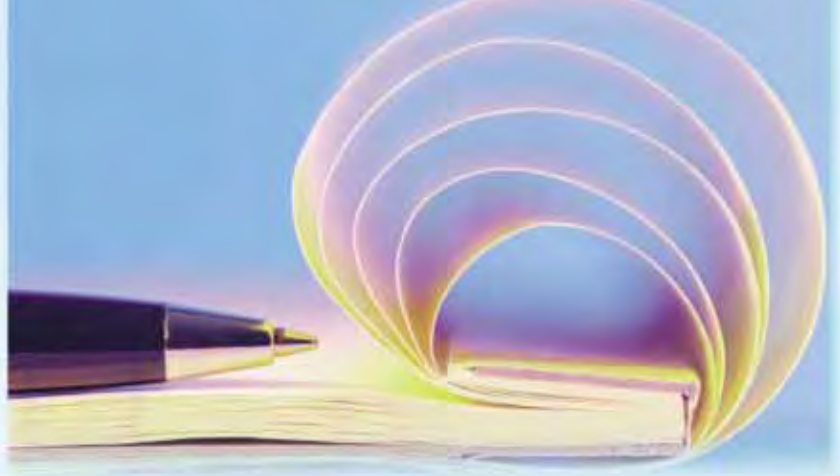

ortaya çıktı. Bunların bir kısmı, içinde yer almak için çaba harcadığımız Avrupa Birliğine uyumu sağlamak amacıyla yapılıyor; ama, son derece önemli değişiklikler bunlar ve bunların, bugün ve ileride ne kadar önemli olduğunu, onlarla birlikte hayatı sürdürmeye başladığımız zaman daha yakından göreceğiz.

Eğitim hayatımız değişiyor, üniversitelerimize yeni kürsüler konuluyor, hukuk fakültelerimize Avrupa Birliği hukuku dersi konuluyor, mukayeseli hukuk dersleri okutuluyor. Pek çok gelişmiş üniversitemizde, bugün artık dünyada nasıl okutuluyorsa öyle okutulmaya çalışılıyor. O türden, ciddi adımlar atılmıştır ve atılmaya da devam ediyor.

Tabii, bir ülkede bunlar değişirse, o ülkenin siyasetinin değişmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, siyasî hayatımızda da hakikaten çok önemli değişimler oluyor ve Türkiye, demokrasi tarihinin en önemli günlerini yaşıyor ve bundan sonra da, eminim, Türk demokrasisi, her gün daha güçlenen bir hızla, bizi öyle bir noktaya getirecek ki, inşallah o gün, demokrasi ve insan hakları konusunda imreneceğimiz, biz de böyle olabilseydik diyebileceğimiz bir ülke olmayacak ve bunun tarihinin de çok uzak olmadığını, olmayacağını düşünüyorum. Avrupa Birliğine girsek de, girmesek de artık bu çark durmayacak, bu demokrasi çarkı, insan hakları konusunda hassasiyet ve uygulama heyecanı devam edecek.

Bütün bunlar değişirken, din hayatının değişmemesi mümkün değil. Din, özü itibarıyla, esas itibarıyla değişmez; Allah vardır, ahiret vardır, ahlaki ilkeleri önemlidir, Allah ile insan arasında müesses bir ibadet tarzı, şekli vardır. Bunlar değişmez. Ama, bizim bu temel esaslar üzerindeki düşüncelerimiz değişir, onları yorumlamalarımız değişir. Bu zaten yeni bir şey de değil, bize has bir şey değil. Sadece itikadî konuların ele alındığı, tartışıldığı alanı, yani kelâm ve din felsefesi alanını düşünürseniz, sadece Mutezile ile Maturidilik arasındaki, Maturidilik ile Eşarilik arasında Allah te-

lakkisi konusundaki farkları bile dikte alırsanız, zat nedir, sıfat nedir, aralarındaki ilişkiler nedir; ne kadar zengin bir tefekkür dünyasının, zengin bir bilgi dünyasının olduğunu görürsünüz. Zaten, hayat öyle başlamış, hayat öyle devam ediyor. Dolayısıyla din, esas itibarıyla, temel ilkeleri itibarıyla evrenseldir ve ebediyete kadar devam edecektir. Ama, onu anlayan biz faniler, biz insanların düşünceleri, görüşleri, yorumları hep değişegelmiştir ve bundan sonra da değişecektir. Eğer toplumun içinde, başka alanlarda değişme köklü oluyorsa, hızlı oluyorsa, derin oluyorsa, dini hayatta da değişme kendisini bundan uzak tutamaz, müstağni kalamaz. Çünkü, din dediğimiz hayat, aslında sadece kendi başına yaşanan bir hayat değildir. Kolaylık olsun diye belki dinî hayat diyoruz; ama, esasında dini hayat dediğimiz, işte şu hayatın, işte şurada duran hayatın tam içinde yaşanıyor. İşte şurada duran hayatta ne varsa, aslında din onunla ilgilidir. Dinin ilgili olması ayrı şeydir, dinin bu hayat tarzlarından biri tarafından kullanılması ayrı şeydir. Dolayısıyla, ticaretle uğraşıyorsak, din oradadır; siyasetle uğraşıyorsak, din oradadır. Ama, bu, dinin siyasete alet edileceği anlamına gelmiyor.

Dinin özü nedir; Hazret-i Peygamber ne diyor: "Ben ahlaki güzellikleri tamamlamak için gönderildim." Peki, siyaset ahlaki güzelliklerin dışında mıdır, üstünde midir; hayır. Hayatın her alanında o güzellik kendi etkisini hissettirir, ettirmek durumundadır. Eğitim öğretim alanını düşünüyoruz, sizin hizmet alanınızı düşünüyoruz. Keşke işin ba-

şındayken ayrı bir ad verseydik, size "din görevlileri" değil de "din gönüllüleri" diyebilseydik. Çünkü, bizim din hizmetimiz, bir görev telakkisi içinde yapılırsa yeterli olmaz. Görev telakkisini küçümsemiyorum; ama, hiçbir müftümüz, ben görevimi yaptım, rahatladım anlamında bir şey yapamaz; çünkü, o görevin hemen akabinde, başka onlarca görev çıkıyor zaten karşısına.

Görev dediğimiz şeyde, biraz da zorlanma vardır "yapmalıyım, yapmak zorundayım, yapmam gerekir" şeklinde ifade ettiğimiz cümleler, esasında görev anlayışımızı dile getiriyor. Oysa, bizim hizmetimiz, Allah'a çok şükür ki yapıyorum, iyi ki bunu yapacak durumdayım, inşallah daha iyisini yaparım... Bizim hizmetimiz, Kant'ın anlattığı manada bir görev hizmeti değil, bizim hizmetimiz bir gönül hizmetidir. Öyle olmak durumundadır; değilse, ona dönüştürmek zorundayız. Yoksa, benim görevim beş vakit namazı kıldırmak, kıldırdım bitti. Hayır, öyle değil. Bu 9 - 6 mesaisine, 8 - 5 mesaisine benzemiyor. Kolaylık olsun diye din görevlisi demişiz, görevli sözü, işin felsefesini anlatmada yeterli olmuyor.

O halde, din dediğimiz hayat mademki umumi hayatın içinde yaşanıyor, o halde o umumi hayattaki her değişme, dini yakından ilgilendiriyor; yani, din etkisini o değişmekte olan hayatın her alanında duyurmak zorundadır. Nasıl zorunda olacak; bizim kanalımızla, o hizmeti götüren insanların emekleriyle, çabalarıyla, gözyaşlarıyla, gönlü ve sevdasıyla ancak o dediğimiz güzellik hayata intikal edecek.

Olup bitenler, İslâm dünyasının önemli bir kısmını da açık toplum haline getirdi. Henüz tam değil, o konuda alacağımız, kat etmek zorunda olduğumuz çok önemli bir mesafe var; ama, Türkiye, İslâm dünyasında, açık toplumun eşiğinde bulunan bir ülkedir, hatta açık toplumun eşiğinin, açık toplum tarafında bulunan bir ülkedir. Hangi bakımdan açık toplum: Hukukunuz açık bir hukuksa, keyfi bir hukuk değilse, evrensel hukuk ilkelerine uyuyor ise, sizin hukuk alanınız, hukuk dünyanız açık bir hukuk alanıdır. Zaten, o olmadan toplumun açık toplum olması mümkün değildir. Diğeridir; siyaset açıktır, siyaset toplumun gözünün önünde yapılmak zorundadır, kapalı kapılar arkasında değil, karanlık dehlizlerde değil, toplumun, yani asıl siyaset yapma iradesini insanlara veren toplumun gözünün önünde yapılmak zorundadır ve toplumun sürekli iradesi dikkate alınarak yapılmak zorundadır. Biz, sandıktan çıktık, çoğunluğu sağladık, her şey oldu bitti dersek, bu son derece yoksul bir demokrasi ve yoksul bir temsili ve katılımcı siyasî anlayışı ortaya çıkarır. Gerçekçi bir siyaset, gerçekçi açıdan siyaset yapan insanlar, toplumun kendisine verdiği o iradeyi sürekli olarak takip edebilme yeteneğine, kabiliyetine sahip olan siyasetçilerdir, sahip olan siyasettir. Altı ay önce toplum ne düşündü değil, şimdi toplum ne düşünüyor, toplumun iradesi hangi yönde tecelli ediyor. Şu veya bu şekilde, bu iradenin istikametini bilemedikten sonra, bu iradeyi takip etmedikten sonra yapılan hizmet, açıkça söyleyeyim, demokrasi bakımından eksik olan bir hizmettir. Demek ki, demokrasinin vazgeçilmez şartlarından biri, siyasetin, açık siyasetin vazgeçilmez ilkelerinden biri, siyaset yapan insanların millî iradeyle olan alakalarını asla ve kat'a koparmamasıdır. Başka bir deyişle, millî irade, sürekli olarak siyaset yapanlara yön vermek zorundadır. Demokrasinin açılımı ancak böyle olur ve açık toplum dediğimiz, hakika-

ten açık siyaseti beraberinde getirir ve bunlar karşılıklı olarak birbirlerini güçlendirir.

Ekonomi de öyledir. Kayıtdışı ekonomi, milletin gözünün önünde değil de, başka mahfillerde kotarılan ekonomik güçler; bunlar, ülkeyi ciddi sıkıntıya soktu bugüne kadar ve bunun böyle olmaması için, ekonominin de, açık topluma yaraşır bir düzlemde olması, yaraşır bir düzlemde hareket etmesi ve yine toplumun iradesine göre ve tabii bu arada bilime göre, insanlığın başarı noktalarına göre de, kendisini, her zaman tashih ederek yürümesi lazım. Dolayısıyla, açık toplumun yine vazgeçilmez şartlarından biri, ekonomik hayatın açıklık içinde, şeffaflık içinde, dürüstlük içinde akıp gitmesidir, devam etmesidir. Ekonomisi ahlaklı olmayan hiçbir toplumun içtimai hayatı ahlaklı olmaz.

Tabii, yine açık toplumun önemli özelliklerinden biri, kültürel açılmıdır. Kültür de yerinde saymıyor. Kültürler arasında, bugün olduğu kadar, tarihin hiçbir döneminde, diyaletik ve diyalojik ilişki olmadı. Hem bir kültür başka kültürlerle açılıyor, hem o başka kültürler, hemen hemen mevcut her kültürün içine nüfuz edebiliyor. İnsanlar harmanlanıyor; sadece hastalıklar değil, sadece kötülükler değil, iyilikler de büyük bir hızla seyrediyor. Sadece bugün Uzakdoğu'da olan bir hastalığın, aman ha Kanada'dan nereye gideceği endişesi yok, aynı zamanda bir kültür varlığının hayatının, dünyanın bir ucundan başka bir ucuna nasıl seyredeceği, niçin seyredeceğinin de takip edilmesi gerekiyor ve hele bizim gibi -tekrar ede-

yim o cümlemi- eşiğin değişme tarafı ağırlıklı olan bir ülkede değişiyoruz ve bu değişme eşiğini biz öbür tarafa geçtik. Böyle bir toplumda, kültürel hayat, hızlı bir değişim süreci içine girer.

Bugün, bizim kültürümüz, dünyanın her yerindedir; Avrupa'dadır, Amerika'dadır, Kanada'dadır, Kuala Lumpur'dadır, Sidney'dedir; ama, aynı zamanda biz, oralardan da kültür getiren, kültür etkisinde kalan topluluklarız. Evvela, zaten dünyaya yayılmış kendi yurttaşlarımız, kendi insanlarımız buradan kültür götürüyorlar, oradan kültür getiriyorlar ve böyle zamanlarda, bir kültür stratejisi ve aksiyon planı çizmeden hareket etmek mümkün değildir. Bu, kültürün siyaset tarafından güdümlenmesi anlamına gelmiyor; çünkü, dar anlamda kültür kategorizasyonu, aslında bizim açık toplum anlayışımızın kabul edeceği, taşıyabileceği bir şey değildir. Yani, kültür üzerinde ideolojik bir baskı kurmanın, artık dönemi geçmiştir. Ben, böyle bir kültür istiyorum, bu iş olur biter diyemeyiz. Açık toplumun kültürü, yürüdükçe donanımlanan, yürüdükçe zenginleşen, ama bütün bunlar olup biterken de, yine de bir stratejiye ve aksiyon planına sahip olan bir kültür siyasetini gerekli kılıyor. Her şey bir boşlukta olup bitmiyor.

Ve pekâla ve pek tabii, bu arada, hakikaten açık toplumun din anlayışı, din hizmeti, din telakkisi de, çağın durumuna göre oluyor. Tekrar edeyim; dinin kendisi değil, ama din hizmeti... Yani, şurada ekonomik hayatınız değişiyor, hukuk hayatınız değişiyor, kültür hayatınız değişiyor, siz değişmeyen

kalıplarla bir din hizmeti götüremezsiniz, değişmeyen kalıplarla bir din hizmeti götüremeyiz. Değişmeyen kalıplarla din bilgisi üretemezsiniz, din tefekkürü üretemezsiniz. Mademki din hayatın tam ortasında yaşıyor, o halde din, hayatın öteki alanlarıyla birlikte büyür, zenginleşir. Yani, dini hayat, öteki hayat birimleriyle birlikte büyür, gelişir ve bunların birlikte büyüüp gelişmeleri de zaten –biraz sonra söyleyeceğim- çok önemli bir değişim yönetimini beraberinde getiriyor. Yani, açık toplumu, başka bir deyimle açık toplumu yönetmesini bilmezseniz, açık toplum, kısa süre sonra kaotik topluma dönüşür, anarşik bir topluma dönüşür. O yüzden de, günümüzde, toplum için yaşamak, son derece riskleri olan bir maceradır. Eğer bilimle, tefekkürle, rasyonellikle ve gönül hizmetiyle bu değişim, açılım, açık toplum dediğimiz şey iyi yönetilemezse, büyük sıkıntılar ortaya çıkar ve büyük kaosları toplumlar yaşamak durumunda kalırlar.

Peki, ne yapmak lazım ki, değişim, açık toplum kaotik topluma dönüşmesin: Evvela, her alanda yenilenmenin mecburiyeti vardır. Yenileşme dediğimiz, teceddüt dediğimiz şey, her alanda olmak zorundadır. Her kelimesinin altını çiziyorum. Yani, siz, birinci sınıf hukuk fakültesine sahipseniz, birinci sınıf mühendislik fakültesine sahipseniz, birinci sınıf tıp fakültesine sahipseniz, ama ikinci sınıf bir sosyal bilimler fakültesine sahipseniz, açık toplumu yönetemezsiniz. İşini çok iyi bilen doktorlarınız var, mühendisleriniz var; ama, ülkenizi, kültürünüzü anlamakta zorluk çeken sosyal bilimcileriniz var veya o değişimi, o açılımı anlamakta zorluk çeken sos-

yal bilimler uzmanlarınız varsa, o zaman o toplumu, açık toplumu yönetmeniz mümkün olmaz veya birinci sınıf sosyal bilimler bölümleriniz var; ama, birinci sınıf ilahiyat fakülteniz yoksa, ilahiyat fakültelerini bir cendere içinde tutmaya çalışıyorsanız, ilahiyat fakültesinin yeterli özgürlüğü yoksa, o zaman sizin açık toplumu yönetmeniz mümkün değil. Dinin, birinci derecede önemli olduğu bir toplulukta, dinin son derece önemli olduğu bir millet hayatında, birinci sınıf ilahiyatçı yetiştirme önlemlerini almamışsanız, o topluma, o ülkeye en büyük zararı veriyorsunuz.

O zaman, bunun anlamı şu: Ben tıp hayatının, yönetiminden sorumlu değilim, inşallah iyi yönetiliyordur. Şimdi siyasetin içindeyim; ama, ona karışmayacağız zaten, oraya girmeyeceğiz dedik. Ama, siz, hakikaten son derece çağdaş bilgilerle donatıyorsanız sosyoloğunuzu, psikoloğunuzu, tarihçinizi, ama ilahiyatçılarınızı bundan mahrum etmek gibi bir art düşünceye sahipseniz, o ülkeye hizmet etmiyorsunuz, siz sadece kendi dar anlayışınıza hizmet etmeye çalışıyorsunuz, dar telakkilerinize hizmet etmeye çalışıyorsunuz. Çünkü, birinci sınıf ilahiyatçı yetiştirmesiniz, bu açılmış olan dünyada, öteki milletlerle baş edemezsiniz. Birinci sınıf din görevlisi, din gönüllüsü yetiştiremezseniz, işiniz çok zor olur. O zaman, öteki işler de yürümez. O halde, evvela, açık toplumun kaotik topluma dönüşmemesi için, hayatın her alanını dengeli bir biçimde götürmek zorundayız. İyi bir mühendislik eğitimi, iyi bir tıp eğitimi, iyi bir sosyal bilimler eğitimi, iyi bir ilahiyat eğitimi vereceğiz ki, bu eğitimlerin önünde bulunan hayat birimlerinde

hizmet, çağdaş hizmet olabilsin. Bir hukukçunun ne kadar özgürlüğü varsa, ondan çok daha fazla din gönüllüsünüz özgürlüğe ihtiyacı vardır. Eğer böyle bir özgürlük içinde hareket edemiyorsa, dininin gerçeklerini söyleme hususunda endişeleri varsa, o zaman onun hizmet alanı çok daralmış demektir. Daralması demek, açık toplumun mantığına göre hareket etmeme anlamına geliyor. Demek ki, açık toplum, aslında yönetilemeyen bir toplum değil, yönetilebilen bir toplumdur; ama, bunu yapabilmek için, dediğim gibi, evvela her alanda canlanmayı, her alanda ihyayı sağlamak zorundayız. Yani, her alan, istikrar içinde değişmek durumundadır. Tıp alanı mı, evet; mühendislik alanı mı, evet; fen alanı mı, evet; onların hepsi istikrar içinde değişmek durumundadır. Din alanı mı, evet; ilahiyat alanı mı, evet. Ama, aynı zamanda bu alanlar arasında da organik bağın çok iyi kurulması lazım ve nihai tahlilde, bütün bu külli değişimin birlikte oluşması, birlikte olması lazım. Bunlardan bir tanesi akarsa, orada kaos için bir tehlike var demektir. Zor iş, biliyorum; ama, bu zoru başaran topluluklar var, bu zoru başaran milletler var. Bizim neyiz eksik, bizim neremiz eksik?

Dolayısıyla, pekâla, o eşğin, değişme ve açık toplum eşğinin öbür tarafında artık duran Türk toplumu, benim kanaatimce bunu başarabilecek konumdadır, durumdadır. Yeter ki, büyük güçlerimizin, büyük dinamik güçlerimizin hepsi, demin söylediğim o ahenk içinde yürüme imkânına kavuşsun.

Arkadaşlar, biz, çağdaşlaşmayla ilgili düşüncelerimizi, dini düşüncelerimizin önüne engel olarak getiremeyiz. Dini düşüncelerimizle ilgili

tutumumuzu çağdaşlaşmanın önüne engel olarak koyamayız. Millî hassasiyetlerimizi, çağdaşlaşmanın ve diğer alanların önüne engel olarak koyamayız. Yani, bizim dindarlık anlayışımız, milliyetçilik anlayışımız ve çağdaşlık anlayışımız, birbirinin önünü kesmemeli, birbirinin koluna girmeli ve öylece yürümeli ki, biz bu ülkeyi muasır medeniyet seviyesine taşıyabilelim. "Ben çağdaşım" diyen, dindardan şüphelenirse, dindar "çağdaşım" diyenden şüphelenirse, "milliyetçiyim" diyen başka bir kesimden şüphelenirse, o zaman bizim en büyük değerlerimiz, yani çağdaşlaşma idealimiz, yani milliyetçiliğimiz, yani dindarlığımız, kendisinden bekleneni gösteremez. Gelin, bu temel içtimai dinamikleri, birbirinin koluna girerek yürür hale getirelim ve böylece her türlü açık toplumu ileriye götürerek kaotik bir toplum olmaktan koruyalım ve kurtaralım. Bizim temel anlayışımız, temel felsefemiz bu olmak zorundadır ve o zaman, dediğimiz o demokratik ortam içerisinde, insanlar, topluma zarar vermemek şartıyla, toplumun hukukuna riayet etmek şartıyla, nasıl istiyorlarsa öyle üretsinler, nasıl istiyorlarsa öyle yaşasınlar. Bunun şartı nedir; temel ahlak çerçevesidir ve temel ahlak kurallarıdır. Ona riayet ediyorsa, çağdaşlığı farklı yorumlayabilir, inancı farklı yorumlayabilir; ama, bunların -tekrar ediyorum- bu dinamiklerin hiç biri, ülkeyi geri bırakacak şekilde anlaşılabilir ve kullanılamaz.

Bugüne kadar, bu konuda yeterli kadar başarılı olmadığımıza dair bir kanaatim var. Bu bir kanaattir. Eleştirilir, reddedilir; razıyım, hazırım. Ama, benim kanaatim, Türkiye, bu manevî gücünü, bu manevî potansiyelini yeterli kadar kullanamadı.

Burada, bu salonda, yani sizde ülkeyi ileriye götürecek çok önemli bir potansiyel var. Siz çok önemlisiniz; niye; çünkü, irşat ile memur olduğunuz din çok önemlidir bu toplumda. Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir sosyal bilimci, bu toplumda dinin az önemli olduğunu söyleyemez. Tarihî bakımdan önemlidir, kültürel bakımdan önemlidir, sosyolojik bakımdan önemlidir, millî birlik ve beraberliğimiz bakımından önemlidir, kalkınmamız bakımından önemlidir, ikbalimiz, istikbalimiz, geleceğimiz bakımından önemlidir. Onun için, hiç kimse dini hırpalamayı aklından geçirmesin; çünkü, son derece önemlidir.

Madem bu son derece önemlidir, madem bu kurum onu öğretmekle, o konuda hizmetle mükelleftir -gönüllü diyorum, ama hep ödev bildiren kelimeleri kullanıyorum; çünkü, zaten dili de öyle- o halde, müftülerimiz önemlidir, vaizlerimiz önemlidir, imamlarımız önemlidir, camiye giden insanlarımız önemlidir. Bunlar, Türkiye'nin sadece maneviyatının değil, aynı zamanda ekonomik kalkınmasının da çok önemli bir biçimde dinamosudur, gücüdür. Kullanamıyorsak, o

zaman kabahatin nereye gittiği üzerinde biraz daha ciddi olarak düşünmemiz lazım.

Arkadaşlar, bir konuya daha temas etmek istiyorum; o da şu: Evet, hayat bir bütündür; ama, yine de hayatın her bölgesinin bir kısmı otonomluğu vardır. Bilim hayatının bir kısmı otonomluğu vardır. Dinden bilme bir müdahale olmaz, olmaması gerekir. Ahlakın da bir otonomluğu vardır; insanlar, ahlaklı olmak için bir metafizik şeye inanmayabilirler; çünkü, ahlakın ilkelerinin önemli kısmı hayatın içinden çıkıyor zaten ve onun için de o ilkeler evrenseldir. Kur'an'ın deyişiyle maruftur zaten, maruf demek, sadece Mekte'de, Medine'deki toplulukların bildiği anlamında değil o, insanlığın, tarihin bildiği anlamda maruftur. Dolayısıyla, bizim hizmet alanımızın da kendine özgü bir yarı otonomluğu vardır. Yani, onun kendine göre bir hizmet mantığı vardır, o mantığa dikkat ederek yürümek zorundadır.

Bütün devlet memurları, 15 gün, 1 ay izin aldığı zaman yaptığı işi yapmaz, o işi yapmamak için izin alır. Daireye gidiyor, büroya gidiyor, orada çalışıyor, izin aldığı zaman o işi yapmıyor; çünkü, izinliyim demek, o işten izinliyim demektir. Sizin aslında hiç biriniz izinli değilsiniz, yaptığınız işi yapmayacağınız bir zaman yoktur. Yani, müftü bey, bir ay iznini aldı diye, otobüste seyahat ederken yanında oturan adamla din konusunda, hocam sizin bilginize ihtiyacım var dediği zaman, yok arkadaş, yağma yok, ben izinliyim mi diyoruz. İmamımız beş vakit namaz kıldırıyor ve o beş vakit namazı kıldırarak görevli. Şimdi sizden, sayın müftülerimizden, yirmi gün izin alırsa, artık kusura bakmayın namaz kılacaksam ne diye izinli oldum mu diyecek! Bizim hizmetimizin kendine göre mantığı var derken, bu incelikleri dikkate alarak söylüyorum.

Bizim hizmetimiz, hakikaten, evveleminde bir gönül hizmetidir arkadaşlar. Sosyolojik olarak veya hukukî bakımdan görevli olmayan

insanlar bu toprakları Türkleştirdiler, müslümanlaştırdılar. Onlar maş almıyorlardı. Yunus Emrelerin, Mevlanaların, o büyük alperenlerin verilmiş görevleri yoktu; ama, bu toprakları, maddesi ve manasıyla onların faaliyetleri bize emanet etti. Onun için, bizim hizmetimiz, evet geçinmek için maddiyata biz de muhtacız, bizim de çocuklarımız var, bizim de ailemiz var, onların da okuması lazım, onlar da masraflı bir hayatın içindeler; ama, bu ayrı şeydir, bu konudaki azlığın veya çokluğun bizim hizmetimizi etkilemesi ayrı şeydir. Açıkçası, hiçbir şey verilme de, hizmete memuruz. Çünkü, bu hizmet, nihai olarak, ilahi huzurda O'nun bize verdiğinin öğretilmesi, anlatılması ve yaşatılması için bir hizmettir. Medine'de o hizmetin telakkisi, ana felsefesi neyse, bugün de o olmak durumundadır.

Yani, birtakım sıkıntılarımız varsa, bu sıkıntılarımız hizmetimizi aksatacak türden olmayacak, olmamalıdır; ama, bu sıkıntılarımızın giderilmesi konusunda talepte bulunmayacağımız anlamına da gelmiyor. Fakat, her halukârda, arkadaşlar, ticaretle de uğraşacağız –görevli olarak değil, insan olarak diyorum- ziraatle de uğraşacağız; ama, Diyanet dediğimiz zaman aklımıza ilk gelecek şey ruhaniyettir ve maneviyattır ve bunun nasiyemizde belli olması gerekiyor, yürüyüşümüzde belli olması gerekiyor, oturduğumuzda kalkışımızda, kalem tuttuğumuzda belli olması gerekiyor. Çünkü, biz taştan bahsetmiyoruz, topraktan bahsetmiyoruz. Onlar da önemli, fevkalade önemli, taş da, toprak da Allah'ın yarattıklarıdır, O'nun işaretleridir. Ben işin inceliğini anlatmaya çalışıyorum. Taştan, topraktan, ağaçtan, ormandan

bahsetmiyoruz, Allah'tan bahsediyoruz. Bu taşın yanında demek istiyorum demek ayrı bir cümledir, ilahi huzurda demek istiyorum ki, ayrı bir cümledir. Allah'ı telaffuz ettiğiniz zaman, O'nun esması aklınızda, Resulullah telaffuz ettiğiniz zaman, o sevgidir, o muhabbetir, o bağlanmadır, o teslimiyettir. Onun için, hiç kimse, din hizmetini, herhangi bir hizmet gibi göremez. Hele bu hizmeti yürütenlerin, öyle görmeye asla ve kat'a hakları yoktur. Bu hizmetin, ruhaniyet içinde, maneviyat içinde, muhabbet içinde yapılma mecburiyeti vardır; çünkü bu, kitabın tam ortasıdır.

Eğer biz iman konusunda irşat ediyorsak, ilk işimiz o değil mi; evvela insanları mümin kılmak, mümin olmalarına yardımcı olmak anlamında kılmak diyorum. Peki, iman dediğimiz şeyin en başta gelen meyvesi nedir; sevgidir. Maturidi – Hanefi mektebine göre, iman bir erkânı vardır, bir semeratı vardır. O semeratın, iman verdiğі ürünün başında da muhabbet geliyor. Onun için, Büyük Hazret-i İbrahim, o metafizik arayışı içindeyken, her basamaktan sonra "İnnallahe la yuhibbul afillin" diyor, uful edenleri sevmem. Yani, sevgiyle bağlanacak bir varlık arıyor Hazret-i İbrahim. Zorla değil, ne yapayım, bağlanmak zorundayım değil; muhabbetle bağlanacak bir varlık arıyor. Kur'an'ın Allah'ı, muhabbet ile teslim olunan bir Allah'tır. Madem o Allah'ı anlatıyoruz, o Allah'ın kitabını anlatıyoruz, muhabbeti yüzümüzde taşımak zorundayız. Onun için, biz, herhangi bir bürokrat değiliz arkadaşlar. Vazifemiz öyle.

O bakımdan, bunun yapılabilmesi için de, hakikaten maddi şeyler zaten hepimizin bildiği şeyler, ha-

kikaten bir siyasetçi olarak konuşsaydım onlar üzerinde dururdum; ama, sizden bir arkadaşınız olarak konuşuyorum.

Bakanlığa geldiğimden beri çok şeyler söylendi, yazıldı. Arkadaşlar, onların yüzde 80'i bana ait değil. Benim ağızdan çıkıyormuş gibi söylenen şeylerin yüzde 80'i bana ait değil. Benim birtakım telefon konuşmaları yaptığımı yayınladılar, koca bir sayfa, işte ben açmışım telefonu konuşmuşum... Bunların hiç biri varit olmadı arkadaşlar, hiç biri doğru değil. Ben geldiğimden beri bir tek konu üzerinde duruyorum; diyorum ki, bilgi mutfağımızı yenileyeceğiz. Madem hayat bir yenilenmedir, madem Cenab-ı Hak her an ayrı bir iştedir, "masiva bir şey midir; boş durmuyor halık bile." Halık boş durmuyor. O halde, madem hayat yenileniyor, teceddüt ediyor, bizim bilgilerimizin de teceddüt etmesi, yenilenmesi lazım. Eskiden yazılmış kitaplara büyük hürmetimiz vardır, büyük saygımız vardır; ama, orada yer alan bilgilerin tamamına inanmak gibi bir mecburiyetimiz yoktur. Bilgi dünyamızı yenileştirmemiz lazım. Eğer bilгимizi yenileyemezsek, açık toplum kaotik topluma -en azından bizim dünyamızda- dönüşebilir, bizim hizmet alanımızda dönüşebilir.

Sistemli düşünmek zorundayız, derin düşünmek zorundayız, yüksesk düşünmek zorundayız, şumullü düşünmek zorundayız. Eğer bunu yapamazsak, yeteri kadar derin düşünce ve taze bilgi üretemezsek, krizi idare edemeyiz, doğabilecek kaotik durumu idare etmemiz mümkün olmaz. Benim söylediğim bu. Bunu anlamıyor, kalkıp "dinde reform" diye yazıyorlar. Siz boşverin, zaten hiç birinizin inanacağı yok

ki öyle şeylere. Ne alakası var "dinde reform"un. O kitap orada dururken, reformun orada hiçbir anlamı yok. Kafada reforma ihtiyaç var. Benim söylediğim bu. Bizim dini anlamamızda, dinî bilgimizde, dinî tefekkürümüzde reforma ihtiyacımız var, yeniden formatı hazırlama mecburiyeti vardır. Benim söylediğim şey bu. Ama, anlaşılmakta zorluk çekiyoruz. O da, din konusunda ne kadar az şey öğretebildiğimizden kaynaklanıyor belki. Keşke çok şey öğreterek de, ağızımızdan çıkanı anlasalar ve doğru yazsalar.

Eğer tefekkürü yenilemişseniz, bilgiyi yenilemişseniz, hizmetin yenilenmemesi mümkün değildir. O zaman hizmet kendiliğinden yenileniyor. Hizmet dediğiniz şey, zaten, o düşüncenin, o bilginin ve orada oluşan o duygunun hayata intikalidir. O zaten, o hizmet kendiliğinden, hakikaten dinî bakımdan muhabbetle dolu, ama aynı zamanda rasyonel bir hizmet alanına girmiş olur. Bunu yapmaya mecburuz. Bunu şimdi yapmaya mecburuz. Tekrar ediyorum; çünkü, eşiğin ötesine bir adım attık biz. Toplumsal hayatta geri dönüş yoktur. Zaten isteyen de yok. Bizden daha çok ileri gitme mecburiyetini hissedenden çok az topluluk var.

İki günü birbirine eşit olan aldanmış ise, yarınımız bugünden daha iyi olmak zorundadır; ama, onun için çalışmak zorundayız. Bunun maddî ölçüleri vardır. Bunun nasıl yapılacağı bellidir ve bunu bilen arkadaşlarımız vardır, bunu bilen sizler varsınız.

Onun için, ben, diyorum ki, Türkiye'de 23 tane ilahiyat fakültemiz var bizim, İslâm dünyasının başka hiçbir yerinde yok. İslâm dünyasının başka hiçbir ülkesinde, sizin gibi teşkilatlanmış, ne yaptığını bilen, elinde planı programı olan başka bir heyet yok arkadaşlar. Hepiniz İslâm dünyasını biliyorsunuz. İyi kötü var; ama, sizin elinizde olan program gibi yok, Diyanet teşkilatı gibi bir teşkilat yok. Son derece dağınık haldeler. O bakımdan, biz, elbette bürokrasi olarak da çok önemliyiz; çünkü, bürokrasi, bir işin yapılma yöntemiyle, metoduyla ilgilidir. Ben sadece, biz herhangi bir bürokrat değiliz dedim. Ama, bizim burası da bürokrasiyle ilgilidir ve biz de o konuda üzerimize düşeni yapmak zorundayız. 23 ilahiyat fakültemiz var; son derece iyi organize olmuş bir Diyanet teşkilatımız var ve biz hizmette yeterli olamıyorsak, bunu oturup düşünmemiz lazım.

Özeleştiriyi biz Batı'dan öğrenmedik. Özeleştiriyi dediğimiz şey, nefis muhasebesidir arkadaşlar. Nefis muhasebesini, sadece bireyler yapmazlar, nefis muhasebesini kurumlar da yaparlar, müesseseler de yaparlar. Bizim kendi kültürümüzde vardır; imanımızı tarif ederken bile, iman-ı içtimai tarifi vardır, imanın toplumsal boyutu vardır. Onun için, kim ne derse desin, yani birdenbire biz kurum olarak oturup bir özeleştiriyi yapalım dediğimiz zaman bu yanlış da anlaşılabilir. Demek ki, eksiğiniz o kadar çokmuş ki... Aldırmayın bu tür şeylere, biz, hizmet yolunda, evvela her kurumdan önce biz kendi kendimizi eleştireceğiz.

Onun için, bundan sonra bunu sadece laf olarak da yapmayacağız; ama, gönlüm arzu ediyor ki, senede iki defa, ama hiç değilse senede bir defa, her birinizden bir risale isteyeceğiz, her müftümüzden. Bu risale illa da 150 sayfa olacak değil. Lütfen bulunduğunuz yerde hizmet ederken, yolun genişliğini ve darlığını bize anlatın. Ne gibi engellerle karşılaşıyorsunuz, ne gibi sıkıntıları-

nız var; bürokratik sıkıntılarınız mı var, öteki kurumlarla ilişkide zorluklarınız mı var, size zorluklar mı çıkarılıyor veya sizden, kurumunuzdan kaynaklanan birtakım sıkıntılar mı var. Açıkçası, başarılarımız, başarısızlıklarımız diye iki sütun üzerinden sizden bilgi istiyoruz ve o başarısızlıkların giderilmesi için de çareleri de siz göstereceksiniz. Yerinde yönetim kolay değil. Madem yerinde yönetime gidiyoruz, madem hükümetimiz şu anda öyle bir reform üzerinde çalışıyor... Yerinde yönetim demek, açıkçası il müftüsünün otonomluğunun, bugünkünden epeyce bir yere kadar daha fazla artması demek olacak. Onun için, yerinde yönetimin devam edebilmesi için, yerinde yönetim ile merkez yönetimi arasında organik bağın olması lazım. O halde, burada bizden talimat beklemeyeceksiniz arkadaşlar, buraya yol göstereceksiniz. Diyeceksiniz ki, Ankara'da oturanlar, bakın, Edirne'de, Hakkari'de, Sinop'ta sıkıntılarımız var bizim, din hizmeti konusunda bazı engellerimiz var bizim. Onu siz bize iletceksiniz ki, biz onu ya hemen giderelim, yahut oturup, çalışıp gidermenin çarelerini arayalım. Onun için, bekleyelim, merkezden bir talimat gelsin... Artık açık toplumun, talimatla yönetilmeyecek bir toplum olduğunu bilmeniz lazım. Açık toplum, belli emirlerle yönetilmiyor. Açık toplum, kendi üretimini önemli ölçüde kendisi yapan; ama, sonunda bunu bir düzen içinde hizmete sokan bir toplumdur.

O bakımdan, bu, benim on sene önce, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesine dekan olduğum zaman yazdığım ilk resmî yazıdır, Diyanet'e yazdığım ilk resmî yazıdır, kopyası sizde vardır. Dedim ki, gelin,

üç kurum, senede hiç değilse birkaç gün birlikte çalışalım; Millî Eğitim Bakanlığı –okuldaki öğretmenim benim, yine Allah’tan, yine Peygamber’den bahseden öğretmenim, taştan değil- camideki insanım ve bir de buralara insan yetiştiren fakültelerimiz. Millî Eğitim Bakanlığımız, bizim il bazında öyle bir organizasyonumuz olmadığı için kusura bakmayın dediler. Yani, ayrıca, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri bir yerde bağlı değil, yani oradaki herhangi bir şube müdürüne bağlı. Eğer siz kendiniz teşebbüs ederseniz kolay gelsin... Diyanet’ten de zannediyorum bir altı ay hiç cevap gelmedi zaten. Sonunda karşılaştığımızda bir arkadaşımıza dedim, böyle böyle, arayıp bulamadılar, sonunda ben fotokopisini gönderdim. Bürokrasi iyi çalışıyor; ama, demek ki benim evrakin başına... Olabilir, her dairenin başına gelir böyle şeyler. Gelen cevap, siz ne yaparsanız yardımcı olmaya çalışırız. Benim istediğim o değil; benim istediğim, kolları sıvayıp eli taşın altına koymaktı. Hemen toplanıp, program yapalım, bu konuda ne yapacağız biz.

İnşallah, yine bu söylediğim yanlış anlaşılmasın. Bir arkadaşımız, dışişlerinden sorumlu arkadaşımız oradaydı, geçen Frankfurt’ta –bir ay, birbuçuk ay kadar önce- görevlilerimizle, arkadaşlarımızla toplanırken onlara bir şey söyledim, dedim ki "siz bize öğretin, biz de size öğretilim, bilgi alışverişi olsun. Sadece dosyadaki bilgilerle bu iş yürümez, sıcak bilgiye benim ihtiyacım var." Birinizin gelip demesi lazım ki, hocam başarısız oluyorum; çünkü... Bana, bu "çünkü"den sonrası çok önemli. Ertesi gün, orada çıkan bizim büyük gazetelerimiz-

den biri "Bakandan garip ifadeler." Ben demeliymişim ki, ben zaten her şeyi biliyorum. Ben söylerim, siz yaparsınız.

İşte, açık toplum böyle olmaz. Açık toplumda bu olmaz. Açık toplum, direktifler toplumu değildir. Açık toplumda, evvela o hayatı yaşayan insanın kendisini anlatabilme, o yaşayan insanın yaşadığı hayatı bilgi olarak aktarabilme imkânına sahip olması lazımdır. Onun için, benim söylediğim oydu. Arkadaşlar, eğer siz alanda olanı bize getirmezseniz, yani siz müftülükte size gelen soruların cevaplarını bize taşımazsanız, camide neler olup bitiyor, insanlar hangi zorluklarla karşılaşmışlar, hangi güzelliklerle karşılaşmışlar, onu bize aktarmazsanız, bizim ilahiyatta çağdaş bilgi üretmemiz mümkün olmaz. Çağdaş bilgi demek, eşya ile hayat ile münasebeti olan bilgi demektir. Eğer ilahiyat fakültelerimiz, hayat ile temas halinde değilse, yani sürekli olarak cami ile temas halinde değilse, sınıf ile temas halinde değilse, o zaman ilahiyat fakültelerimizin çağdaş eğitim yapması mümkün değildir. Çağdaş tecrübenin içinde siz yaşıyorsunuz. Camide yaşıyorsunuz, sokakta yaşıyorsunuz, esnafla oturup bir dükkânda çay içtiğiniz zaman yaşıyorsunuz ve bunları yaşamaktan da korkmayın arkadaşlar. Yaşadığınız ildeki her toplulukla temas kurmaktan korkmayın. Elimden gelen her türlü açılım için yardımcı olacağıma söz veriyorum. Şuna selam verme yanlış anlarlar, buna selam verme... Böyle şey olmaz arkadaşım. Siz, toplumun her kesimiyle konuşmak zorundasınız, biz toplumun her kesimiyle diyalog içinde olmak zorundayız. Çünkü, yaptığımız hizmet ev-

rensel bir hizmettir, toplumun her kesimine ulaşır. İnanmıyorum diyen bir insanla, bir müftümüz, yan yana oturur bir yerde çay içerler ve sohbetinde bulunurlar. O inanmıyor, benim onunla ne işim var diyemeyiz, farklı inanıyor ne işim var diyemeyiz, farklı yorumluyor ne işim var diyemeyiz.

Gözeteciğimiz önemli birkaç husus vardır:

1.Din konusunda konuşurken edebe mugayir konuşuyorsa, benim onunla bir işim olamaz.

2.Vatanın ve milletin bölünmesinden, parçalanmasından, bilmem kaç bölünmesinden bahsediyorsa, ben oturup bu namusu tartışmam. Bu ülkenin birlik ve beraberliği, bütünlüğü bizim namusumuzdur. Bunu tartışmayız. Din hizmeti yapan insanın, oturup bunu tartışması mümkün değildir.

3.Her zaman eleştiri hakkı bulunabilir; ama, biz bir hukuk devleti olma çabası içindeyiz. Hangi hukuk meriyetteyse, o hukuku dikkate almak zorundayız, hangi hukuk yürürlükteyse o hukuku dikkate almak zorundayız. Bu, o hukuku ebedileştirmek anlamına gelmiyor; ama, değişecekse, yine o hukuku değiştiren merciler, makamlar ayrılır. Makamın başında da zaten millet geliyor, millet iradesini verir, Parlamente’ya gönderir, Parlamente yasa yapmakla yükümlüdür. Ama, bir kanun yürürlükte olduğu sürece, o kanuna uyma mecburiyeti vardır. Yoksa, açık toplum, kaotik topluma dönüşür.

Demek ki, bundan sonra bizim böyle görülmemiz gerekiyor, böyle anlaşılmanız gerekiyor. "Başka türlü oluyor"u ima etmek istemiyorum; ama, ne siyasetçi olarak bu kurumdan sorumlu olan ben ne de

bir başkası, sizin elinize madde bir şeyi tutuşturacak hali yok. Onun yeri ayırdır. Siz, hizmetinizin felsefesini açıkçası kendiniz üreteceksiniz. Ama, bunun bilim olması için bunu tartışması lazım. Bilimin en büyük özelliği açıklığı.

İnşallah daha iyi şartlarda çalışırız. Biliyorum kadro bakımından çok ciddi sıkıntılarımız var. Şu anda camilerimizin önemli bir kısmının boş olduğunu biliyorum. Büyük köylerimiz, büyük yerlerimizde bile hizmeti götüremez hale geldik, bunu arkadaşlarımıza söylüyoruz. Bazı arkadaşlarımız, hakikaten bazı görevleri vekâleten -imamlarımızı kast ediyorum- götürmek zorunda kalıyorlar, aldıkları ne kendilerine ne çocuklarına yetiyor. Özlük hakları konusunda çok ciddi gerilemeler oldu.

Tekrar edeyim, bakınız ne dedik, açık toplumun kaotik topluma dönüşmemesi için dengenin çok iyi kurulması lazım. Birine çok, birine az verirsen, işte o denge bozulur o zaman. Denge bozulursa hizmet bozulur, hizmet bozulursa sıkıntı doğar. O bakımdan, orada ciddi sıkıntılarımız var. Ama, müsaade ederseniz, bunları tekrar ederek bitireyim konuşmamı.

Maddi hayatımızla ilgili hangi zorluklarımız olursa olsun, bunların hiç biri camiye ayak attığımız zaman bizimle yürümemeli, bizimle yürümez, yürümüyor da. Oradaki hizmet, artık, Allah rızası için hizmettir. Doğrudur, toplumumuza hizmet ediyoruz, halka hizmet ediyoruz. Zaten, halka hizmeti hakka hizmet olarak gören bir anlayış içinde olduğumuza göre, bizim personel sıkıntımız, özlük haklarındaki sıkıntımız, hizmeti engelleyecek durumda olmamalı. Niye; çünkü, başta zaten kendim de uymak zorunda olduğum şartı koydum; görevli, kolaylık olsun diye söyleniyor, biz din görevlisi değil, biz din gönüllüsüyüz. Eksiğimiz varsa tamamlayacağız, olacak.

Ben, tabii bir hizmet anlayışı içerisinde, istediğiniz zaman buyurun gelin dersem sözüm doğru çık-

maz, mahcup olurum. Ama, hakikaten ben, yapabileceğim her şeyi yapmak için, şu anda işgal ettiğim yeri işgal ediyorum. Bir hizmet için arkadaşlarım beni çağırmışlardır. Ben, yaptığı işten zaten memnun olan bir insandım. Yaptığı işten dolayı Allah'a bin kere şükreden bir insandım. Ama, acaba başka bir yerde, başka bir hizmet için faydamız olur mu sorusu, beni, bugün bulunduğum noktaya getirdi. Eğer, sizinle beraber, rızayı bari istikametinde birkaç adım atabilirsek, benim mukâfatım bu olacaktır arkadaşlar. Sizinle birlikte paylaşacağım o gönül işi bu olacaktır. Bunu başarabilmek için, benden ne istiyorsanız, takatimin nispeti içinde onu yerine getirmeye hazırım.

Dedikoduya hiç aldırmayın. Bizim, dedikoduya ayıracak vaktimiz yok, kıyl-ü kale alıracak vaktimiz yok. Bizim, siyasetle de, günlük siyasetle de alakamız yok, alakamız olamaz. Mabedin kapısından giren her mümin, bizim hizmet hedefimizdir. Onun hangi siyasî partiye yönelik olup olmaması bizi hiç mi hiç ilgilendirmez. Zaten, açık toplumun bir gereğidir dedik bu. Onun için, günlük siyaset camide olmaz, günlük siyaset kürsüde olmaz, günlük siyaset müftülükte olmaz, günlük siyaset mektepte olmamalı, açıkça söyleyeyim; ama, kışlada da olmamalı. Sayın Demirel sık sık söyler ya, camide, mektepte, kışlada... Doğrudur, günlük siyaset buralarda olmaz, olmamalıdır. Ama, bizim dünyamızda hiç olmamalıdır. Çünkü, biz, her siyasî anlayışta olan insana, Allah'ı ve Resulullah'ı anlatmakla görevliyiz. Biz, inşallah, belki de, hükümet olarak, Türkiye'de bu ilişkiyi, hepimizi rahatlatacak bir konuma getireceğiz. İnşallah, din - siyaset ilişkisi konusunda, birkaç sene sonra, tereddütlerin büyük bir kısmı zail olacak. Biz, bu yüce dini, günlük siyasete alet etmeyiz. Evrensel bir dini, yarını başka türlü planlanması gereken bir hayatın içine boğmayız. Dini bilen hiç kimse, dine inanan hiç kimse zaten böyle bir şey talep etmez.

O bakımdan, hakikaten içi sevgiyle, aşkla dolu olarak bu göreve geldim. İçimde katıyen bir burukluk yok. Bütün samimiyetimle söylüyorum, geldiğimden beri, hiçbir arkadaşımıza, zerre kadar siyasî baskı tatbik etmemişim. Şahitletim var burada, gelip giden arkadaşlarımız var. Ben hizmet baskısı yaparım, siyasî baskı yapmam. Çalışmıyorsa arkadaşım, lütfen çalış derim; üretmiyorsa, lütfen üret derim; düzgün gitmiyorsa, lütfen düzgün git derim, toplumun her kesiminde düzgün yürü derim, neredeyse orada, nasıl isen öylece ol derim. Ama, siyasî baskı ne haddime! Zaten, siyasetçi olarak, ben bu bakanlıkla ilgili görevimde, siyasetçi olarak hareket etmem. Siyasetin yeri ayrı; ama, hayatın içindeyiz, bu hayatın içinde siyaset de var arkadaşlar. Dolayısıyla, herhangi biriniz siyasî bir baskıyla karşılaşsanız, lütfen haberim olsun. Öyle bir şeyin olacağına ihtimal de vermiyorum tabii. Çünkü, hakikaten, açıkça söyleyeyim, ben ve arkadaşlarımın böyle bir şeye ihtiyacı yok. Biz, inananların gönlünü, onlara hizmet ederek fethetmek isteriz, onlara baskı yaparak değil. Bu bizim dünyamızda yok, bizim dağarcığımızda yok bu. Biz, bilgiyle geleceğiz, sevgiyle geleceğiz, ilgiyle geleceğiz. Biz size öyle geleceğiz ve hepimiz birden topluma öyle gideceğiz. Hizmet felsefemiz budur.

Yolunuz açık olsun, Allah yarıdıcınız olsun.

Bingöl

Deprem- zedelerine

Yardım

01 Mayıs 2003 Perşembe sabahı Türkiye'yi yasa boğan 6.5 şiddetindeki Bingöl depremiyle uyandık. Yüreğimiz bir kez daha yandı, bir kez daha Marmara depremini, Afyon depremini yaşadık. Acı hatıralar zihnimizde bir kez daha canlandı, o acıyı yine yüreğimizin derinliklerinde hissettik. Hele enkaz altında kalan canların, ilköğretim çağındaki çocuklar olması bu acımızı bir kat daha artırdı.

Ama bu kez çaresiz değildik, ne yapacağımızı öğrenmiştik, kurtarma ve ihtiyaçları giderme noktasında tecrübelerimiz oluşmuştu. Deprem haberiyle devletimiz ve sivil toplum kuruluşları hemen bölgeye ulaşarak arama, kurtarma çalışmalarına başlamış, acil ihtiyaç maddelerini bölgeye göndermişti.

Daha önceki depremlerde olduğu gibi Türkiye Diyanet Vakfı, depremin olduğu günün sabahı acil ihtiyaç maddeleriyle birlikte donanımlı beş ambulansı bölgeye gönderdi. Bir hafta süreyle bölgede hasta ve cenaze taşıyan ekibimiz, merkezden götürdüğü 22 adet 5 x 5 ebadında çadır kurarak, 50 adet uyku tulumunu ihtiyaç sahiplerine dağıttı ve cenazeler için 10 top kefen bezini gerekli yerlerde kullandı.

Ayrıca Bingöl Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi imkanlarıyla, depremden etkilenen muhtaç aileler için her gün 1000 kişilik sıcak yemek hazırlanarak ihtiyaç sahiplerine ikram edildi. ■

Şubelerimizden Faaliyetler

AKSARAY

Aksaray Müftülüğü ve Şubemiz tarafından Kutlu Doğum Haftası çeşitli etkinliklerle kutlandı. Hafta münasebetiyle İl Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Gündüz tarafından huzurevi, kimse-siz çocukları yetiştirme yurdu ziyaret edilerek haftanın anlam ve önemini anlatan sohbetler yapıldı.

Aksaray Müftülüğünce din görevlileri ve Kur'an Kursu öğrencileri arasında bilgi ve kompozisyon yarışmalarının da düzenlendiği haftada, altı camide bayanlara yönelik programlar tertip edildi.

Ayrıca "Hz. Peygamberin Davranış Modelleri" konulu bir de konferans düzenlendi. Açış konuşmasını İl Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Gündüz'ün yaptığı konferansa konuşmacı olarak Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Celal Kırca katıldı.

Türk tasavvuf musikisi ve sema gösterisinin de yer aldığı konferansa, Vali Yardımcısı Bayram Yılmaz, Belediye Başkanı Osman Ertuğrul, siyasi parti temsilcileri, ilçe ve kasaba belediye başkanları ile kalabalık bir topluluk iştirak etti. Programın sonunda Aksaray Belediyesi tarafından davetlilere bal şerbeti ikram edildi.

ERZİNCAN

Kutlu Doğum Haftası Erzincan Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi tarafından da bir dizi etkinliklerle kutlandı. Hafta münasebetiyle "İslâm'da Kardeşlik, Sevgi, Saygı ve Hoşgörü" konulu bir konferans düzenlendi. Erzincan Valisi Refik Arslan Öztürk ve kalabalık bir topluluğun iştirak ettiği konferansa konuşmacı olarak Erzurum Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Lütfullah Cebeci katıldı.

Erzincan Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi işbirliği ile hafta münasebetiyle; 7000 kişinin izlediği mevlid programı ile hanımlara yönelik bir

de konfrans düzenlendi. Yine hafta münasebetiyle hastane, huzurevi ve cezaevi ziyaret edilerek burada bulunanların kandilleri kutlandı.

Hafta münasebetiyle halı-saha ve tenis turnuvası da düzenleyen Erzincan Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi gül günü kapanyası dolayısıyla gül dağıtımında da bulundu.

SAKARYA

Sakarya Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi tarafından Kutlu Doğum Haftası Serdivan Belediyesi Düğün Salonu'nda

yapılan bir dizi etkinlik ile kutlandı.

İstiklal Marşı ve Kur'an-ı Kerim okunmasıyla başlayan programda, Doç. Dr. Ali Erbay yöneti-

minde İl Müftülüğü imam-larınca oluşturulan koro tarafından Türk tasavvuf musikisinin seçkin örnek-lerinin yer aldığı bir konser verildi.

Daha sonra Sakarya Üni-versitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Suat Cebeci tarafından bir konferans ve- rildi.

NEVŞEHİR

Nevşehir Müftülüğü ve Vakfımız şubesi tarafın- dan Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle “Hz.Pey- gamberin Örnek Ahlakı” konulu bir konferans dü- zenlendi. Açış konuşması- nı İl Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Baş-kanı M.Cüneyt Kavşut’un yaptığı konferansa konu- şmacı olarak Diyanet İşleri Başkanlığı Başkan Yardım- cısı Mehmet Altunkaya ka- tıldı.

“Namaz Surelerinin Türkçe Terceme ve Tefsiri” isimli 1500 adet yayının dağıtıldığı panele Vali Yar- dımcısı Ramazan Şahin, Belediye Başkan Vekili Bay- ram Ülger, Milli Eğitim Mü- dür Yardımcısı Fazlı Parlak, ilçe müftüleri ve kalabalık bir topluluk iştirak etti.

Bayanlara yönelik de bir konferans düzenleyen Nevşehir Şubemiz din gö- revlileri arasında da “Hz. Peygamberin Örnek Ahla- kı” konulu hutbe yarışması tertip etti.

ŞANLIURFA

Kutlu Doğum Haftası, her yıl olduğu gibi bu yıl da Şanlıur- fa Şubemiz tarafından çeşit- li etkinliklerle icra edildi.

Düzenlediği zengin içe- rikli etkinliklerle yöre halkı- nın takdirini kazanan Şanlı- urfa Müftülüğü ve Vakfımız şubesi bu yıl; kitap sergisi, fakir öğrenciler yararına ker- mes, fakir öğrenciler için gi- yecek yardımı, tasavvuf mu- sikisi konseri, tirit ziyafeti, bayanlara konferans, Kur’an kursu öğrencileri arasında bilgi yarışması ve panel gibi etkinliklere yer verdi.

Açış konuşmasını İl Müf- tüsü ve Vakfımız Şube Yö- netim Kurulu Başkanı İbra- him Duman’ın yaptığı pane- le konuşmacı olarak, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakülte- si öğretim üyelerinden Doç. Dr. Recai Doğan ve Doç. Dr. Hasan Kurt katıldı.

Hafta münasebetiyle Şanlıurfa Müftülüğüne bağlı bayan Kur’an kursu öğrenci- leri arasında düzenlenen Kur’an okuma ve bilgi yarış- masında Ceylanpınar ilçesi birinci olurken, Merkez Yeni- şehir İkiz Kur’an Kursu ikinci, Suruç Kur’an Kursu da üçün- cü oldu. Yarışmaya katılan tüm öğrencilere birer altın ile çeşitli hediyeler verildi.

Bayanlar için düzenle- nen konferansa konuşmacı olarak katılan İl Müftüsü ve

Vakfımız Şube Yönetim Ku- rulu Başkanı İbrahim Du- man “Hz. Peygamberde in- san ve çocuk sevgisi” konu- sunu anlattı.

Hafta etkinliklerinden birini de tirit ziyafeti oluş- turdu. Hz. İbrahim ve Mev- lid-i Halil Camii’nde 50.000 kişiye mahalli tirit yemeği dağıtıldı. Bu yıl beşincisi dü- zenlenen tirit ziyafetinde; 90 koyun, 13 dana, 16.000 yufka ekmek, 500 kg yo- ğurt, 150 kg. sarımsak ve 250 kg limon kullanıldı.

Yine Şanlıurfa Şubemiz tarafından hafta münase- betiyle, Şanlıurfa Yatılı İlköğretim Bölge Okulu’nda okuyan 20 fakir öğrenciye toplam 700 milyon değer- inde giyecek yardımı yapıldı.

Bir diğer etkinlik; İl Müftülüğüne bağlı Kız Kur’an kursları öğretmen ve öğrencilerinin organize ettiği kermesti. Dört gün süre ile şehrin en kalabalık merkezinde açılan kermes- ten elde edilen gelirin tü- mü fakir öğrencilere dağı- tıldı.

Kutlu Doğum Hafta- sı’nın bir ayağını da Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarının yer aldığı indirimli kitap ser- gisi oluşturdu.

Şanlıurfa İl Müftülüğü ve Vakfımız Şubesinin orga- nizesiyle Kutlu Doğum Haf- tası her gün değişik etkin- liklerle kutlandı. Bu etkinlik- lerden birisi de Şanlıurfa Şa- ir Nabi Kültür Merkezi Salo- nu’nda, Harran Üniversi- tesi İlahiyat Fakültesi Öğre- tim Görevlisi Hüseyin Akpı- nar yönetimindeki Türk Ta- savvuf Musiki Korusu’nun sunduğu birbirinden güzel ilahi ve kasidelerden oluşan konserdi.

Başmakçı

Başmakçı şubemizce Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle "Hz. Peygamber'in Örnek Hayatı" konulu bir konferans, yine aynı konuda liseler arasında şiir yarışması düzenlendi.

Yarışmalarda dereceye giren öğrencilere ödülleri Kaymakam Mehmet Ali Özkan ve Belediye Başkanı Necmettin Gönüllü tarafından takdim edildi.

Gebze

Kutlu Doğum Haftası Gebze ilçemizde değişik etkinliklerle kutlandı. Hafta münasebetiyle Gebze Belediyesi Kültür Salonu'nda, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hüsrev Subaşı'nın katılımıyla "Kültür ve Sanatımızda Hz. Peygamber Sevgisi" konulu bir konferans düzenleyen Gebze Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi; konferans bitiminde dinleyenlere gül ve aşure ikram etti.

Yine hafta münasebetiyle, mali durumu zayıf şehit aileleri ile yetim ve öksüz 60 aileye 25'er milyon TL. gıda yardımıyla bulunan şubemiz; mali durumu zayıf 20 öğrenciye kırtasiye yardımı yapıp burs vermiş ve 100 çocuğu sünnet ettirmiştir.

Havran

Havran Körfez Eğitim Merkezinde şef ve memurlara yönelik eğitim semineri düzenlendi.

Diyanet İşleri Başkanlığı merkezinden katılan birim amirleri ve Müftülük elemanlarınca; beşeri ilişkiler, personel işlemleri, mevzuat bilgisi, insan hakları ve vakıf işlemleri konularında dersler verildi.

Gülşehir

Gülşehir Şubemiz Hafta münasebetiyle "Peygamberimiz Hz. Muhammed'in Örnek Hayatı" konulu bir kon-

ferans düzenledi. Açış Konuşmasını Nevşehir İl Müftüsü Cüneyt Kavşut'un yaptığı konferansa konuşmacı olarak Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Celal Kırca katıldı. Kalabalık bir topluluğun iştirak ettiği konferansta, Belediye Başkanı A.Erol Ünlüsoy ve daire amirleri de hazır bulundu.

Kocaköy

Kutlu Doğum Haftası Kocaköy Müftülüğü ve Şubemizin müştereken düzenlediği etkinliklerle kutlandı. Hafta münasebetiyle konferans düzenleyen Kocaköy Şubemiz 90 adet Veda hutbesi dağıttı.

Ayrıca tarihi yerleri görerek tarih bilinci oluşturma amacına yönelik olarak Batman Hasankeyf ilçesine gezi düzenlendi. Gezi programına halktan ve din görevlilerinden büyük katılım oldu.

Köprübaşı

Kutlu Doğum Haftası Köprübaşı ilçemizde de değişik etkinliklerle kutlandı. Hafta münasebetiyle "İslâm'da Kardeşlik, Sevgi, Saygı ve Hoşgörü" konulu bir konferans düzenlendi. Açış konuşmasını İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Şaban Çakmak'ın yaptığı konferansa konuşmacı olarak, K.T.Ü. Rize İlahiyat Fakültesi Öğre-

tim Üyesi Yard. Doç. Dr. Ahmet Koç katıldı. Konferansa Kaymakam Mehmet Yıldız, Beşköy Belediye Başkanı Dursun Karaman, Milli Eğitim Müdürü Cevat Balcı, daire amirleri ve kalabalık bir topluluk iştirak etti.

Ayrıca hafta dolayısıyla; din görevlileri arasında Hadis-i Şerif yarışması, lise öğrencileri arasında koşu yarışması, Kutlu Doğum Aşı dağıtımı ve bayanlara yönelik konferanslar düzenlendi.

Nazilli

Nazilli Müftülüğü ve Vakfımız şubesi tarafından ortaklaşa olarak Türk tasavvuf musikisi konseri düzenlendi. Emekli müzik öğretmeni Lütfi Selek yönetimindeki Nazilli Müftülüğü Türk Tasavvuf Musikisi Topluluğu dinleyicilere Hoş Sadâ konserleri sundu.

Ahşem Şensan Kültür Merkezi ve Belediye Tiyatro Salonu'nda gerçekleştirilen Hoş Sadâ konserlerinde 2 bölümden oluşan toplam 27 seçkin eser seslendirildi. Konsere nazilli üst düzey bürokratları, iş adamları, sivil toplum örgütleriyle, Ay-

din il müftüsü, ilçe müftüleri ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Korosunun tamamının cami görevlilerinden oluşması sebebiyle Türkiye'de bir ilki temsil eden Nazilli Müftülüğü Türk Tasavvuf Musikisi Topluluğu, verdiği konserlerini Hoş Sadâ konserleri adı altında gelenek-selleştirmiş bulunuyor.

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle "Keşke Demeden" konulu bir piyes düzenleyen Nazilli Müftülüğü ve Vakfımız şubesi, sergilenen oyunla dünya ve ahiret dengesinin kurulması yönünde önemli mesajlar sundu.

Mut

Mut Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi işbirliği ile Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle; açış konuşmasını Mut Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Hayri Eray'ın yaptığı "Peygamberimizde İnsan ve Çocuk Sevgisi" konulu bir panel düzenlendi. Panele konuşmacı olarak Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Abdullah Kahraman, Doç. Dr. Cemal Ağırman ve Doç. Dr. Ali Akpınar katıldı. Peygamber Efendimizin aile

reisliği ile toplumda insanlara ve çocuklara verdiği değer dille getirildiği panelin sonunda İlçe Kaymakamı Harun Kaya tarafından da bir değerlendirme konuşması yapıldı.

İlçe Müftülüğü ve Vakfımız şubesi tarafından hafta münasebetiyle; Kur'an kursları arası bilgi yarışması, fakir öğrenci ve vatandaşlarımıza ücretsiz muayene sağlanması, yemek verilmesi, ilköğretim okulları arasında kompozisyon, lise öğrencileri arasında şiir yarışması gibi çeşitli etkinlikler gerçekleştirildi.

Saruhanlı

Saruhanlı İlçe Müftülüğü ve Vakfımız Şubesi müştereken, hafta münasebetiyle Manisa Müftüsü Ahmet

Durmuş'un konuşmacı olarak katıldığı "İslâm'da Sevgi, Saygı ve Kardeşlik" konulu bir konferans düzenledi. Tasavvuf musikisi konserinin de sunulduğu

konferansa önemli ölçüde iştirak olduğu gözlemlendi.

Saruhanlı şubemiz yine hafta münasebetiyle; Kutlu Doğum Aşı, Hadis-i Şerif yarışması, kompozis-

yon yarışması, şiir yarışması, cezaevi, hastane ve huzurevlerine ziyaret, gıda, kırtasiye ve giyim yardımı gibi çeşitli etkinliklerde bulundu.

Ula

Ula şubemiz de Kutlu Doğum Haftasını düzenlediği bir dizi etkinlikle kutladı. Hafta münasebetiyle "İslâm'da Kardeşlik, Sevgi, Saygı ve Hoşgörü" konulu bir konferans düzenleyen Ula şubemiz, ilköğretim ve lise öğrencileri için 50 kg lık lokma yaptırarak dağıttı. Ayrıca Hafta içerisinde cezaevinde bulunan tutuklu ve mahkumlar ziyaret edilerek sohbetlerde bulundu.

Yahşihan

Yahşihan şubemiz Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle yoğun katılımın gerçekleştiği bir program düzenledi. Yahşihan Belediye

Parkı'nda düzenlenen programda Kaymakam N.Kemal Nazlı, Belediye Başkanı Şefik Güneşer, İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Ahmet Akın, İlçe Jandarma Bl.Ko-

mutanı Başçavuş İsmail Erbay ve kalabalık bir topluluk katıldı.

Kutlama programının sonunda 1000 kişilik Kutlu Doğum Aşı davetlilere ikram edildi.

Yatağan

Kutlu Doğum Haftası Yatağan Müftülüğü ve Vakfımız şubesi tarafından coşkulu bir törenle kutlandı.

Hafta münasebetiyle "Hz. Peygamberde İnsan ve Çocuk Sevgisi" konulu bir konferans düzenlendi. Açış konuşmasını İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube

Yönetim Kurulu Başkanı Himmet Metin'in yaptığı konferansa konuşmacı olarak Doç. Dr. Veli Öztürk katıldı.

Kalabalık bir topluluğun katıldığı konferansa Yatağan Kaymakamı Erol Özkan ve Belediye Başkanı H. Haşmet Işık da iştirak etti.

Mehmet ERDOĞAN

Tarih İstikbaldır

İstanbul'un fethinin 550. yılına

*T*arih bir milletin hem ilmi hâli hem de istikbalidir. Ana karakteri süreklilik ve değişim olan böyle bir olgu için herhangi bir başlangıçtan veya kesintiden söz edilemez; çünkü o, bir bütünler manzumesidir.

Tarihe sadece değişim cephesinden bakarsak yabancılaşıma tehlikesiyle karşı karşıya kalmış oluruz. Aynı şekilde süreklilik cephesini öne çıkarırsak yenilenmenin ve gelişmenin önünü tıkamış oluruz. Bu sebeple tarihi, her iki cepheden birlikte okumak gerekir. Böyle bir okuma bize, hayata dair değer yargıları kazandırır. Bununla yaşadığımız zamanı anlamaya ve hayatımızı şekillendirmeye çalışırız. Böylece yeni bir değişimin ve sürekliliğin zeminini hazırlar, istikbale açılma imkânı buluruz.

Tarih ilmiyle iştigal edenler, yaptıkları işin kuram ve yöntemini bugünün bakış açısıyla şekillendirirler. Onlar, istikbal için kendilerinin ve yaptıkları işin tarihî bir malzeme olacağının şuurundadırlar. Tarihe ideolojik perspektiften bakanlar onu bütünüyle kavrayamazlar. Çünkü tarih, hayat gibi canlı ve karmaşık bir olgudur. Duygular, düşünceler, arzular, ihtiyaçlar hep iç içe ve birbirine bağlıdır. Yine tarihe dinlerin terminolojisiyle yaklaşanlar da bu karmaşıklığı yeterince kavrayamazlar. Çünkü inanç kriterleri kabul ve

ret üzerine kuruludur. Oysa tarih, kabul ve ret yaklaşımıyla anlaşılabilir. Onun bütünlüğünü parçaladığınız zaman, elinizdeki parçalar değerini büyük ölçüde kaybeder.

Tarih için doğrular ve yanlışlar yoktur. Sebepler, olaylar ve sonuçlar vardır. Bunlar, öncesiyle ve sonrasıyla hep birbirine bağlıdırlar. İçlerinden birini çekerek gerçeği göremezsiniz. Sebepleri anlamaya, olayları bilmeye ve sonuçları değerlendirmeye mecbursunuz. Bütün bunları bir tek yöntemle başarmak da mümkün değildir. Anlamak, bilmek ve değerlendirmek için ayrı ayrı, ama birbiriyle bağlantılı yöntemler kullanmak durumundasınız. Tarih, millet şuurunun hayat bulduğu en sahih alandır. Millet olma şuuru ise dil şuuruyla ortaya çıkar. Ait olduğu bütün içinde kendini anlama ve ifade etme, sonra da istikbale açılma gayreti, tarihin bize sağladığı bir imkândır.

Tarih, sosyal bilimlerin bir kolu olduğu ve yazana/okuyana göre farklı algılandığı için gerçeklik tarafı tartışmalı kabul edilir. Çünkü tarihin sunduğu bilgi, tecrübeye dayalı öznel bir bilgidir. Diğer taraftan o, yaşanmış bir gerçektir. O hâlde tarihin gerçekliği nesnel ve pozitif değerlerle sınırlandırılabilir türden bir olay değildir. Onun gerçekliği, değişkenlik ve süreklilik karakterinde aranmalıdır. Esasında yaşanmış

bir hayatı sonradan okumaya ve anlamaya çalışmak da yeni bir hayat kurma girişiminden başka bir şey değildir. İşte tarihî birikimleri değerlendirmenin önemi burada ortaya çıkmaktadır.

Osmanlı Devleti, Tanzimat döneminde içinde bulunmuş olduğu askerî, ekonomik ve siyasî şartlar sebebiyle batıyla, batının dünya görüşüyle ve değerler sistemiyle ciddi bir şekilde yüzleşir; böylece batıyı yeniden tanıma ve kendi durumunu anlama sürecine girer.

Bu dönemde Osmanlıdan batıya, batıdan İslâm'a medeniyetler çatışması ekseninde geliştirilen eleştiriler ve yorumlar, ilmî ve fikrî birçok eserin ortaya çıkmasını sağlar. Bugünden bakıldığında, o dönemde kaleme alınan eserlerin üslûp ve muhteva açısından belli bir seviyeyi temsil ettikleri ve hâlâ kıymetlerini korudukları görülecektir. Taraflarca hemen her konu ele alınmış, birbirini etkileyen ve birbirinin ufkunu açan çalışmalar ortaya konulmuştur. Aynı şekilde Cumhuriyetin ilk çeyrek yüzyılında yeni bir dünya görüşünün tesisi amacıyla Türk dilinin, tarihinin ve kültürünün özgünlüğü, yeni kurumlar, kalkınma düşüncesi, çağdaşlaşma gibi alanlarda ilmin ve fikrin ürünü birçok çalışmanın yapıldığı bilinmektedir. Türk ilim, düşünce ve irfan hayatının vazgeçilmez temel taşlarından olan bu verimlerin günümüze aktarılması, değerlendirilmesi ve üzerlerinde tartışılması, müelliflerinin genç nesillere tanıtılması ülkemizin geleceği açısından stratejik bir önem taşımaktadır.

Türkiye, İslâm dünyasında batıyla doğrudan yüzleşebilecek donanıma sahip tek ülkedir. İslâm dünyası siyasal, ekonomik ve kültürel birçok sebeple XIX. yüzyılın ikinci yarısı ile XX. yüzyılın ilk yarısında batıyla bir şekilde karşı karşıya geldi. Batı, bu dünyaya vadettiklerinin karşılığında onların özgürlüklerine ipotek koydu.

Bu durum müslüman toplumların ciddi tepkilerine yol açtı. Dinî hareketler kendilerine böyle bir zemin-den çıkış yolu aradılar. Mısır, Ceza-yir, Suriye, Irak, İran, Pakistan, Afganistan, Hindistan gibi ülkelerde batıya karşı duyulan tepki, kısa zamanda dinî ihya ve direniş hareketlerine dönüştü.

İkinci Dünya Savaşından sonra İslâm ülkelerinin büyük bir çoğunluğu siyasal bağımsızlıklarına kavuştu. Ama bu defa soğuk savaş dönemi başladı ve siyasal bağımsızlığına kavuşan her İslâm ülkesi, ekonomik yönden batının sömürgesi hâline geldi. Bu sebeple İslâm ülkelerinde yönetici kesimle halk arasında gitgide büyüyen bir uçurum oluştu. Yönetici kadrolar, kitleleri elde tutabilmek için baskılarını yoğunlaştırırken halk da direniş gücünü artırdı. Bu bağlamda Türkiye, hiçbir zaman batının bir sömürgesi olmadı. İstiklâl Savaşını kendi imkânlarıyla ve batıya rağmen kazanıp demokrasiye geçti. Ekonomik alanda büyük sorunları olsa da yine kendi ayakları üzerinde durmasını bildi. Bir taraftan tarihî sürekliliğe sahip bir misyonu ve devlet anlayışını, diğer taraftan da çağa uygun bir değişimi ve bunun gereklerini yerine getirmeyi başardı.

İslâm dünyası hiçbir zaman Türkiye'nin yaşadığını yaşamadı, belki başka şeyler yaşadı. Onlar, tarihî süreklilik açısından ciddi bir devlet tecrübesine sahip olmadıklarından hızlı bir şekilde sömürgeleştirildiler. Batıyla doğrudan yüzleşemedikleri için de değişim olgusunu zamanında göremediler ve çağdaş dünyanın gerisinde kaldılar. Durum bu olunca kitleler, ister istemez tepki ideolojileri üretmeye başladı. İşte dinî ihya ve direniş hareketleri böyle bir sürecin eseri olarak ortaya çıktı.

Türkiye 1960'lı yıllardan sonra İslâm ülkeleriyle ilişkilerini yeniden geliştirme dönemine girdi. Devletler arası ilişkiler, toplumların kültürel olarak birbirlerini etkilemele-

rini sağladı. Meselâ İslâm ülkelerindeki dinî ihya hareketlerinin temel eserleri hızlı bir şekilde bu yıllarda Türkçe'ye tercüme edildi. Bir taraftan batıdan, diğer taraftan İslâm ülkelerinden yapılan tercümeler, yeni nesil Türk okuyucusuna Türkiye'nin farklılığını ve birikimlerini unutturdu. Batı, tarihî sürekliliğimizi tehdit eden bir değişim öneriyordu. İslâm ülkeleri ise çağdaş dünyaya karşı geleneksel bir direniş ve tepki içindeydi. Bu iki telkin arasında kalmış Türkiye'ye nasıl bir rol biçilmeliydi?

Türkiye bugün, hâlâ bu konuda bir ikilem içindedir. Bir taraftan tarihî süreklilik anlayışını, diğer taraftan değişim arzusunu sağlam bir zemine oturtmuş sayılmaz. Toplumların doğru tecrübelerden mahrum kalması onları, yanlış tecrübelerin kucağına iter. Çünkü toplumsal hayat, herhangi bir kesinti veya boşluk kabul etmez bir süreçtir. Yıllardır Avrupa Birliğine girme çabası içinde olan Türkiye'nin beklentileri bir gün gerçekleşirse acaba dinî, tarihî ve kültürel alanlarda ne gibi sorunlar yaşayacağı ve bunlara karşı hangi önlemlerin alınması gerektiği üzerinde yeterince kafa yorulmuş mudur? Ne yazık ki Türkiye, batıda ki oluşumlara teklif sunan değil, batıdan gelen tekliflere tepki veren bir konumda olmayı sürdürmektedir. Oysa Türkiye'nin tarihî ve coğrafi konumu, dünyanın gidişini etkileyebilecek bir güce sahiptir.

Direniş ve tepki ideolojilerinin tasallutundan kurtulmak ve çağdaş dünyada kendimize ait özgün bir yer edinmek istiyorsak ülkemizin tarihî birikimlerini, özellikle Tanzimattan Cumhuriyete arayışlar devri birikimlerini doğru okumak ve iyi değerlendirmek zorundayız.

Evet, tarih bir milletin hem ilmi-hâli hem de istikbalidir. İstikbali yakalamak için bu ilmi-hâli değişim ve süreklilik karakteriyle doğru okumak her aydının aslî görevi olmalıdır. ■

PROF. DR. ALİ BARDAKOĞLU

TÜRKİYE DİYANET VAKFI PERSONELİ İLE TANIŞMA TOPLANTISI DÜZENLEDİ...

Prof. Dr. Ali Bardakoğlu Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı oldu.

28 Mayıs 2003 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığına atanan Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, Türkiye Diyanet Vakfı Senedi gereği Vakfın Mütevelli Heyeti Başkanı oldu.

Vakıf personeli ile bir tanışma toplantısı yapan Ali Bardakoğlu, Vakıf çalışanları ile tek tek tanıştı.

Yeni görevinden dolayı kutlama da bulunan Vakıf personeline teşekkür eden Ali Bardakoğlu personele çalışmalarında başarılar diledi.

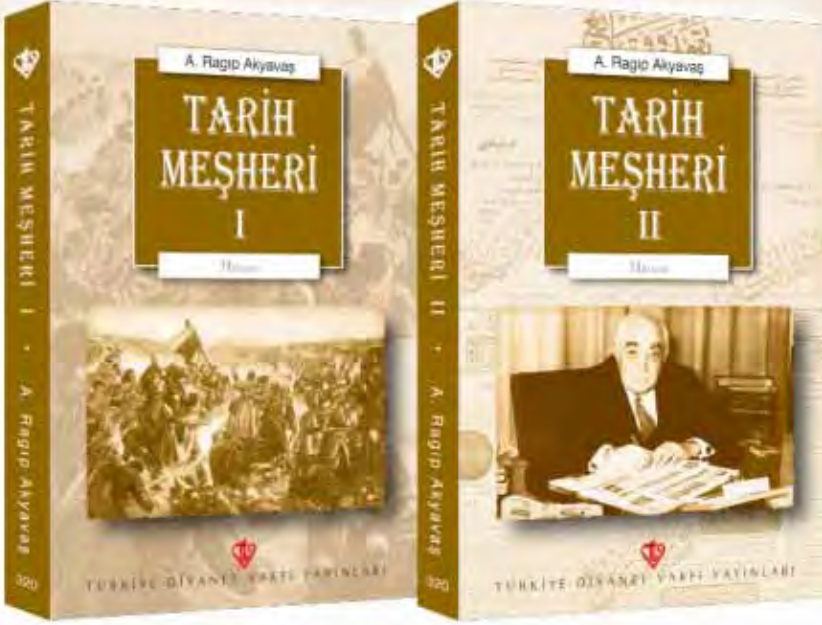
Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, 1952 yılında Kastamonu ili Tosya ilçesinde doğdu. 1970'de İstanbul İmam-Hatip Okulu'nu bitirdi. 1974 yılında İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü'nden, 1975 yılında da İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Bir süre öğretmenlik ve stajyer hakimlik yaptıktan sonra, 1977 yılında Kayseri Yüksek İslâm Enstitüsü'nde fıkıh (İslâm hukuku) asistanı oldu.

1982 yılında Atatürk Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi'nde "İslâm Hukukunda İcâre Akdi" adlı doktora tezini tamamladı ve Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde İslâm Hukuku Yardımcı Doçentliğine atandı. 1986 yılında Doçent oldu. Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Bölüm Başkanlığı ve Dekan Yardımcılığı görevlerinde bulundu.

İslâm Hukuku alanında; "İlahiyatçıların Din Söylemi", "Kur'an ve Hukuk", "İslâm Kültüründe Din ve Vicdan Özgürlüğü", "İslâm ve Demokrasi Üzerine", "Teorik Açıdan İslâm ve Demokrasi: Yasama" "Türk Aile Hukukunun Tarihsel Gelişimi", "Hukuki ve Sosyal Açıdan Boşanma", "İslâm Aile Hukukunun Oluşumuna Toplumsal Şartların Etkisi", "İslâm Hukuku Araştırmalarında Gelenekçilik", "Hanefi Mezhebi" gibi başlıklar altında 60'ın üzerinde bilimsel yayın yaptı.

Çeşitli ulusal ve uluslararası sempozyumlara tebliğle veya müzakereci olarak katıldı. 28 Mayıs 2003 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı görevine atanan Prof. Dr. Ali Bardakoğlu İngilizce ve Arapça bilmekte olup, evli ve üç çocuk babasıdır.

A. Ragıp Akyavaş

TARİH MEŞHERİ I - II

Hâtırat

A. Ragıp Akyavaş, ilk tahsilini Şam'da Saint-Vincent-de-Paul Fransız mektebinde yapmış, bilâhare İstanbul'da Soğukçeşme Askerî Rüşdiyesine devam etmiş, pederinin asker olması dolayısıyla tekrar Şam'a dönüp Şam Askerî İdadîsine girmiştir. Daha sonra İstanbul'a gelerek Pangaltı Harbiyesinden mezun olmuş ve 1912 senesinde mülâzım rütbesiyle ordu saflarına katılmıştır. Balkan, Çanakkale, Süveyş Kanalı ve Romanya cephelerinde beş defa vurularak, kan dökerek düşmanla göğüs göğüse çarpışmıştır.

A. Ragıp Akyavaş Osmanlı Devleti'nin son beş Sadrâzamı Müşîr İzzet Paşa, Tevfik Paşa, Ferid Paşa, Salih Paşa, Ali Rıza Paşaların yâver olarak maiyetlerinde bulunmuş, Sadârette vazife gördüğü sırada İstanbul Hukuk Fakültesini bitirmiş ve hâkimlik mesleğinde yirmi sene hizmet etmiştir. Ayrıca Kara Harp Okulu'nda ceza hukuku ve harp tarihi hocalığı yapmış ve bu arada basına intisap etmiştir.

A. Ragıp Akyavaş'ın başta *Halkçı*, *Zafer*, *Adalet* ve *Son Havadis* gazeteleri olmak üzere muhtelif gazete ve dergilerde neşredilen makaleleri ile radyo konuşmalarını konularına göre tasnif ederek bir araya getirdik.

Tarih Meşheri Ragıp Akyavaş'ın ömrünün hikâyesidir ve bu hikâye bir bakıma tarihimizin üzerine tutulmuş bir ayna gibidir.

